

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. rugsėjo 20 d.
(OR. en)

13215/23

ECOFIN 902
FIN 937
UEM 250

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

---

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. rugsėjo 19 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 545 final
Dalykas:	KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės tolesnio įgyvendinimo

---

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 545 final.

_____

Priedama: COM(2023) 545 final

Briuselis, 2023 09 19
COM(2023) 545 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI
dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės tolesnio įgyvendinimo

Turinys

Akronimai	4
1. Santrauka.....	5
2. Dabartinė EGADP įgyvendinimo padėtis	8
2.1. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo dabartinė padėtis.....	8
2.2. Didesnis mokėjimo prašymų vertinimo skaidrumas	19
2.3. Pagal EGADP įgyvendinamų priemonių, susijusių su tarpinėmis reikšmėmis ir siektinomis reikšmėmis, atšaukimas	21
2.4. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų peržiūra.....	21
2.5. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės finansavimo dabartinė padėtis.....	26
2.6. EGADP įgyvendinimo kontrolė ir auditas	28
2.7. Informavimas apie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimą ir skaidrumą	30
3. Priemonės įnašas siekiant EGADP tikslų.....	40
3.1. Priemonės indėlis į žaliąją pertvarką (t. y. 1 ramstį)	41
3.2. Priemonės indėlis į skaitmeninę transformaciją (t. y. į 2 ramstį)	46
3.3. Priemonės indėlis į pažangų, tvarų ir integracinį augimą (t. y. į 3 ramstį)	51
3.4. Priemonės indėlis į socialinę ir teritorinę sanglaudą (t. y. į 4-ąjį ramstį)	56
3.5. Priemonės indėlis į sveikatą ir ekonominį, socialinį bei institucinį atsparumą, siekiant, be kita ko, gerinti pasirengimą krizėms ir didinti reagavimo į krizes pajėgumus (t. y. 5-ąjį ramstį)	62
3.6. Priemonės indėlis į naujai kartai, vaikams ir jaunimui skirtas politikos priemones, kaip antai švietimas ir įgūdžiai (t. y. į 6-ąjį ramstį)	70
3.7. Priemonės indėlis į socialinę politiką, įskaitant lyčių lygybę, taip pat su vaikais ir jaunimu susijusią politiką	75
3.8. Indėlis į tarpvalstybinius ir daugiašalius projektus.....	82
3.9. Indėlis į konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimą	85
4. „REPowerEU“	87
4.1. Į skyrius „REPowerEU“ įtrauktos priemonės	87
4.2. Skyrių „REPowerEU“ finansavimas.....	91
5. Išvada.....	95

Diagramos

1 diagrama. Pažanga įgyvendinant praėjusio laikotarpio tarpines ir siektinas reikšmes (2020 m. I ketv. – 2023 m. I ketv.).....	12
2 diagrama. Pažanga įgyvendinant būsimo laikotarpio tarpines ir siektinas reikšmes (2023 m. II ketv. – 2024 m. II ketv.).....	12
3 diagrama. Pažanga įgyvendinant su reformomis ir investicijomis susijusias tarpines ir siektinas reikšmes	12
4 diagrama. Pažanga įgyvendinant tarpines ir siektinas reikšmes pagal EGADP ramsčius	13
5 diagrama. Tarpinių ir siektinų reikšmių, kurias vėluojama pasiekti, rūšis	14
6 diagrama. Pažanga, susijusi su bendrais rodikliais	16
7 diagrama. Per metus sutaupomo pirminės energijos suvartojimo kiekio raida (MWh per metus).....	16
8 diagrama. Paramą gavusių įmonių skaičiaus raida	17
9 diagrama. Švietimo ar mokymo veiklos dalyvių skaičiaus raida	17
10 diagrama. Mokėjimų sustabdymo procesas	19
11 diagrama. Didžiausių galutinių lėšų gavėjų pasiskirstymas pagal valstybes nares	32
12 diagrama. Gautų sumų ir susijusių priemonių, kurioms įgyvendinti 100 didžiausių galutinių lėšų gavėjų gauna paramą, įnašas į šešis politikos ramsčius	33
13 diagrama. EGADP lėšų, kuriomis prisidedama prie kiekvieno politikos ramsčio, dalis	37
14 diagrama. Išlaidų, kuriomis remiama žaliaji pertvarka, pasiskirstymas pagal politikos sritis	38
15 diagrama. Indėlis siekiant klimato srities tikslų, kaip ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų dalis	39
16 diagrama. 1 ramsčio priemonių, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos nuo paskutinės EGADP metinės ataskaitos pateikimo, skaičius pagal politikos sritis	40
17 diagrama. Išlaidų, kuriomis remiama skaitmeninė transformacija, pasiskirstymas pagal politikos sritis.....	43
18 diagrama. Indėlis siekiant skaitmeninių tikslų, kaip ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų dalis	44
19 diagrama. 2 ramsčio priemonių, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos nuo paskutinės EGADP metinės ataskaitos pateikimo, skaičius pagal politikos sritis	44
20 diagrama. Išlaidų, kuriomis remiamas pažangus, tvarus ir integracinis augimas, pasiskirstymas pagal politikos sritis.....	48
21 diagrama. 3 ramsčio priemonių, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos nuo paskutinės EGADP metinės ataskaitos pateikimo, skaičius pagal politikos sritis	49
22 diagrama. Išlaidų, kuriomis remiama socialinė ir teritorinė sanglauda, pasiskirstymas pagal politikos sritis.....	52

23 diagrama. 4 ramsčio priemonių, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos nuo paskutinės EGADP metinės ataskaitos pateikimo, skaičius pagal politikos sritis	53
24 diagrama. Išlaidų, kuriomis remiama sveikatos priežiūra ir atsparumas, pasiskirstymas pagal politikos sritis.....	58
25 diagrama. 5 ramsčio priemonių, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos nuo paskutinės EGADP metinės ataskaitos pateikimo, skaičius pagal politikos sritis	59
26 diagrama. Išlaidų, kuriomis remiamos naujai kartai skirtos politikos priemonės, pasiskirstymas pagal politikos sritis.....	65
27 diagrama. 6 ramsčio priemonių, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos nuo paskutinės EGADP metinės ataskaitos pateikimo, skaičius pagal politikos sritis	65
28 diagrama. EGADP socialinių išlaidų dalis pagal pagrindines socialines kategorijas	69
29 diagrama. Į priimtus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktų priemonių, kurias taikant skiriama dėmesio lyčių lygybei, dalis (proc.).....	70
30 diagrama. Dabartinis 2019–2020 m. konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimo lygis	78
31 diagrama. 2019–2022 m. konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimas. Kiekvienų metų metinis įvertinimas, palyginti su dabartine įgyvendinimo padėtimi	78

Lentelės

1 lentelė. Mokėjimo prašymų nagrinėjimas	9
2 lentelė. EGADP mokėjimo prašymų įgyvendinimo dabartinė padėtis.....	10
3 lentelė. Reformų ir investicijų tarpinių ir siektinų reikšmių, kurių pranešta tikslinė įgyvendinimo data yra pavėlinta arba paankstinta, skaičius ir mediana.....	14
4 lentelė. Pateiktų iš dalies pakeistų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų ir skyrių „REPowerEU“ apžvalginė lentelė.....	21
5 lentelė. Teisinis pagrindas, kuriuo valstybės narės rėmėsi iš dalies keisdamos savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus.....	22
6 lentelė. Negrąžintinos finansinės paramos pokytis, susijęs su EGADP reglamento 18 straipsniu.....	22
7 lentelė. Valstybių narių iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. pateikti prašymai suteikti paskolą.....	23
8 lentelė. Daugiašaliai projektai, susiję su priemonėmis pagal žaliosios pertvarkos ramstį.....	75
9 lentelė. Daugiašaliai skaitmeniniai projektai	76
10 lentelė. Priimtų skyrių „REPowerEU“ turinio apžvalga	80
11 lentelė. Papildoma negrąžintina parama kiekvienai valstybei narei.....	84
12 lentelė. Prisitaikymo prie „Brexito“ rezervo asignavimų perkėlimas.....	85

Akronimai

PBR	Prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervas
TĮS	Tarybos įgyvendinimo sprendimai
COVID-19	liga COVID-19
KŠSR	Konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos
IUP	Ikimokyklinis ugdymas ir priežiūra
EFK	Ekonomikos ir finansų komitetas
EPRB	Europos Parlamento ryšių biurai
ATLPS	Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema
EUR	euras
MWh	megavatas
NGEU	Priemonė „NextGenerationEU“
MTI	Moksliniai tyrimai ir inovacijos
AEI	Atsinaujinantieji energijos ištekliai
EGADP	Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė
RRP	Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai
MVĮ	Mažosios ir vidutinės įmonės
TPP	Techninės paramos priemonė

1. Santrauka

Prieš dvejus su puse metų sukurta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP) tebėra Europos atsako siekiant didinti valstybių narių ekonomikos atsparumą pagrindas. Nuo paskutinės metinės ataskaitos paskelbimo (2022 m. kovo mėn.) ekonominės ir geopolitinės aplinkybės labai pasikeitė. Neišprovokuota Rusijos agresija prieš Ukrainą 2022 m. lėmė energijos kainų šuolį, dėl to išryškėjo pažeidžiamumas, susijęs su priklausomybe nuo Rusijos iškastinio kuro, infliacija išaugo iki jau dešimtmečius nematyto lygio ir daugelį namų ūkių palietė pragyvenimo išlaidų krizė.

Atsižvelgiant į tai, EGADP turėjo būti pritaikyta siekiant spręsti šiuos naujus iššūkius ir atsižvelgti į patirtį, įgytą per dvejus metus įgyvendinant šią novatorišką, veiklos rezultatais grindžiamą priemonę. Šiandien, artėjant prie trumpo Priemonės gyvavimo laikotarpio vidurio, šioje ataskaitoje įvertinama pažanga, padaryta įgyvendinant ir plėtojant Priemonę, pradedant EGADP reglamento¹ priėmimu 2021 m. vasario mėn. ir daliniu EGADP reglamento pakeitimu 2023 m. vasario mėn., kuriuo į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti skyriai „REPowerEU“², ir baigiant naujausių mokėjimų išmokėjimu iki 2023 m. rugsėjo 1 d.

Iš ataskaitos matyti, kad didelė pažanga padaryta: i) nuolat įgyvendinant EGADP, ii) didinant jos įgyvendinimo skaidrumą ir iii) apsaugant ES finansinius interesus didesnėmis kontrolės ir audito pastangomis.

Atsižvelgiant į neilgą EGADP įgyvendinimui skirtą laikotarpį, ją įgyvendinant jau padaryta nemaža pažanga. Iki 2023 m. rugsėjo 1 d. Komisija gavo 31 mokėjimo prašymą iš 19 valstybių narių ir iš viso išmokėjo 153,4 mlrd. EUR. Taryba pateikė teigiamą visų valstybių narių pirminių planų įvertinimą. Be to, Taryba jau pateikė teigiamą keturių peržiūrėtų planų, į kuriuos įtraukti skyriai „REPowerEU“, vertinimą, o Komisija šiuo metu vertina 16 peržiūrėtų planų. Ataskaitoje pateikiama daug konkrečių EGADP lėšomis finansuojamų reformų ir investicijų, kuriomis prisidedama prie šešių EGADP reglamente apibrėžtų politikos ramsčių, įskaitant žaliąją pertvarką ir skaitmeninę transformaciją, pavyzdžių.

Komisija taip pat padeda valstybėms narėms spręsti su įgyvendinimu susijusius iššūkius, jei jų kyla. Kai kurios valstybės narės susiduria su sunkumais administruodamos lėšas, iš dalies dėl problemų, susijusių su administraciniais gebėjimais, arba dėl kliūčių investavimui. Kai kurios kitos valstybės narės įgyvendindamos pirminius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus susiduria su sunkumais dėl pasikeitusių ekonominių aplinkybių, pavyzdžiui, didelės infliacijos ar tiekimo kliūčių. Komisija remia visas valstybes

---

¹ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

² 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose (OL L 63, 2023 2 28, p. 1).

nares, kad savo planus jos galėtų įgyvendinti ir peržiūrėti sparčiau, be kita ko, pasitelkdama techninės paramos priemonę³.

2023 m. Komisija dėjo daug pastangų, kad padidintų Priemonės įgyvendinimo aiškumą ir skaidrumą. 2023 m. vasario 21 d. Komisija paskelbė metodiką, kurią taikant: i) vertinama, ar patenkinamai pasiektos tarpinės ir siektinos reikšmės, ir ii) apskaičiuojamos sumos, kurių mokėjimas turi būti sustabdytas, jei tarpinė arba siektina reikšmė nepasiekama. Šiandien kartu su šia ataskaita Komisija skelbia savo sistemą, taikytiną galimose situacijose, kai valstybė narė atšaukia priemones, susijusias su tarpinėmis ir siektinomis reikšmėmis, kurias Komisija pirmiau įvertino kaip patenkinamai pasiektas.

Be to, iš dalies pakeistu EGADP reglamentu reikalaujama, kad valstybės narės skelbtų informaciją apie 100 galutinių gavėjų, gaunančių didžiausias EGADP finansavimo sumas. Komisija skubiai pateikė reikiamas gaires ir paprašė valstybių narių kuo greičiau pateikti šiuos duomenis ir juos atnaujinti du kartus per metus, taip pat paskelbtą informaciją apibendrino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje. Ši informacija taip pat bus naudojama papildant EGADP lėšomis finansuojamų projektų aprašą, kuris pirmą kartą buvo paskelbtas 2023 m. kovo 9 d. ir nuo to laiko yra reguliariai atnaujinamas. Visais šiais elementais kartu gerokai padidinama atskaitomybė už Komisijos sprendimus, susijusius su EGADP įgyvendinimu.

2023 m., taip pat atsižvelgdama į Europos Parlamento, Tarybos ir Europos Audito Rūmų rekomendacijas, Komisija dar labiau sustiprino savo kontrolės sistemos patikimumą, kad suteiktų papildomą patikinimą dėl tvarkingo EGADP lėšų naudojimo ir veiksmingos Sąjungos finansinių interesų apsaugos. Komisija iki 2023 m. rugsėjo 1 d. atliko 14 rizika grindžiamų tarpinių ir siektinų reikšmių *ex post* auditų, kad gautų papildomą patikinimą, jog valstybės narės pateikta informacija apie patenkinamą jų pasiekimą yra teisinga (7 auditai 2022 m. ir 7 auditai 2023 m.). Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano vertinimo metu patikrinusi valstybių narių kontrolės sistemų tinkamumą Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti, Komisija taip pat atliko 27 valstybių narių sistemų auditus (16 auditų 2022 m. ir kol kas 11 auditų 2023 m.) ir iki 2023 m. pabaigos bus bent kartą atlikusi auditą kiekvienoje valstybėje narėje. Nuo 2023 m. ypatingas dėmesys skirtas valstybių narių pareigoms laikytis viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklių pagal EGADP reglamento 22 straipsnio 2 dalies a punktą. Patikinimo deklaracija dėl EGADP, parengta pagal šią kontrolės sistemą, nuo 2022 m. buvo visiškai suderinta su kitų generalinių direktoratų patikinimo deklaracijomis.

Netrukus prasidės EGADP – priemonės, kuri įrodė savo gebėjimą skatinti struktūrinės reformas, didinti investicijų poveikį ir išlaikyti pakankamą lankstumo lygį, kad būtų galima prisitaikyti prie kintančių aplinkybių, – antroji įgyvendinimo laikotarpio pusė. Šiuos laimėjimus lemia vienas svarbiausių, veiklos rezultatais grindžiamas Priemonės ypatumas, pagal kurį išmokos susiejamos su laipsnišku reformų ir investicijų įgyvendinimu, nustatant sutartas tarpines ir siektinas reikšmes. Šie laimėjimai nebūtų buvę įmanomi be

³ https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/technical-support-instrument_en

valstybių narių atsakomybės ir ryžto įgyvendinti savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ir tokių institucijų kaip Europos Parlamentas ir Europos Audito Rūmai, taip pat socialinio sektoriaus ir vietos suinteresuotųjų subjektų indėlio.

Tačiau darbas toli gražu nebaigtas ir laukia sudėtingas įgyvendinimo laikotarpis. Iki šiol sukaupta didelė patirtis padeda atlikti šiuo metu vykdomą nacionalinių planų peržiūrą, kuri padės paspartinti priemonės įgyvendinimą. Dėl didesnio įgyvendinimo skaidrumo, papildomų „REPowerEU“ išteklių ir dėmesio valstybių narių administraciniams gebėjimams, siekiant juos geriau išnaudoti, sudarytos sąlygos dar sparčiau Priemonę įgyvendinti 2024 m., taip pat vėlesniais metais ir iki 2026 m. pabaigos.

2. Dabartinė EGADP įgyvendinimo padėtis

Šioje ataskaitoje išsamiai apžvelgiama dabartinė EGADP įgyvendinimo padėtis (2 skirsnis), Priemonės indėlis siekiant EGADP tikslų (3 skirsnis) ir dabartinė skyrių „REPowerEU“ įgyvendinimo padėtis (4 skirsnis). Priede pateikiamuose šalių aprašymuose apibūdinama pažanga įgyvendinant kiekvieną ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą.

Šioje ataskaitoje pateikta informacija, jei nenurodyta kitaip, yra grindžiama Komisijos įvertintų priimtų planų turiniu, duomenimis, kuriuos valstybės narės pateikė iki 2023 m. balandžio mėn. vykdydamos ataskaitų teikimo du kartus per metus pareigą, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinės duomenimis⁴ 2023 m. rugsėjo 1 d. ir Priemonės įgyvendinimo pokyčiais iki 2023 m. rugsėjo 1 d.⁵

2.1. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo dabartinė padėtis

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų priėmimas

Nuo paskutinės metinės ataskaitos paskelbimo 2022 m. kovo 1 d. Taryba priėmė likusius penkis Tarybos įgyvendinimo sprendimus: 2022 m. gegužės 4 d. dėl Bulgarijos ir Švedijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų, 2022 m. birželio 17 d. dėl Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, 2022 m. spalio 4 d. dėl Nyderlandų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano ir 2022 m. gruodžio 16 d. dėl Vengrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano. Komisija greitai, nuosekliai ir skaidriai įvertino kiekvieną planą, laikydamosi EGADP reglamento 19 straipsnio 3 dalyje nustatytų 11 kriterijų. Vertinimo proceso metu Komisija palaikė glaudžius ryšius su valstybėmis narėmis, kad atliktų išsamų vertinimą. Komisija padėjo valstybėms narėms pateikti plataus užmojo planus su aiškiais ir realistiškais tarpinėmis reikšmėmis ir siektinomis reikšmėmis, kad būtų galima stebėti planų įgyvendinimo pažangą. Priėmus ir patvirtinus visus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus visas dėmesys dabar skiriamas planų įgyvendinimui ir vykdomoms peržiūroms.

Veiklos susitarimai

Komisija veiklos susitarimus iki šiol pasirašė su 24 valstybėmis narėmis. Pagal EGADP reglamentą šiuose dvišaliuose susitarimuose išsamiau nustatomos stebėsenos ir bendradarbiavimo sąlygos bei su įgyvendinimu susiję aspektai. Be to, veiklos susitarimuose išsamiau išdėstomas kiekvienos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės tikrinimo mechanizmas ir prireikus nustatomi papildomi stebėsenos veiksmai plano įgyvendinimo

⁴ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=en

⁵ Šios metinės ataskaitos 3 skirsnyje pateikti duomenys atspindi naujausius Estijos ir Prancūzijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, priimtus atitinkamai 2023 m. birželio 16 d. ir 2023 m. liepos 14 d., tačiau neatspindi naujausių Maltos ir Slovakijos planų, priimtų 2023 m. liepos 14 d., nes šių dviejų valstybių narių duomenys dar nebuvo visiškai prieinami.

pažangai stebėti. Siekdama didesnio skaidrumo, Komisija veiklos susitarimus pateikia savo interneto svetainėje⁶.

Veiklos susitarimų sudarymas ir pasirašymas yra svarbūs ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo etapai. Nors norint gauti išankstinį finansavimą veiklos susitarimo pasirašyti nereikia, jis yra būtina sąlyga, kad atitinkama valstybė narė galėtų pateikti savo pirmąjį mokėjimo prašymą. Priklausomai nuo valstybės narės nacionalinės sistemos, vienais atvejais veiklos susitarimų sudarymo procesas gali užtrukti ilgiau nei kitais atvejais. 2023 m. rugsėjo 1 d. bebaigiančios sudaryti arba bepasirašančios veiklos susitarimus dar buvo tik trys valstybės narės (DE, NL, HU)⁷.

Mokėjimo prašymai

Iki 2023 m. rugsėjo 1 d. Komisija gavo 31 mokėjimo prašymą iš 19 valstybių narių ir iš viso išmokėjo 153,4 mlrd. EUR. Į šią sumą įeina 56,6 mlrd. EUR EGADP išankstinio finansavimo, suteikto 21 valstybei narei iki 2021 m. gruodžio 31 d., suma. Visą valstybėms narėms išmokėtą sumą sudaro 106,3 mlrd. EUR negražintinos paramos suma ir 47,1 mlrd. EUR paskolų suma. 1 ir 2 lentelėse pateikiama valstybių narių pateiktų mokėjimo prašymų ir atitinkamų Komisijos išmokų, išmokėtų teigiamai įvertinus tai, kaip pasiektos su atitinkamu mokėjimo prašymu susijusios tarpinės ir siektinos reikšmės, apžvalga.

1 lentelė. Mokėjimo prašymų nagrinėjimas⁸

	Prašoma suma	Tarpinių ir siektinų reikšmių skaičius	Pateikimo data	Mokėjimo data
Ispanija	10 mlrd. EUR	52	2021 m. lapkričio 11 d.	2021 m. gruodžio 27 d.
Prancūzija	7,4 mlrd. EUR	38	2021 m. lapkričio 26 d.	2022 m. kovo 4 d.
Graikija	3,6 mlrd. EUR	15	2021 m. gruodžio 29 d.	2022 m. balandžio 8 d.
Italija	21 mlrd. EUR	51	2021 m. gruodžio 30 d.	2022 m. balandžio 13 d.
Portugalija	1,1 mlrd. EUR	38	2022 m. sausio 25 d.	2022 m. gegužės 9 d.
Kroatija	700 mln. EUR	34	2022 m. kovo 15 d.	2022 m. birželio 28 d.
Slovakija	398,7 mln. EUR	14	2022 m. balandžio 29 d.	2022 m. liepos 29 d.
Ispanija	12 mlrd. EUR	40	2022 m. balandžio 30 d.	2022 m. liepos 29 d.
Rumunija	2,6 mlrd. EUR	21	2022 m. gegužės 31 d.	2022 m. spalio 27 d.
Latvija	201 mln. EUR	9	2022 m. birželio 17 d.	2022 m. spalio 7 d.
Italija	21 mlrd. EUR	45	2022 m. birželio 29 d.	2022 m. lapkričio 8 d.
Kipras	85 mln. EUR	14	2022 m. liepos 28 d.	2022 m. gruodžio 2 d.
Bulgarija	1,37 mlrd. EUR	22	2022 m. rugpjūčio 31 d.	2022 m. gruodžio 16 d.
Kroatija	700 mln. EUR	25	2022 m. rugsėjo 19 d.	2022 m. gruodžio 16 d.

⁶ https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/country-pages_lt

⁷ Rugsėjo 4 d. Komisija pasirašė veiklos susitarimus su Vokietija. Tikimasi, kad su Vengrija juos pasirašys 2023 m. III ketvirtį. Su Nyderlandais jie bus pasirašyti tik tada, kai bus patvirtintas peržiūrėtas planas.

⁸ Galutinis terminas – 2023 m. rugsėjo 1 d.

	Prašoma suma	Tarpinių ir siektinų reikšmių skaičius	Pateikimo data	Mokėjimo data
Portugalija	1,8 mlrd. EUR	20	2022 m. rugsėjo 30 d.	2023 m. vasario 8 d.
Graikija	3,56 mlrd. EUR	28	2022 m. rugsėjo 30 d.	2023 m. sausio 19 d.
Slovėnija	49,6 mln. EUR	12	2022 m. spalio 20 d.	2023 m. balandžio 20 d.
Slovakija	708,8 mln. EUR	16	2022 m. spalio 25 d.	2023 m. kovo 22 d.
Ispanija	6 mlrd. EUR	29	2022 m. lapkričio 11 d.	2023 m. kovo 31 d.
Čekija	928,2 mln. EUR	37	2022 m. lapkričio 25 d.	2023 m. kovo 22 d.
Lietuva	542 mln. EUR	33	2022 m. lapkričio 30 d.	2023 m. gegužės 10 d.
Danija	301,5 mln. EUR	25	2022 m. gruodžio 16 d.	2023 m. balandžio 26 d.
Rumunija	2,8 mlrd. EUR	51	2022 m. gruodžio 16 d.	Priimtas Komisijos preliminarus vertinimas
Malta	52,3 mln. EUR	19	2022 m. gruodžio 19 d.	2023 m. kovo 8 d.
Austrija	700 mln. EUR	44	2022 m. gruodžio 22 d.	2023 m. balandžio 20 d.
Liuksemburgas	25 mln. EUR	26	2022 m. gruodžio 28 d.	2023 m. birželio 16 d.
Italija	19 mlrd. EUR	55	2022 m. gruodžio 30 d.	Priimtas Komisijos preliminarus vertinimas
Graikija	1,72 mlrd. EUR	42	2023 m. gegužės 16 d.	Komisija šiuo metu atlieka vertinimą
Estija	286 mln. EUR	29	2023 m. birželio 30 d.	Komisija šiuo metu atlieka vertinimą
Kroatija	700 mln. EUR	45	2023 m. liepos 24 d.	Komisija šiuo metu atlieka vertinimą
Prancūzija	10,3 mlrd. EUR	55	2023 m. liepos 31 d.	Komisija šiuo metu atlieka vertinimą

Pastaba. Duomenys pateikiami chronologine tvarka pagal mokėjimo prašymų pateikimo datą, atmetus išankstinį finansavimą.

Šaltinis: Europos Komisija.

2 lentelė. EGADP mokėjimo prašymų įgyvendinimo dabartinė padėtis

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Komisijos patvirtinti ir Tarybos priimti 27 planai																											
21 atveju išmokėtas išankstinis finansavimas (56,6 mlrd. EUR)		▲					*										▲		▲		▲						▲
Pasirašyti 24 veiklos susitarimai																											
Komisijai pateiktas 31								3x	3x	2x	3x	3x										2x	2x		2x		

turės būti pasiektos per ateinančius dvylika mėnesių. Nors duomenis pateikia pačios valstybės narės ir Komisija jų netikrina, jais pateikiamas išsamus visų planų įgyvendinimo padėties įvertinimas ir sudaromos sąlygos stebėti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo pažangą.

Valstybės narės ir toliau praneša apie įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus daromą didelę pažangą ir apie tai, kad tik nedidelė tarpinių ir siektinų reikšmių dalis yra neįgyvendinta arba jas įgyvendinti vėluojama. Iš du kartus per metus teikiamų ataskaitų matyti, kad didžioji dauguma tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių, kurios turėjo būti pasiektos iki 2023 m. balandžio mėn., yra pasiektos¹⁰ arba pranešta, kad jos yra įgyvendintos¹¹ (1 diagrama). Būsimų tarpinių ir siektinų reikšmių įgyvendinimo pažanga taip pat teikia vilčių, nes pranešama, kad daugelio tarpinių ir siektinų reikšmių siekiama pagal planą¹² arba jos jau įgyvendintos (2 diagrama).

Didėja reformų ir investicijų, apie kurias pranešama, kad jos įvykdytos arba įgyvendintos, skaičiaus pusiausvyra. Pažanga vykdant reformas, visų pirma susijusi su teisinių tekstų priėmimu ir susijusios politikos rengimu, buvo labiau pastebima ankstesniuose ataskaitų teikimo etapuose, nes valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose vykdyti reformas dažnai buvo numatyta plano įgyvendinimo pradžioje, kad būtų sukurta sistema, kurią pradėjus taikyti vykdomi investiciniai projektai turėtų didesnę poveikį. Be to, tam, kad būtų įgyvendintos su investicijomis susijusios siektinos reikšmės, pvz., infrastruktūros statyba, reikia šiek tiek laiko, ir tokios siektinos reikšmės paprastai rečiau nurodomos pirmuose mokėjimo prašymų tvarkaraščiuose, net jei jų faktinis įgyvendinimas jau pradėtas. Tačiau pažanga investicijų srityje dabar yra akivaizdesnė, nes per ateinančius 12 mėnesių pagal planą bus pasiekta daugiau su investicijomis susijusių tarpinių ir siektinų reikšmių nei su reformomis susijusių tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių (3 diagrama). Tokios EGADP įgyvendinimo raidos ir tikėtasi, nes įgyvendinimas palaipsniui keičiasi nuo labiau į reformas orientuotų iki labiau į investicijas orientuotų tarpinių ir siektinų reikšmių.

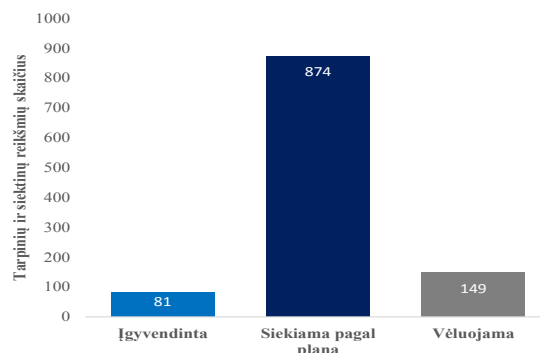
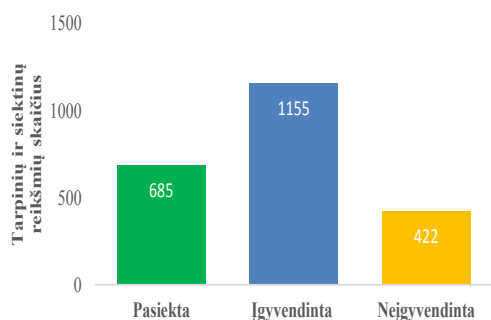
1 diagrama. Pažanga įgyvendinant praėjusio laikotarpio tarpines ir siektinas reikšmes (2020 m. I ketv. – 2023 m. I ketv.)

2 diagrama. Pažanga įgyvendinant būsimą laikotarpio tarpines ir siektinas reikšmes (2023 m. II ketv. – 2024 m. II ketv.)

¹⁰ Tarpinėms ir siektinoms reikšmėms, kurias Komisija jau įvertino kaip patenkinamai pasiektas mokėjimo prašymo patenkinimo tikslais, suteikiamas statusas „pasiekta“.

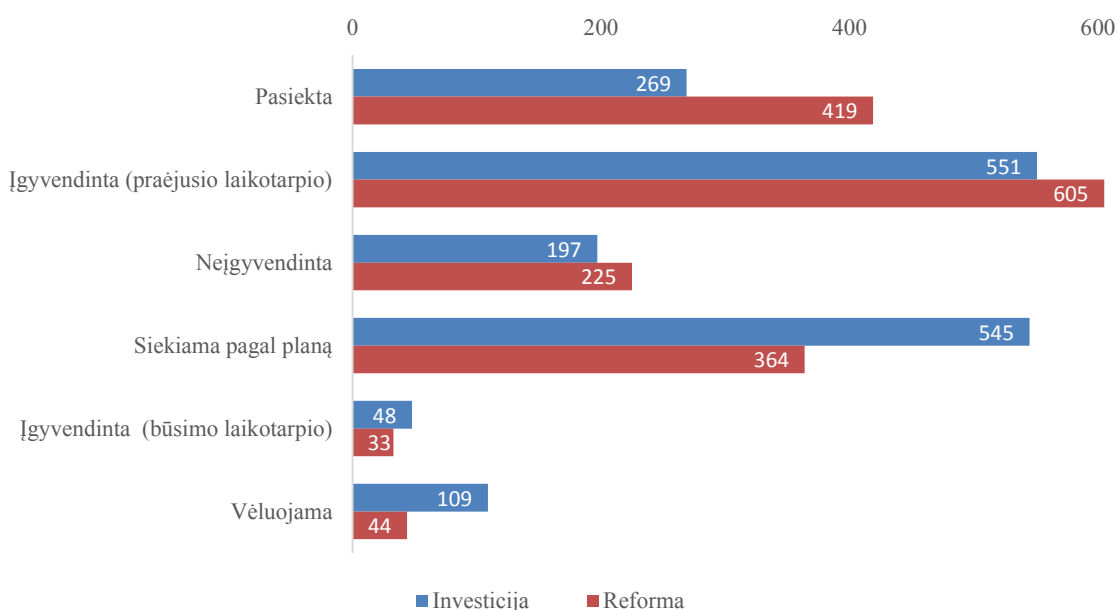
¹¹ Kiekvienos į praeitį orientuotos tarpinės ir siektinos reikšmės (t. y. tokių tarpinių ir siektinų reikšmių, kurias planuojama pasiekti iki ataskaitos teikimo dienos likus vienam metų ketvirčiui) atveju nurodoma pažangos būklė gali būti „įgyvendinta“ arba „neįgyvendinta“.

¹² Į ateitį orientuotų tarpinių ir siektinų reikšmių (t. y. tokių tarpinių ir siektinų reikšmių, kurias planuojama pasiekti per ketvirtį, kurį teikiama ataskaita, ir ateinančius tris ketvirčius) atveju nurodoma pažangos būklė gali būti „įgyvendinta“, „siekiama pagal planą“ arba „vėluojama“.

Šaltinis: Europos Komisija.

3 diagrama. Pažanga įgyvendinant su reformomis ir investicijomis susijusias tarpines ir siektinas reikšmes

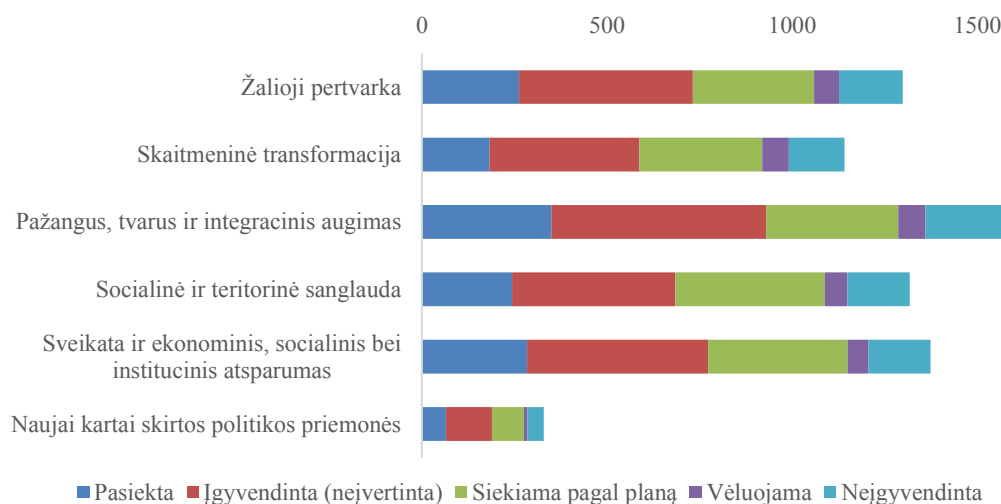

Šaltinis: Europos Komisija.

Remiantis du kartus per metus teikiamų ataskaitų duomenimis, **tarpinės ir siektinos reikšmės panašiai įgyvendintos pagal visus šešis EGADP politikos ramsčius**¹³. Apie didžiausią pažangą pranešama įgyvendinant priemones, kuriomis prisidedama prie 3 ramsčio „Pažangus, tvarus ir integracinis augimas“, 5 ramsčio „Sveikata ir ekonominis, socialinis bei institucinis atsparumas“ ir 4 ramsčio „Socialinė ir teritorinė sanglauda“ (4 diagrama). Šie ramsčiai kartu su 1 ramsčiu „Žalioji pertvarka“ remiami didžiausiu priemonių skaičiumi, todėl nenuostabu, kad ir su jais susijusi pažanga yra didžiausia.

4 diagrama. Pažanga įgyvendinant tarpines ir siektinas reikšmes pagal EGADP ramsčius

¹³ Šioje diagramoje parodytas tarpinių ir siektinų reikšmių skaičius, apskaičiuotas remiantis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinės ramsčių žymenų metodika. Pagal Komisijos metodiką kiekviena priemonė pažymima kaip priklausanti vienai pirminei ir vienai antrinei politikos sričiai, remiantis su šešiais ramsčiais susijusių politikos sričių sąrašu. Todėl kiekviena tarpinė ir siektina reikšmė yra susijusi su keliais ramsčiais.

Šaltinis: Europos Komisija.

Nors tarpinių ir siektinų reikšmių, kurias, kaip pranešta, vėluojama pasiekti, skaičius apskritai yra nedidelis, remiantis kas dvejus metus teikiamomis ataskaitomis pastebima, kad dažniau vėluojama įgyvendinti tarpines ir siektinas reikšmes, susijusias su tokiomis sritimis¹⁴, kaip politikos parengimas, naujos viešosios paslaugos ir procesai, taip pat infrastruktūros atnaujinimas (5 diagrama). Kadangi šios trys sritys šiuo ataskaitiniu laikotarpiu apima daug tarpinių ir siektinų reikšmių, vėlavimai gali nebūti žymūs arba neproporcingai dideli, palyginti su kitomis sritimis.

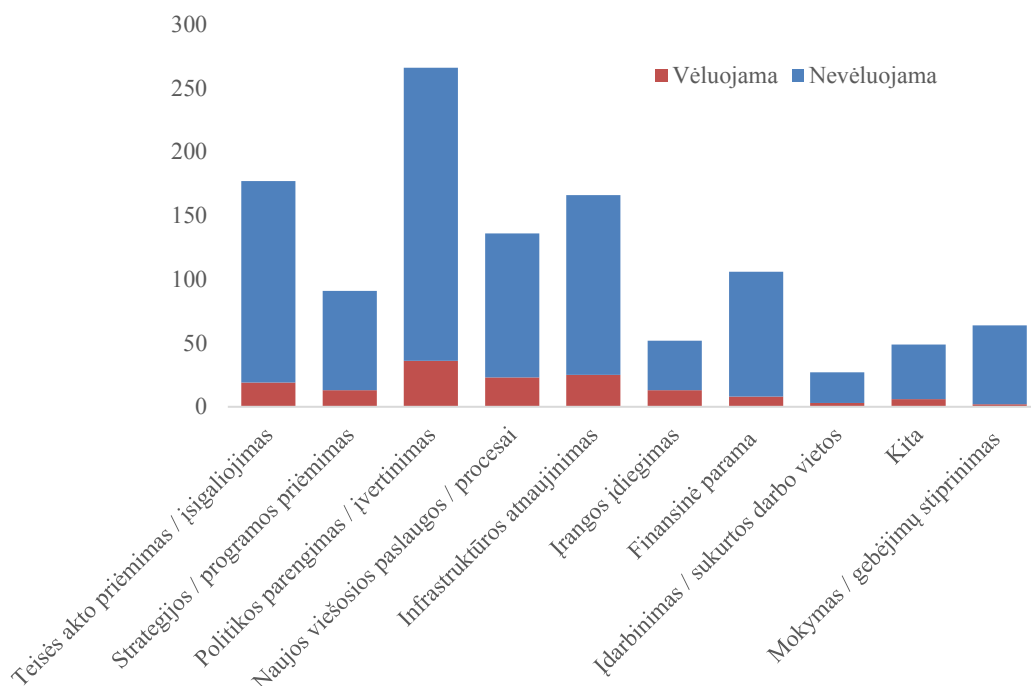
Paaškindamos vėlavimus, valstybės narės pranešė apie sunkumus, susijusius su terminų laikymusi pasirašant sutartis, ir nenumatytą statybos darbų vėlavimą. Apskritai valstybės narės neteikė nuoseklių ir išsamių paaiškinimų dėl vėlavimo ir nemanė, kad jie svarbūs.

Kai kurios tarpinių ir siektinų reikšmių tikslinės įgyvendinimo datos buvo atidėtos, tačiau kitos tikslinės įgyvendinimo datos buvo paankstintos. Naujausiais du kartus per metus teikiamų ataskaitų duomenimis, atidėtos tikslinės įgyvendinimo datos, apie kurias valstybės narės pranešė, daugiausia susijusios su tarpinėmis ir siektinomis reikšmėmis, kurios iš pradžių turėjo būti įgyvendintos 2022 m. (3 lentelė), o vėlavimų, apie kuriuos pranešta, mediana yra 181 diena. Atrodo, kad tarpines ir siektinas reikšmes, kurias iš pradžių planuota įgyvendinti 2023 m., šiuo metu įgyvendinti vėluojama rečiau. Taip pat verta pažymėti, kad kelių tarpinių ir siektinų reikšmių įgyvendinimo tikslinės datos buvo paankstintos¹⁵.

5 diagrama. Tarpinių ir siektinų reikšmių, kurias vėluojama pasiekti, rūšis

¹⁴ Šioje pastraipoje pateiktą tarpinių ir siektinų reikšmių klasifikaciją parengė Europos Komisija ir valstybės narės du kartus per metus teikiamose ataskaitose jos nenaudoja.

¹⁵ Pranešta, kad tokių tarpinių ir siektinų reikšmių įgyvendinimo tikslinė data paankstinta mažiausiai metų ketvirčiu (t. y. 91 diena), palyginti su pradine įgyvendinimo data, numatyta valstybei narei skirtame Tarybos įgyvendinimo sprendime.

Pastaba. Pirmiau pateiktoje diagramoje naudojamą tarpinių ir siektinų reikšmių klasifikaciją parengė Europos Komisija ir valstybės narės du kartus per metus teikiamose ataskaitose jos nenaudoja.

Šaltinis: Europos Komisija.

3 lentelė. Reformų ir investicijų tarpinių ir siektinų reikšmių, kurių pranešta tikslinė įgyvendinimo data yra pavėlinta arba paankstinta, skaičius ir mediana

		Pradinė tikslinė įgyvendinimo data					
		2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	
Tarpinės ir siektinos reikšmės, kurių atveju valstybės narės pranešė apie pavėlintą tikslinę įgyvendinimo datą	Reformos	Tarpinių ir siektinų reikšmių skaičius	8	51	135	40	2
		Vėlavimo laikotarpio mediana (dienomis)	48,5	91	181	182,5	320
	Investicijos	Tarpinių ir siektinų reikšmių skaičius	0	32	139	59	7
		Vėlavimo laikotarpio mediana (dienomis)	nėra duomenų	120	181	274	275
Tarpinės ir siektinos reikšmės, kurių atveju valstybės narės pranešė apie paankstintą tikslinę įgyvendinimo datą	Reformos	Tarpinių ir siektinų reikšmių skaičius	5	20	20	14	1
		Paankstinimo laikotarpio mediana (dienomis)	115	149	246	308	366
	Investicijos	Tarpinių ir siektinų reikšmių skaičius	0	7	20	21	4
		Paankstinimo laikotarpio mediana (dienomis)	nėra duomenų	131	318	365	458

Pastaba. Ši lentelė grindžiama valstybių narių du kartus per metus teikiamose ataskaitose, kuriose valstybės narės praneša apie pažangą, padarytą siekiant į ateitį orientuotų tarpinių ir siektinų reikšmių iki 2024 m. II ketv., pateiktais duomenimis. Todėl nėra duomenų apie galimą vėlavimą, susijusį su 2025 ir 2026 m. įgyvendintomis tarpinėmis ir siektinomis reikšmėmis. Tarpinės ir siektinos reikšmės laikomos įgyvendintomis anksčiau, jei jos įgyvendinamos tuo ketvirčiu, kuris eina prieš iš pradžių numatytą įgyvendinimo ketvirtį.

Šaltinis: Europos Komisija.

Priemonės veiksmingumas remiantis bendrais rodikliais

Bendri rodikliai rodo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo pažangą siekiant bendrų tikslų ir bendrą EGADP veiksmingumą. Nors pagal EGADP tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekimas yra pagrindinis kiekvieno ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo matas, siekiant parodyti bendrą Priemonės veiksmingumą ir pažangą siekiant jos tikslų naudojami bendri rodikliai, t. y. 14 rodiklių, kurie buvo nustatyti 2021 m. rugsėjo 28 d. Komisijos deleguotoju reglamentu (ES) 2021/2106^{16 17}.

Valstybės narės du kartus per metus praneša apie pažangą, susijusią su bendrais rodikliais. Pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2021/2106 valstybės narės ataskaitas teikia iki vasario 28 d. (už praėjusių metų liepos–gruodžio mėn. ataskaitinį laikotarpį) ir iki rugpjūčio 31 d. (už tų pačių metų sausio–birželio mėn. ataskaitinį laikotarpį). Komisija bendrų rodiklių duomenis skelbia ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje¹⁸ atlikusi kelias duomenų patikras, kad užtikrintų duomenų palyginamumą¹⁹. Laikantis Komisijos deleguotojo reglamento reikalavimų, kai skelbiami atskiros valstybės narės duomenys, jie pateikiami santykiniais dydžiais.

Iš valstybių narių iki šiol pateiktų duomenų matyti, kad įgyvendinant EGADP jau padaryta didelė pažanga, susijusi su bendrais rodikliais visų politikos ramsčių atžvilgiu. Iki šiol peržiūrėti ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje paskelbti trijų ataskaitų teikimo etapų duomenys, apimantys laikotarpiu nuo 2020 m. vasario mėn. iki 2022 m. gruodžio mėn. padarytą pažangą. Kadangi bendri rodikliai skirti faktiškai padarytai pažangai parodyti, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose nustatytų priemonių ankstesni įgyvendinimo etapai duomenyse dažnai neatsispindi. 6 diagramoje parodyta dabartinė pažanga, susijusi su bendrais rodikliais, rodančiais svarbius laimėjimus siekiant Priemonės tikslų ir laikantis pagrindinių ES prioritetų.

Pavyzdžiui, dėl EGADP paramos iki 2022 m. gruodžio mėn. jau sutaupyta apie 22 mln. megavatų (MWh) energijos per metus (7 diagrama). Energijos suvartojimo mažinimas ir energijos vartojimo efektyvumo didinimas yra vieni iš svarbiausių ES prioritetų ir būtina perėjimo prie švarios energijos sąlyga, o (1) bendru rodikliu parodomas metinio pirminės energijos suvartojimo sumažėjimas, pasiektas naudojant EGADP paramą. Kad būtų geriau suprantamos šio laimėjimo aplinkybės, pasakytina, kad iki šiol sutaupytos energijos kiekis maždaug atitinka įrengtąją elektros įrenginių Belgijoje galią. Pavyzdžiai apima energijos suvartojimo pastatuose, mokyklose, ligoninėse ar įmonėse sumažinimą.

---

¹⁶ 2021 m. rugsėjo 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2106, kuriuo nustatomi ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinės bendri rodikliai, išsamiai apibrėžiami jos elementai ir taip papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė.

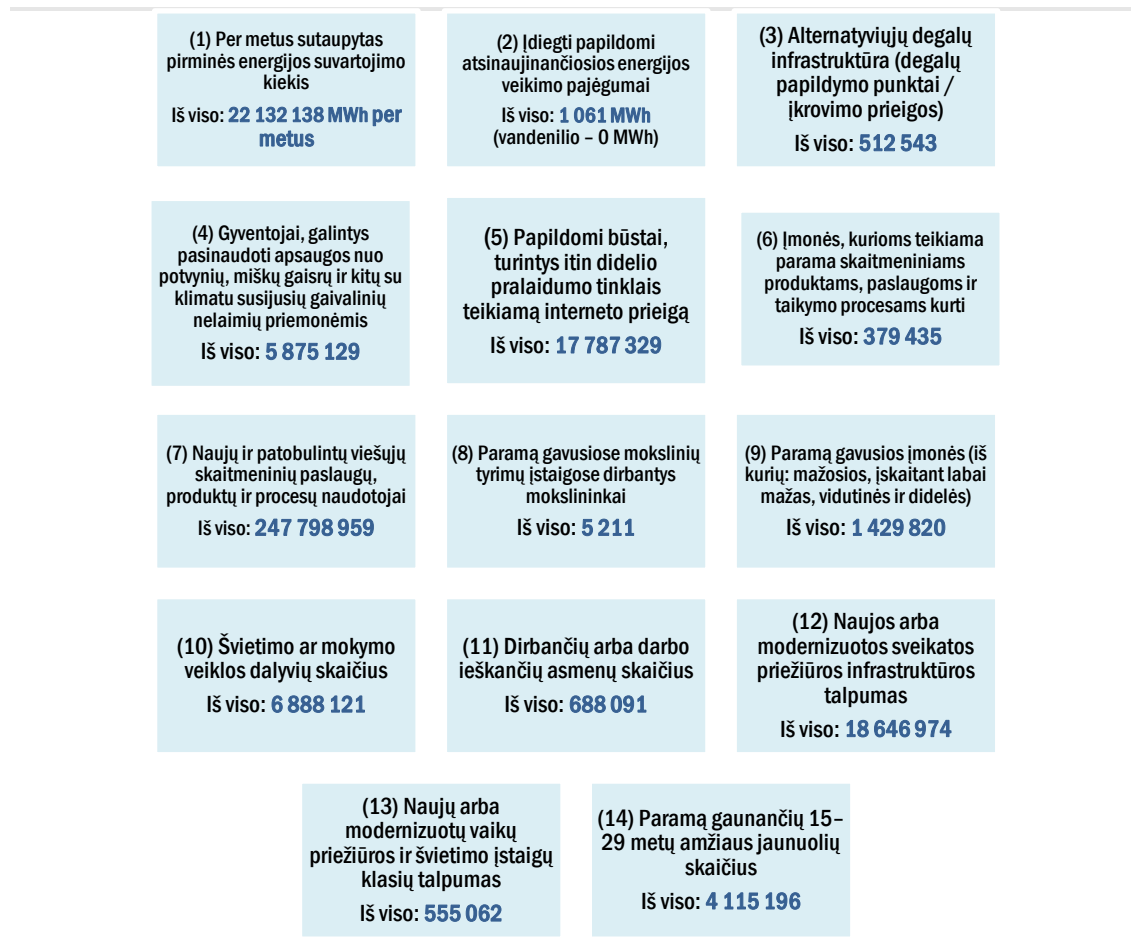
¹⁷ Jie apima elementus, kurie yra bendri daugumai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų, tačiau nėra skirti apimti visiems planų aspektams, atsižvelgiant į jų didelį įvairiarūšiškumą ir ribotą skaičių.

¹⁸ Žr. https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html

¹⁹ Komisija neturi pagrindo atlikti valstybių narių pateiktų duomenų kokybės auditą ar ją tikrinti arba keisti ar atsakyti priimti konkrečias valstybių narių pateiktas ataskaitas.

Iki 2022 m. gruodžio mėn. teikiant piniginę paramą arba paramą natūra pagal EGADP padėta 1,43 mln. įmonių (8 diagrama). COVID-19 krizė padarė didelį poveikį visai ES ekonomikai, o ypač nuo krizės nukentėjo mažosios ir vidutinės įmonės (MVI). Vertinant paramą, teikiamą siekiant paskatinti ES ekonomikos augimą ir padėti įmonėms, naudojamas (9) bendras rodiklis rodo EGADP priemonių paramą gavusių įmonių skaičių.

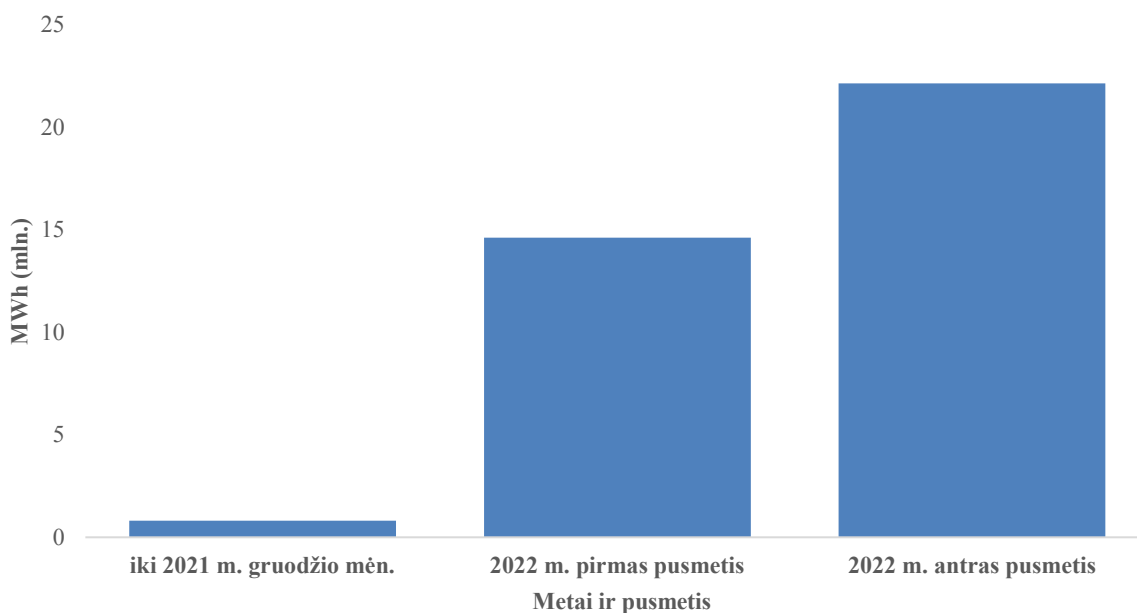
6 diagrama. Pažanga, susijusi su bendrais rodikliais²⁰

Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

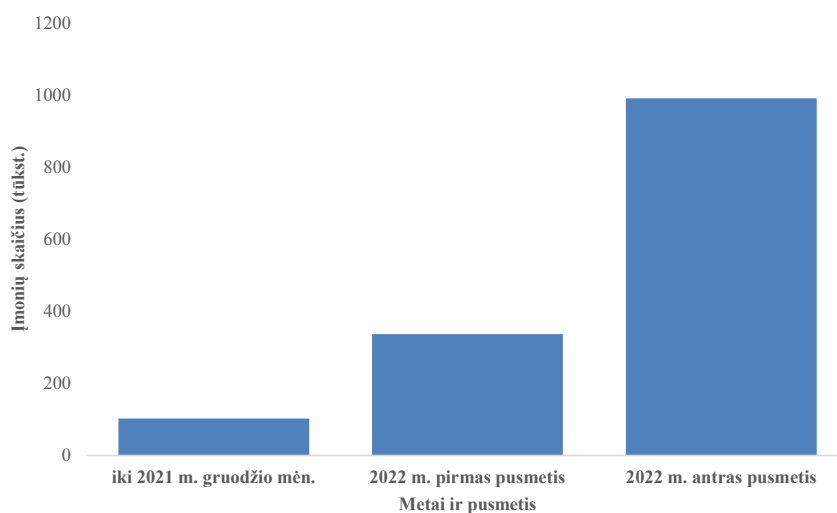
7 diagrama. Per metus sutaupomo pirminės energijos suvartojimo kiekio raida (MWh per metus)

²⁰ Toliau pateiktoje diagramoje pateikiami duomenys atitinka valstybių narių 2023 m. vasario mėn. ataskaitų teikimo etapu pateiktus duomenis už laikotarpį nuo 2020 m. vasario mėn. iki 2022 m. gruodžio mėn. Daugiau informacijos galima rasti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje.

Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

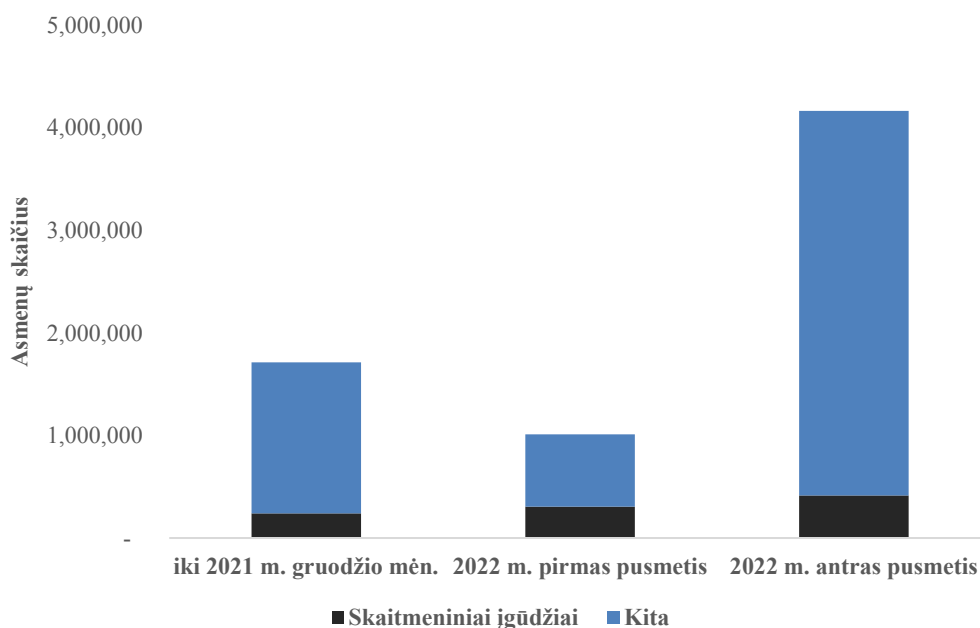
8 diagrama. Paramą gavusių įmonių skaičiaus raida

Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

2022 m. antrą pusmetį daugiau kaip 4 mln. žmonių dalyvavo mokymuose, remiamuose pagal EGADP (9 diagrama). COVID-19 krizė taip pat labai sutrikdė ES švietimo ir mokymo sistemas; (10) bendras rodiklis atspindi EGADP indėlį į švietimą ir mokymą bei įgūdžių ugdymą ir rodo asmenų, kurie dėl paramos, gautos pagal EGADP priemones, dalyvauja švietimo ir mokymo veikloje, skaičių. Reformos ir investicijos į švietimą ir mokymą yra labai svarbios siekiant parengti piliečius šiandienos iššūkiams, visų pirma skaitmeninei ir žaliajai pertvarkai, ir užtikrinti, kad jie turėtų galimybę įgyti reikiamų įgūdžių. Ypatingas dėmesys skiriamas mokymams, kuriais siekiama gerinti skaitmeninius įgūdžius, atsižvelgiant į vis didesnę jų svarbą darbo rinkoje ir visuomenėje.

9 diagrama. Švietimo ar mokymo veiklos dalyvių skaičiaus raida

Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

2.2. Didesnis mokėjimo prašymų vertinimo skaidrumas

Pagal EGADP reglamento 24 straipsnį **EGADP lėšos gali būti išmokamos tik su sąlyga, kad patenkinamai pasiektos atitinkamos tarpinės ir siektinos reikšmės, nurodytos mokėjimo prašyme.** Komisijos atliekamas tarpinių ir siektinų reikšmių vertinimas yra vienas svarbiausių EGADP aspektų ir jį atliekant būtina išsami analizė, kad būtų nustatyta, ar valstybės narės patenkinamai įvykdė savo pareigas.

2023 m. vasario 21 d. paskelbtu komunikatu dėl jau dvejus metus įgyvendinamos EGADP²¹ Komisija padidino nuspėjamumą ir skaidrumą, pristatydama vertinant mokėjimo prašymus naudojamas įgyvendinimo priemones. Komunikate ir jo prieduose išsamiai aprašoma tarpinių ir siektinų reikšmių vertinimo sistema ir mokėjimų sustabdymo metodika.

Tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių vertinimo pagal EGADP reglamentą sistema

Kad padėtų nacionalinėms institucijoms, suinteresuotiesiems subjektams ir plačiajai visuomenei suprasti, kaip prieš kiekvieną išmokėjimą vertinamas pagal EGADP remiamų priemonių įgyvendinimas, **2023 m. vasario mėn. Komisija paskelbė sistemą, pagal kurią vertinama, ar patenkinamai pasiektos tarpinės ir siektinos reikšmės.**

Vertinimas, ar patenkinamai pasiektos tarpinės ir siektinos reikšmės, yra grindžiamas TĮS, kuriais patvirtinami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai. Siekdama nustatyti reikalavimus, kuriuos valstybės narės turi įvykdyti, Komisija remiasi

²¹ Žr. [COM\(2023\) 99 final](#).

kiekvienos tarpinės ir siektinos reikšmės aprašymu, atsižvelgdama į jų kontekstą ir paskirtį. Tada, remdamasi valstybių narių pateiktais tinkamais pagrindimais, nustato, ar konkreti tarpinė arba siektina reikšmė yra patenkinamai pasiekta. Tam tikromis aplinkybėmis ir laikantis *de minimis* principo, gali būti priimtini minimalūs nuokrypiai, susiję su sumomis, formaliais reikalavimais, tvarkaraščiu ar turiniu. Visa metodika, kuria kaip sistema Komisija remiasi atlikdama mokėjimo prašymo vertinimą, pateikta 2023 m. vasario 21 d. paskelbto komunikato²² I priede.

Mokėjimų sustabdymo procesas

2023 m. vasario mėn. Komisija taip pat paskelbė metodiką, pagal kurią nustato sumą, kurios mokėjimas turi būti sustabdytas, jei tarpinė ar siektina reikšmė nėra patenkinamai pasiekta, visapusiškai laikydamosi vienodo požiūrio ir proporcingumo principų. EGADP reglamente atsižvelgiama į išskirtines aplinkybes, dėl kurių valstybės narės gali vėluoti įgyvendinti priemones, o tai gali turėti įtakos tam tikrų tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekimui laiku. Tokiomis aplinkybėmis neturėtų būti užkertamas kelias atlikti mokėjimus, susijusius su patenkinamai pasiektomis tarpinėmis ir siektinomis reikšmėmis²³. Taigi reglamente numatytas mechanizmas, pagal kurį valstybėms narėms suteikiama daugiau laiko (iki šešių mėnesių) atitinkamai tarpinei ar siektinai reikšmei įgyvendinti. Tokiu atveju EGADP reglamente numatyta galimybė Komisijai iš dalies arba visiškai sustabdyti mokėjimus, taip užtikrinant, kad būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principo.

Dėl galimybės sustabdyti mokėjimus valstybės narės gali pateikti mokėjimo prašymą nepaisant to, kad dar nėra pasiektos visos tarpinės ir siektinos reikšmės. Taikant sustabdymo procedūrą (10 diagrama) valstybėms narėms suteikiama laiko pasiekti nepasiektomis laikomas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes (šeši mėnesiai nuo sprendimo dėl sustabdymo priėmimo). Galiausiai pagal EGADP reglamento 24 straipsnio 6 dalį tuo atveju, kai valstybė narė per šį šešių mėnesių laikotarpį nepasiekia atitinkamos tarpinės ar siektinos reikšmės, jai skirtas finansinis įnašas arba paskolos parama sumažinami visam laikui. Visa metodika, kurioje išsamiai aprašomas sumos, kurios mokėjimas turi būti sustabdytas, apskaičiavimas, pateikta 2023 m. vasario 21 d. paskelbto komunikato II priede.

2023 m. Komisija susidūrė su pirmaisiais atvejais, kai reikšmės nėra pasiekiamos patenkinamai²⁴. Kiekvienu atveju Komisija atitinkamai valstybei narei raštu nurodė priežastį, dėl kurios tarpinės arba siektinos reikšmės laikomos nepasiektomis, ir susijusią sumą, kurios mokėjimas turi būti sustabdytas pagal EGADP reglamente numatytas procedūras. Atitinkama valstybė narė turi prerogatyvą dalytis šia informacija su Ekonomikos ir finansų komitetu (EFK). Iki šiol atitinkamos valstybės narės gautu laišku su Ekonomikos ir finansų komitetu pasidalydavo.

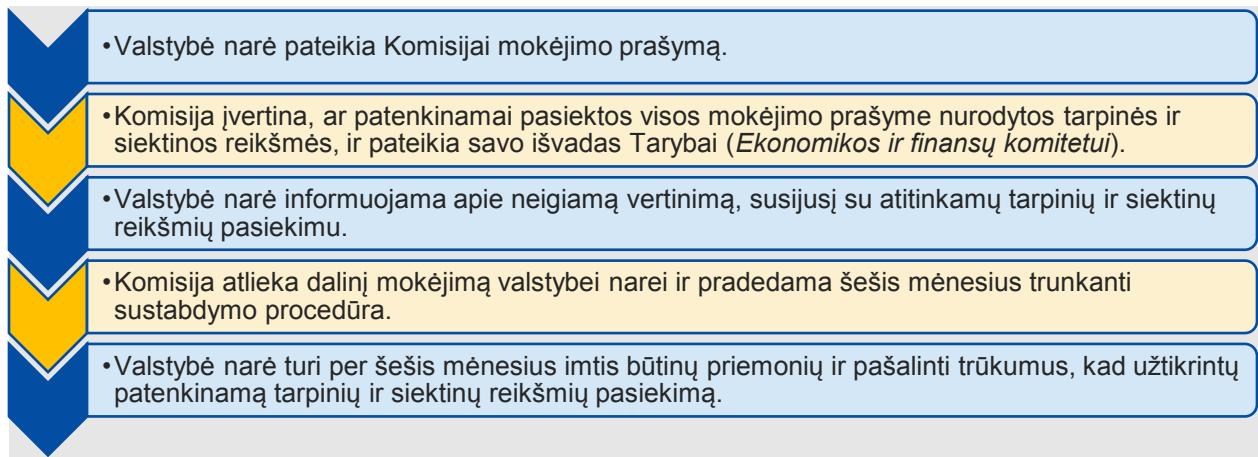
---

²² Žr. [COM\(2023\) 99 final](#).

²³ Dalinis sustabdymas neįmanomas, jei nepasiektos su valstybės narės kontrolės sistema susijusios tarpinės arba siektinos reikšmės, būtinos finansiniams Sąjungos interesams apsaugoti. Tokiu atveju visada sustabdomas visas dalinis mokėjimas ir visi būsiami daliniai mokėjimai, kol bus įvykdyti įsipareigojimai.

²⁴ Informaciją apie Lietuvos pateiktą mokėjimo prašymą galima rasti adresu https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/IP_23_1286.

10 diagrama. Mokėjimų sustabdymo procesas

Šaltinis: Europos Komisija.

2.3. Pagal EGADP įgyvendinamų priemonių, susijusių su tarpinėmis reikšmėmis ir siektinomis reikšmėmis, atšaukimas

Pagal EGADP reglamento 24 straipsnio 3 dalies antrą sakinį „[p]atenkinamas tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių pasiekimas suponuoja, kad atitinkama valstybė narė neatšaukė priemonių, susijusių su pirmiau tinkamai pasiektomis tarpinėmis reikšmėmis ir siektinomis reikšmėmis“.

Šiandien kartu su šia ataskaita Komisija skelbia šios nuostatos taikymo sistemą (žr. II priedą). Šia sistema atsižvelgiama į Europos Audito Rūmų rekomendaciją²⁵ ir užtikrinamas teisinis aiškumas ir skaidrumas, kokios procedūros reikia laikytis atšaukimo atveju, užtikrinant tolesnį EGADP įgyvendinimą ir ES finansinių interesų apsaugą. Komisija gali peržiūrėti ir iš dalies pakeisti šią metodiką, kai įgis daugiau jos taikymo patirties.

2.4. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų peržiūra

Plane „REPowerEU“ pripažįstama, kad EGADP gali atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant saugią, įperkama ir švarią energiją, o iš dalies pakeistas EGADP reglamentas, įsigaliojęs 2023 m. vasario mėn., yra dalis Komisijos atsako į pastarojo meto energetikos ir geopolitinius pokyčius. Taigi EGADP reglamentas buvo iš dalies pakeistas siekiant remti naujas arba padidintas reformas ir investicijas, kuriomis siekiama įvairinti energijos (visų pirma iškastinio kuro) tiekimą, sutaupyti daugiau energijos, paspartinti perėjimą prie švarios energijos ir galiausiai padidinti Sąjungos energetikos sistemos atsparumą, saugumą ir tvarumą. Iš dalies pakeistu EGADP reglamentu valstybės narės raginamos peržiūrėti savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ir į specialų skyrių „REPowerEU“ įtraukti naujas arba padidintas su energetika susijusias reformas ir investicijas, kad galėtų pasinaudoti papildomomis lėšomis. Iš dalies pakeistame reglamente taip pat nustatyti „REPowerEU“ tikslai, kurių turėtų būti siekiama šiomis

²⁵ Specialioji ataskaita 07/2023: Komisijos EGADP kontrolės sistemos struktūra.

papildomomis priemonėmis (žr. iš dalies pakeisto EGADP reglamento 21 straipsnio c punktą).

Spartus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimas tebėra svarbiausias prioritetas ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų peržiūra bei skyrių „REPowerEU“ pateikimas neturėtų trukdyti valstybėms narėms laikytis TIS numatytų terminų. Valstybės narės turėtų ir toliau dėti visas pastangas, kad laiku pateiktų mokėjimo prašymus ir užtikrintų pažangą įgyvendinant reformas ir investicijas, kad lėšos būtų išmokėtos laiku.

Nuo iš dalies pakeisto EGADP reglamento įsigaliojimo 2023 m. vasario mėn. 20 valstybių narių pateikė iš dalies pakeistus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, į kuriuos įeina skyriai „REPowerEU“, o tai padės valstybėms narėms pereiti prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimo, padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir sumažinti Europos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro.

Dabartinė padėtis, susijusi su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų daliniu keitimu ir skyrių „REPowerEU“ pateikimu

Valstybės narės gali pateikti Komisijai pagrįstą prašymą pateikti pasiūlymą iš dalies pakeisti arba pakeisti esamus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, remdamosi keturiais peržiūros pagrindais²⁶. Pirma, valstybės narės turėtų pasiūlyti naujas arba padidintas su energetika susijusias reformas ir investicijas, įtraukdamos specialų skyrių „REPowerEU“. Antra, pagal 18 straipsnio 2 dalį valstybės narės gali pasiūlyti padidinti arba sumažinti savo priemones, kad būtų atsižvelgta į atnaujintą didžiausią finansinį įnašą, paskelbtą 2022 m. birželio 30 d. Trečia, valstybės narės turi galimybę prašyti iš dalies pakeisti savo planą, jei dėl objektyvių aplinkybių nebeįmanoma pasiekti vienos ar daugiau jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose nustatytų tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių, kaip nustatyta EGADP reglamento 21 straipsnyje. Galiausiai valstybės narės iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. galėjo prašyti paramos pagal EGADP paskolų komponentą ir atitinkamai peržiūrėti savo planus bei pateikti juos Komisijai, kad ji juos įvertintų. Daugiau informacijos apie paskolos komponentą pateikiama tolesniame skirsnyje.

Iki 2023 m. rugsėjo 1 d. Komisija gavo 25 iš dalies pakeistus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ir 20 skyrių „REPowerEU“ (4 lentelė). Taryba priėmė aštuonis iš dalies pakeistus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus (Vokietijos, Estijos, Airijos, Prancūzijos, Liuksemburgo, Maltos, Slovakijos ir Suomijos) ir į keturis iš jų įtraukti skyriai „REPowerEU“ (į Estijos, Prancūzijos, Maltos ir Slovakijos planus). Rengdama šią metinę ataskaitą Komisija vertino 16 valstybių narių pasiūlytus pakeitimus. 5 lentelėje nurodyti teisiniai pagrindai, kuriais valstybės narės rėmėsi iš dalies keisdamos savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus pagal EGADP reglamentą.

---

²⁶ Daugiau informacijos apie esamų planų dalinio keitimo procesą ir skyrių „REPowerEU“ rengimo tvarką pateikta Komisijos pranešime „Gairės dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų „REPowerEU“ kontekste“ ([2023/C 80/01](#)).

4 lentelė. Pateiktų iš dalies pakeistų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų ir skyrių „REPowerEU“ apžvalginė lentelė²⁷

	Pateikimo data	Pateiktas skyrius „REPowerEU“	Komisija pateikė teigiamą įvertinimą (data)	Taryba priėmė (data)
Belgija	2023 m. liepos 20 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Bulgarija				
Čekija	2023 m. birželio 30 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Danija	2023 m. gegužės 31 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Vokietija	2022 m. gruodžio 9 d.	Ne	2023 m. sausio 17 d.	2023 m. vasario 14 d.
Estija	2023 m. kovo 9 d.	Taip	2023 m. gegužės 12 d.	2023 m. birželio 16 d.
Airija	2023 m. gegužės 22 d.	Ne	2023 m. birželio 26 d.	2023 m. liepos 14 d.
Graikija	2023 m. rugpjūčio 31 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Ispanija	2023 m. birželio 6 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Prancūzija	2023 m. balandžio 20 d.	Taip	2023 m. birželio 26 d.	2023 m. liepos 14 d.
Kroatija	2023 m. rugpjūčio 31 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Italija	2023 m. liepos 11 d.	Ne	2023 m. liepos 28 d.	Dar nepriimta
	2023 m. rugpjūčio 7 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Kipras	2023 m. rugsėjo 1 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Latvija				
Lietuva	2023 m. birželio 30 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Liuksemburgas	2022 m. lapkričio 11 d.	Ne	2022 m. gruodžio 9 d.	2023 m. sausio 17 d.
Vengrija	2023 m. rugpjūčio 31 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Malta	2023 m. balandžio 26 d.	Taip	2023 m. birželio 26 d.	2023 m. liepos 14 d.
Nyderlandai	2023 m. liepos 6 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Austrija	2023 m. liepos 14 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Lenkija	2023 m. rugpjūčio 31 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Portugalija	2023 m. gegužės 26 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Rumunija				
Slovėnija	2023 m. liepos 14 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	
Slovakija	2023 m. balandžio 26 d.	Taip	2023 m. birželio 26 d.	2023 m. liepos 14 d.
Suomija	2023 m. sausio 26 d.	Ne	2023 m. vasario 28 d.	2023 m. kovo 7 d.
Švedija	2023 m. rugpjūčio 24 d.	Taip	Šiuo metu atliekamas vertinimas	

²⁷ Galutinis terminas – 2023 m. rugsėjo 1 d. (imtinai).

Šaltinis: Europos Komisija.

5 lentelė. Teisinis pagrindas, kuriuo valstybės narės rėmėsi iš dalies keisdamos savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus

	Įtraukiamas skyrius „REPowerEU“ (21c straipsnis)	Planas patikslinamas atnaujinus didžiausią finansinį įnašą (18 straipsnio 2 dalis)	Planas iš dalies keičiamas dėl objektyvių aplinkybių (21 straipsnis)	Įtraukiamos priemonės siekiant gauti papildomą EGADP paskolą (14 straipsnis)
Belgija	•	•	•	•
Bulgarija				
Čekija	•	•	•	•
Danija	•			
Vokietija			•	
Estija	•	•	•	
Airija			•	
Graikija	•		•	•
Ispanija	•	•	•	•
Prancūzija	•	•	•	
Kroatija	•	•	•	•
Italija	•	•	•	
Kipras	•	•	•	
Latvija				
Lietuva	•	•	•	•
Liuksemburgas		•		
Vengrija	•		•	•
Malta	•	•	•	
Nyderlandai	•		•	
Austrija	•		•	
Lenkija	•	•	•	•
Portugalija	•	•	•	•
Rumunija				
Slovėnija	•	•	•	•
Slovakija	•	•	•	
Suomija		•		
Švedija	•	•		

Šaltinis: Europos Komisija.

Negrąžintinos paramos pagal EGADP tikslinimas

Pagal EGADP reglamento 18 straipsnio 2 dalį valstybės narės gali atnaujinti savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, kad atsižvelgtų į atnaujintą didžiausią finansinį įnašą, paskelbtą 2022 m. birželio 30 d. Valstybės narės, kurių didžiausias finansinis įnašas sumažinamas, gali atitinkamai peržiūrėti savo planus. Valstybės narės, kurių didžiausias finansinis įnašas padidinamas, gali panaudoti šiuos papildomus išteklius investicijoms ir reformoms, įtrauktoms į jų peržiūrėtus planus arba skyrių „REPowerEU“, finansuoti. Toliau pateikiamoje 6 lentelėje apžvelgiami valstybėms narėms skirtos negrąžintinos finansinės paramos pokyčiai, susiję su 18 straipsniu.

6 lentelė. Negrąžintinos finansinės paramos pokytis, susijęs su EGADP reglamento 18 straipsniu

Negrąžintinos finansinės paramos pokytis, susijęs su 18 straipsniu (EUR, galiojančiomis kainomis)
--

Negražintinos finansinės paramos pokytis, susijęs su 18 straipsniu (EUR, galiojančiomis kainomis)	
Belgija	-1 400 569 368
Bulgarija	-578 533 524
Čekija	603 614 884
Danija	-122 251 741
Vokietija	2 405 023 531
Estija	-106 027 582
Airija	-74 597 916
Graikija	-343 234 449
Ispanija	7 701 317 190
Prancūzija	-1 919 823 196
Kroatija	-785 114 933
Italija	143 242 804
Kipras	-90 187 539
Latvija	-128 150 411
Lietuva	-125 059 297
Liuksemburgas	-10 834 458
Vengrija	-1 363 094 805
Malta	-58 127 595
Nyderlandai	-1 253 935 169
Austrija	289 454 205
Lenkija	-1 330 690 569
Portugalija	1 633 096 593
Rumunija	-2 119 187 698
Slovėnija	-285 970 648
Slovakija	-322 838 535
Suomija	-263 289 938
Švedija	-107 279 840

Šaltinis: Europos Komisija.

Pagal EGADP teikiamos paskolos

Kad galėtų finansuoti naujas investicijas ir reformas, įtrauktas į skyrių „REPowerEU“, valstybės narės taip pat gali pasinaudoti labai palankiomis finansavimo sąlygomis – pagal EGADP teikiamomis paskolomis, kurių jos turėjo paprašyti iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. Toliau pateikiamoje 7 lentelėje apžvelgiami prašymai (įskaitant paskolų sumas), kuriuos valstybė narė pateikė iki teisinio termino. 2023 m. rugsėjo 1 d. šia informacija taip pat pasidalyta su Europos Parlamentu ir Taryba.

7 lentelė. Valstybių narių iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. pateikti prašymai suteikti paskolą

	Pagal pirmuosius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus skirtinų paskolų suma (EUR, galiojančiomis kainomis)	Papildomų prašomų paskolų suma peržiūrėjus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus (EUR, galiojančiomis kainomis)	Bendra skirtinų paskolų suma* (EUR, galiojančiomis kainomis)	Atitinka arba viršija 6,8 proc. BNP viršutinę ribą
Belgija		264 200 000	264 200 000	Ne
Bulgarija				Ne
Čekija		818 100 000	818 100 000	Ne
Danija				Ne
Vokietija				Ne
Estija				Ne
Airija				Ne
Graikija	12 727 538 920	5 000 000 000	17 727 538 920	Taip

	Pagal pirmuosius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus skirtinų paskolų suma (EUR, galiojančiomis kainomis)	Papildomų prašomų paskolų suma peržiūrėjus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus (EUR, galiojančiomis kainomis)	Bendra skirtinų paskolų suma* (EUR, galiojančiomis kainomis)	Atitinka arba viršija 6,8 proc. BNP viršutinę ribą
Ispanija		84 267 050 000	84 267 050 000	Ne
Prancūzija				Ne
Kroatija		4 442 508 187	4 442 508 187	Taip
Italija	122 601 810 400		122 601 810 400	Taip
Kipras	200 320 000		200 320 000	Ne
Latvija				Ne
Lietuva		1 722 000 000	1 722 000 000	Ne
Liuksemburgas				Ne
Vengrija		3 920 000 000	3 920 000 000	Ne
Malta				Ne
Nyderlandai				Ne
Austrija				Ne
Lenkija	11 506 500 000	23 034 803 518	34 541 303 518	Taip
Portugalija	2 699 000 000	3 191 756 353	5 890 756 353	Ne
Rumunija	14 942 153 000		14 942 153 000	Taip
Slovėnija	705 370 000	587 000 000	1 292 370 000	Ne
Slovakija				Ne
Suomija				Ne
Švedija				Ne
ES 27	165 382 692 320	127 247 418 058	292 630 110 378	

Pastaba. *Iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. pateiktus paskolų prašymus Komisija dar turi įvertinti pagal EGADP reglamento 19 straipsnį, o peržiūrėtus planus turi patvirtinti Taryba. Todėl šioje lentelėje pateikiama tik preliminarinė informacija apie tai, kokia galėtų būti bendra pagal EGADP skirtinų paskolų suma.

Šaltinis: Europos Komisija.

Įgyvendinant planą „REPowerEU“ valstybės narės 2023–2024 m. galės gauti išankstinį finansavimą dviem dalimis. Tai bus įmanoma pateikus skyrių „REPowerEU“, su sąlyga, kad Taryba iki 2023 m. gruodžio 31 d. priims atitinkamus Tarybos įgyvendinimo sprendimus. Į skyrius „REPowerEU“ įtrauktų priemonių atveju valstybės narės galės prašyti išankstinio finansavimo, kuris sudarytų iki 20 proc. papildomų „REPowerEU“ finansavimo šaltinių, t. y. asignavimų, susijusių su apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS), ir pervedimų iš prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervo, padidintų asignavimų pagal EGADP, atnaujintų iki 2022 m. birželio mėn., ir finansavimo pagal likusį EGADP paskolos komponentą.

2.5. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės finansavimo dabartinė padėtis

Dabartinė finansavimo pagal priemonę „NextGenerationEU“ padėtis

Pagal priemonę „NextGenerationEU“ Komisija nuo 2021 m. vidurio iki 2026 m. gali surinkti iki 806,9 mlrd. EUR išleisdama ES obligacijas. Todėl šiuo laikotarpiu ES yra viena didžiausių skolos vertybinių popierių eurais emitenčių. Nepaisant rinkos nepastovumo praėjusiais metais, Komisija sugebėjo laiku įvykdyti visus savo mokėjimo įsipareigojimus pagal priemonę „NextGenerationEU“ ir toliau siekti savo tikslų veiksmingai ir efektyviai pritraukti lėšų rinkose.

2022 m. birželio mėn. Komisija paskelbė 2022 m. birželio mėn.–gruodžio mėn. pabaigos laikotarpio finansavimo planą. Pagal šį finansavimo planą Komisija pritraukė papildomą 50 mlrd. EUR ilgalaikį finansavimą priemonei „NextGenerationEU“, papildytą trumpalaikių ES vekselių emisijomis. Išleistas obligacijas sudarė įprastos ir žaliosios obligacijos, visapusiškai laikantis priemonės „NextGenerationEU“ žaliųjų obligacijų sistemos reikalavimų. Dėl šių sandorių bendra neapmokėta „NextGenerationEU“ obligacijų suma pasiekė 171 mlrd. EUR, iš kurių 36,5 mlrd. EUR surinkta išleidžiant žaliąsias obligacijas. Gruodžio mėn. pabaigoje bendra neapmokėtų ES vekselių suma siekė 17 mlrd. EUR²⁸.

2022 m. gruodžio mėn. Komisija paskelbė 2023 m. sausio mėn.–birželio mėn. pabaigos finansavimo planą, kurį sudarė iki 80 mlrd. EUR vertės ilgalaikės finansavimo operacijos. Galiausiai buvo išleista 78 mlrd. EUR vertės ES obligacijų, kurių vidutinis terminas buvo apie 14 metų. 2023 m. pirmąjį pusmetį Komisija, kas du mėnesius rengdama aukcionus, taip pat išleido trijų mėnesių ir šešių mėnesių termino ES vekselius, kad patenkintų trumpalaikio finansavimo poreikius; 2023 m. birželio mėn. pabaigoje neapmokėta ES vekselių suma siekė 17,9 mlrd. EUR. Surengus dvylika aukcionų, išleisti 24 ES vekseliai, kurių kiekvieno vidutinė vertė yra apie 1 mlrd. EUR.

Dėl šių sėkmingų emisijų ES sugebėjo toliau sklandžiai finansuoti valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus laiku išmokėdama surinktas lėšas. Komisija visas išmokas pagal EGADP valstybėms narėms išmokėjo pagal jų mokėjimo terminus, vidutiniškai per šešias darbo dienas nuo leidimo išmokėti išmoką. Vėlavimų nebuvo.

Žaliųjų obligacijų sistema

2020 m. Komisija paskelbė, kad 30 proc. įgyvendinant priemonę „NextGenerationEU“ (NGEU) išleidžiamų obligacijų bus žaliosios obligacijos. Tai rodo Komisijos įsipareigojimą užtikrinti tvarų finansavimą pateikiant rinkai naują aukšto reitingo ir likvidų žaliąjį turtą ir suteikiant prieigą prie žaliųjų investicijų įvairiems investuotojams ir sustiprino Europos Sąjungos ir euro vaidmenį tvaraus finansavimo rinkose.

Lėšomis, surinktomis išleidus „NextGenerationEU“ žaliąsias obligacijas, yra finansuojama EGADP su klimatu susijusių išlaidų dalis. Kiekviena valstybė narė bent 37 proc. visų savo nacionalinio ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų turi skirti su klimatu susijusioms investicijoms ir reformoms. Valstybės narės šį tikslą viršijo – apskaičiuotos su klimatu susijusios išlaidos šiuo metu sudaro apie 40 proc. planų asignavimų.

---

²⁸ ES obligacijos yra pagrindinė Komisijos pagal vieningą finansavimo metodą taikoma finansavimo priemonė. Jų terminas – 3 metai arba ilgesnis. Siekdama įgyvendinti savo finansavimo planą, Komisija leidžia pagrindinių terminų (3, 5, 7, 10, 15, 20, 25 ir 30 metų) ES obligacijas. 2021 m. rugsėjo mėn. Komisija pradėjo leisti ES vekselius – vertybinius popierius, kurių terminas trumpesnis nei vieni metai. ES vekselių programa suteikia Komisijai daugiau lankstumo kaip emitentei ir padeda užtikrinti jos vertybinių popierių likvidumą. ES vekselių terminas – 3–6 mėnesiai.

Pirmąją priemonės „NextGenerationEU“ žaliąją obligaciją Komisija išleido 2021 m. spalio mėn. Išleidusi šią 15 metų trukmės obligaciją Komisija surinko 12 mlrd. EUR ir kol kas tai pasaulyje didžiausias su žaliaja obligacija susijęs sandoris.

Priemonės „NextGenerationEU“ žaliųjų obligacijų išlaidos kol kas daugiausia susijusios su energijos vartojimo efektyvumu (47,6 proc. paskirstytų išlaidų) ir netaršiu transportu ir infrastruktūra (42 proc.). Pristatymas prie klimato kaitos yra trečia pagal dydį išlaidų kategorija (5,6 proc. išlaidų) iš devynių išlaidų kategorijų, kurioms gali būti skiriamos lėšos, surinktos išleidus „NextGenerationEU“ žaliąsias obligacijas.

2.6. EGADP įgyvendinimo kontrolė ir auditas

EGADP yra veiklos rezultatais grindžiama priemonė. Komisijos mokėjimai valstybėms narėms gali būti atliekami, jei patenkinamai pasiekiamos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktos iš anksto nustatytos tarpinės ir siektinos reikšmės. Tarybos įgyvendinimo sprendime kiekvienam ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planui nustatomos susijusios tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės bei atitinkama kiekvienos paramos dalies suma. Todėl mokėjimų pagal EGADP teisėtumas ir tvarkingumas grindžiamas tik patenkinamu tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekimu. Valstybės narės yra EGADP lėšų, kurios, jas išmokėjus, įtraukiamos į nacionalinį biudžetą, gavėjos.

EGADP kontrolės sistema yra pritaikyta prie unikalios EGADP, kaip ES išlaidų programos, pobūdžio ir yra grindžiama dviem pagrindiniais ramsčiais: operacijų teisėtumu ir tvarkingumu, už kuriuos visų pirma atsakinga Komisija, ir Sąjungos finansinių interesų apsauga, už kurią daugiausia atsako valstybės narės, tačiau Komisija šiuo atžvilgiu taip pat atlieka konkrečius patikrinimus.

Komisija toliau stiprina EGADP kontrolės sistemos, įskaitant atliekamą audito darbą, patikimumą. Audito rezultatuose ir pastabose nenurodoma, kad nustatyta kritinė ar didelė rizika, kurios atveju dėl Ekonomikos ir finansų reikalų generalinio direktoriaus metinėje veiklos ataskaitoje²⁹, apimančioje EGADP, pateiktos patikinimo deklaracijos būtų galima pateikti sąlyginę nuomonę.

Įsipareigojimų ir mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo kontrolė

Komisijos kontrolės aplinką sudaro du lygmenys: prieš atliekant mokėjimą vykdoma *ex ante* kontrolė ir po to atliekami *ex post* auditai.

Kai valstybė narė pateikia mokėjimo prašymą, Komisija, atlikdama *ex ante* kontrolę, įvertina, ar kiekviena tarpinė reikšmė ir siektina reikšmė, kurią valstybė narė nurodo kaip įgyvendintą, yra patenkinamai pasiekta. Siekiant patikrinti, ar tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos, valstybės narės pateiktus įrodymus vertina

---

²⁹ Ataskaita „2022 m. metinė veiklos ataskaita. Ekonomikos ir finansų reikalai“, skelbiama adresu https://commission.europa.eu/publications/annual-activity-report-2022-economic-and-financial-affairs_en.

specialios visą Komisiją apimančios šalių grupės. Komisija gali prašyti papildomos informacijos ir gali nuspręsti atlikti papildomą kontrolę, kad prieš atlikdama mokėjimą gautų reikiamą papildomą patikinimą, jog tarpinės ir siektinos reikšmės yra pasiektos. Jei kai kurios tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės nėra patenkinamai pasiektos, mokėjimas gali būti iš dalies sustabdytas.

2022 m. Komisija įvertino 13 mokėjimo prašymų, kuriuos sudarė 366 tarpinės ir siektinos reikšmės, ir padarė išvadą, kad visos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai. Taigi, 2022 m. mokėjimų nereikėjo nei sustabdyti, nei sumažinti.

Komisija taip pat atlieka rizika grindžiamus tarpinių ir siektinų reikšmių *ex post* auditus, kad gautų papildomą patikinimą, jog valstybės narės pateikta informacija yra teisinga. Komisija, laikydamosi savo audito strategijos, atliko septynis 2022 m. laikotarpį apimančius *ex post* auditus dėl tarpinių ir siektinų reikšmių, susijusių su pirmaisiais mokėjimo prašymais, kuriuos pateikė Prancūzija, Italija, Portugalija, Kroatija ir Rumunija, ir antruoju mokėjimo prašymu, kurį pateikė Kroatija ir Ispanija. Rizikos vertinimu paremtas audito darbas apėmė visas 15 tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių, susijusių su didele rizika, ir 12 tarpinių reikšmių, susijusių su vidutine rizika. 2023 m. atliekami dar septyni auditai, susiję su Austrijos, Čekijos, Danijos, Graikijos, Liuksemburgo, Slovakijos ir Ispanijos pateiktais mokėjimo prašymais. Remdamasi iki šiol pateiktomis galutinėmis audito ataskaitomis, Komisija padarė išvadą, kad tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, dėl kurių atliktas auditas, yra patenkinamai pasiektos. Jei *ex post* aplinkybėmis Komisija būtų maniusi, kad tarpinė arba siektina reikšmė nėra patenkinamai pasiekta, ji būtų inicijavusi finansines pataisas, kad susigrąžintų nepagrįstą atlikto mokėjimo dalį.

Kontrolės priemonės, kuriomis EGADP reglamento 22 straipsnyje nustatyta tvarka siekiama tinkamos Sąjungos finansinių interesų apsaugos

Kiekviena valstybė narė turi įdiegti ir išlaikyti veiksmingas ir efektyvias kontrolės sistemas ir imtis tinkamų veiksmų Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti. Kiekviena valstybė narė savo nacionaliniame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane turėjo pateikti išsamų savo nacionalinės kontrolės sistemos aprašymą, o Komisija galėjo tokią sistemą įvertinti kaip tinkamą (A) arba nepakankamą (C). Jei valstybės narės pasiūlytos priemonės būtų įvertintos kaip nepakankamos, planas nebūtų buvęs patvirtintas. Vertindama penkis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, patvirtintus 2022 m., po to, kai buvo priimta ankstesnė metinė ataskaita, Komisija padarė išvadą, kad juose, kaip ir kituose 22 ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, aprašyta kontrolės sistema yra tinkama. Kaip ir atlikdama ankstesnius vertinimus, kiekviename iš penkių 2022 m. teigiamai įvertintų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų Komisija taip pat nustatė tam tikrų trūkumų ir paprašė, kad atitinkamos valstybės narės imtųsi papildomų taisomųjų priemonių ir į savo atitinkamus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktų konkrečias su auditu ir kontrole susijusias tarpines reikšmes. Atitinkamos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės yra įtrauktos į TĮS priedą ir turi būti pasiektos prieš atliekant bet kokią numatytą mokėjimą. Gavusi atitinkamą mokėjimo prašymą, Komisija įvertina, ar šios

konkrečios su auditu ir kontrole susijusios tarpinės reikšmės yra pasiektos patenkinamai, ir išanalizuoja pateiktus valdymo pareiškimus ir audito santraukas.

Be to, Komisija, laikydamosi savo audito strategijos, atlieka sistemų auditus remdamasi Komisijos turima informacija ir valstybių narių kartu su jų mokėjimo prašymais pateiktomis audito santraukomis ir valdymo pareiškimais. Atlikdama sistemų auditą, Komisija tikrina valstybėse narėse taikomas procedūras, kuriomis siekiama užkirsti kelią sukčiavimui, korupcijai ir interesų konfliktams, taip pat dvigubam finansavimui, juos nustatyti ir ištaisyti. Tai taip pat apima rizika grindžiamas sistemų, skirtų duomenims apie paramos gavėjus, rangovus, subrangovus ir tikruosius savininkus rinkti ir saugoti, patikras. Komisijai suteikiami įgaliojimai susigrąžinti lėšas arba taikyti finansines pataisas, jei sukčiavimas, korupcija ar interesų konfliktas buvo nustatyti ir valstybės narės jų neištaisė arba jei valstybės narės šiurkščiai pažeidžia į finansavimo ir paskolų susitarimus įtrauktas pareigas.

2022 m. Komisija atliko 16 sistemų auditų³⁰, o kol kas 2023 m. – dar 11 auditų³¹, prireikus pateikdama rekomendacijas su griežtais įgyvendinimo terminais, ir iki 2023 m. pabaigos kiekvienoje valstybėje narėje auditą atliks bent kartą. Atlikdama šiuos auditus Komisija taip pat tikrina, ar įgyvendinant valstybių narių sistemas apskritai numatomas ir tikrinamas ES ir nacionalinių taisyklių (įskaitant konkrečius viešųjų pirkimų procedūros ir valstybės pagalbos taisyklių elementus) laikymasis. Atsižvelgdama į Europos Audito Rūmų rekomendacijas, Komisija savo audito darbą atlieka dar intensyviau, kad, pavyzdžiui, įtrauktų tikslingesnius sistemų auditus tais atvejais, kai nustatomi trūkumai ar rizika.

Be to, Komisija taip pat atlieka **valstybių narių nacionalinių audito institucijų atlikto darbo auditą.** Šių atitikties auditų tikslas – įvertinti nacionaliniu lygmeniu atlikto darbo, susijusio tiek su tarpinių ir siektinų reikšmių auditais, tiek su nacionalinių kontrolės sistemų, kuriomis siekiama užtikrinti atitiktį ES ir nacionalinėms taisyklėms ir ES finansinių interesų apsaugą, auditais, patikimumą.

2.7. Informavimas apie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimą ir skaidrumą

Tarpinstitucinis dialogas ir keitimasis informacija

Nuo EGADP įgyvendinimo pradžios Komisija glaudžiai bendradarbiauja su Europos Parlamentu ir Taryba. Komisija ir toliau su Europos Parlamentu ir Taryba vienodomis sąlygomis nedelsdama dalijasi visais valstybių narių pateiktais ir iš dalies pakeistais ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais ir visais preliminariais mokėjimo

³⁰ Susijusių su Airija, Bulgarija, Čekija, Danija, Estija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipru, Latvija, Lenkija, Malta, Slovakija, Slovėnija ir Suomija.

³¹ Susijusių su Austrija, Belgija, Italija, Kroatija, Liuksemburgu, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Švedija, Vengrija ir Vokietija.

prašymų vertinimais. Taip visą įgyvendinimo etapą užtikrinamas skaidrus informacijos srautas ir aukštas institucijų bendradarbiavimo lygis.

Komisija su Europos Parlamentu reguliariai aptaria su EGADP susijusias horizontaliąsias temas. Nuo EGADP sukūrimo Komisija buvo pakviesta į vienuolika aukšto lygio dialogų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo klausimais ir juose dalyvavo. Be to, Komisija reguliariai bendradarbiauja su Europos Parlamento nariais jungtinių ECON ir BUDG komitetų nuolatinėje darbo grupėje (iš viso dalyvavo 32 posėdžiuose). Be to, Komisija reguliariai kviečiama į įvairius kitus komitetus, įskaitant REGI, CONT ir ENVI komitetus, diskutuoti su EGADP susijusiais klausimais. Visus nuolatinės darbo grupės posėdžiuose pristatytus pranešimus Komisija skelbia specialioje interneto svetainėje³².

Komisija taip pat įsteigė neformalią ekspertų grupę, kurioje su valstybėmis narėmis keičiamasi informacija apie EGADP įgyvendinimą, ir dažnai organizuoja sesijas, kuriose keičiamasi nuomonėmis ir gerąja praktika. Ši grupė yra svarbus forumas, kuriame valstybių narių ir Komisijos ekspertai gali aptarti kompleksinius EGADP aspektus. Tokiu būdu aptiriamos temos labai įvairios: nuo finansinių klausimų iki valdymo, audito ir kontrolės, taip pat su konkrečiomis politikos sritimis susijusių klausimų. Pavyzdžiui, 2023 m. kovo mėn. įvykęs 19-asis posėdis buvo skirtas padėti valstybėms narėms į skyrių „REPowerEU“ ir peržiūrėtus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti ir integruoti *lygybės aspektus*. 2023 m. gegužės mėn. vykusiame 20-ajame posėdyje taip pat aptarti administracinių gebėjimų klausimai; jie bus toliau svarstomi kitame posėdyje, kurį numatyta surengti 2023 m. rudenį. Ekspertų grupė palengvina ir skatina keitimąsi gerąja praktika, susijusia su daugeliu EGADP įgyvendinimo elementų. Komisija skelbia visus susijusius dokumentus, pavyzdžiui, darbotvarkes, protokolus, ataskaitas, nuomones, rekomendacijas ir kt., tam skirtoje interneto svetainėje³³.

Iki šiol Komisija surengė 21 neformalios EGADP ekspertų grupės posėdį. 2022 m. gruodžio mėn. Komisija surengė pirmąjį visą dieną trukusį fizinį susitikimą su visais valstybių narių ekspertais. Šiame 16-ajame grupės posėdyje valstybės narės pristatė savo gerąją patirtį, susijusią su trimis temomis: 1) koordinavimo institucijos vaidmeniu ir EGADP įgyvendinimo valdymu, 2) suinteresuotųjų subjektų dalyvavimu rengiant ir įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ir 3) su EGADP susijusiais komunikacijos ir matomumo užtikrinimo aspektais. Kitą fizinį ekspertų grupės posėdį numatyta surengti 2023 m. rudenį.

Komunikacijos ir matomumo užtikrinimo reikalavimai

Kaip ir kitų Sąjungos lėšų atveju, valstybės narės privalo užtikrinti, kad Sąjungos finansavimą pagal EGADP gaunantys subjektai nurodytų to finansavimo kilmę ir užtikrintų jo matomumą. Šiuo atžvilgiu EGADP reglamento 34 straipsnio 2 dalyje, įgyvendinamoje pagal Komisijos ir valstybių narių finansavimo susitarimų 10 straipsnį,

³² [Europos Parlamentui arba Tarybai apie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus teikiama informacija \(europa.eu\)](https://europea.eu).

³³ [Komisijos ekspertų grupių ir kitų panašių subjektų registras \(europa.eu\)](https://europea.eu).

nustatyti keli komunikacijos ir matomumo užtikrinimo reikalavimai. Tai, be kita ko, komunikacijos strategijos parengimas, kai taikytina, Europos Sąjungos emblemos su atitinkamu teiginiu apie finansavimą pateikimas ir bendros interneto erdvės sukūrimas ir priežiūra. Nepaisant šių komunikacijos ir matomumo užtikrinimo pareigų, 2022 m. „Eurobarometro“ apklausos rezultatai³⁴ rodo, kad nors ES piliečiai dažniausiai žino apie savo šalių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus (skirtingose valstybėse narėse šios žinios skiriasi), žinios apie tai, kad ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus (visiškai arba iš dalies) finansuoja ES, yra nepakankamos. Tai rodo, kad valstybės narės turi dėti daugiau pastangų. Komisija toliau diskutuoja su valstybėmis narėmis, siekdama užtikrinti, kad jos laikytųsi savo pareigų. Komunikacijos reikalavimų laikymosi vertinimas taip pat yra sisteminė Komisijos atliekamų tarpinių ir siektinų reikšmių *ex post* auditų dalis. Komisija teikia valstybėms narėms gaires organizuodama dvišales diskusijas ir per tinklą INFORM EU, kuriame suburia valstybių narių ir Komisijos komunikacijos specialistus, susijusius su visomis ES lėšomis, įskaitant EGADP lėšas. Šiomis aplinkybėmis Komisija taip pat toliau padeda valstybėms narėms įgyvendinti į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktas komunikacijos strategijas. Aštuonios valstybės narės šiuo metu dalyvauja daugiašaliame pagal TPP remiamame projekte, kuriuo siekiama stiprinti gebėjimus vykdyti veiksmingą komunikaciją, susijusią su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų nauda.

---

³⁴ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2653>.

Interaktyvus EGADP lėšomis remiamų projektų žemėlapis

Siekiant sparčiau įgyvendinti EGADP ir veiksmingai pasiekti jos tikslus, būtina užtikrinti jos veikimo ir konkretaus EGADP finansavimo panaudojimo valstybėse narėse vis aukštesnio lygio skaidrumą. Šiuo tikslu Komisija reguliariai skelbia informaciją EGADP skirtoje interneto svetainėje³⁵ (informacija apie atskirus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus taip pat skelbiama specialiuose šalims skirtuose puslapiuose³⁶) ir parengė ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinę³⁷, kurioje tikruoju laiku pateikiama informacija apie valstybėms narėms išmokėtas išmokas ir jų padarytą pažangą, taip pat papildomi duomenys, rodikliai ir teminės analizės.

Siekdama dar labiau padidinti EGADP matomumą ir skaidrumą, Komisija paskelbė interaktyvų kiekvienoje valstybėje narėje pagal EGADP remiamų projektų žemėlapi³⁸. Žemėlapi sudaro atrinktos reformos ir investicijos, nurodoma jų geografinė padėtis ir pateikiama informacijos apie jų įgyvendinimo padėtį. Žemėlapyje taip pat pateikiamos internetinių išteklių, kuriuose pateikiama išsamesnės informacijos, nuorodos, pavyzdžiui, nuorodos į nacionalines EGADP svetaines ir, jei yra, į konkrečių EGADP finansuojamų projektų interneto svetaines. Žemėlapis oficialiai paskelbtas 2023 m. kovo 31 d. Jis bus reguliariai atnaujinamas ir papildomas su įgyvendinimu susijusia informacija. Pirmasis atnaujinimas atliktas 2023 m. gegužės 24 d. ir po jo žemėlapyje iš viso pateikiama daugiau kaip 430 projektų, vykdomų visose valstybėse narėse.

EGADP lėšomis remiamų projektų žemėlapis

Lėšų pagal EGADP galutiniai gavėjai

Reglamentu „REPowerEU“ padidintas EGADP lėšų naudojimo skaidrumas įtraukiant naują valstybių narių pareigą skelbti duomenis apie galutinius lėšų gavėjus. EGADP atveju galutinis lėšų gavėjas suprantamas kaip paskutinis lėšas pagal EGADP gaunantis subjektas, kuris nėra rangovas ar subrangovas, pavyzdžiui, piliečiai, regioninės ar vietos valdžios institucijos arba MVĮ, ir kuris gali būti juridinis arba fizinis asmuo. Pagal iš dalies

³⁵ https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_lt.

³⁶ 2023 m. rugsėjo 19 d. [šalims skirti puslapiai](#) buvo atnaujinti siekiant parodyti EGADP vaidmenį įgyvendinant planą „REPowerEU“, taip pat atsižvelgti į kitus valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų pakeitimus.

³⁷ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=lt

³⁸ https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_lt.

pakeisto EGADP reglamento naują 25a straipsnį reikalaujama, kad valstybės narės sukurtų viešai prieinamą ir lengvai naudojamą portalą, kuriame būtų skelbiami duomenys apie 100 galutinių gavėjų, gaunančių didžiausią finansavimą priemonėms pagal EGADP įgyvendinti, ir tuos duomenis atnaujintų du kartus per metus³⁹. Tada Komisijai pavesta centralizuoti ir skelbti duomenis kartu su nuorodomis į valstybių narių nacionalinius portalus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje.

Šiuo tikslu, kad palengvintų duomenų apie 100 didžiausių galutinių gavėjų skelbimą ir užtikrintų palyginamumą, nuoseklumą ir vienodą požiūrį, Komisija valstybėms narėms pateikė gaires, įskaitant per 20-ąjį ir 21-ąjį neformalios EGADP įgyvendinimo ekspertų grupės posėdžius pateiktą informaciją. Valstybės narės turėtų teikti informaciją apie bet kokią į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktą priemonę, jei lėšos galutiniam gavėjui jau išmokėtos, neatsižvelgiant į tai, ar valstybė narė jau pateikė mokėjimo prašymą ir gavo finansavimą pagal Priemonę, nes valstybės narės reguliariai gauna *ex post* mokėjimus Komisijai įvertinus, ar atitinkamos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos. Siekdama užtikrinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje pateikiamų duomenų nuoseklumą ir darną, Komisija taip pat paprašė valstybių narių struktūrizuotus duomenis pateikti naudojantis EGADP IT priemone FENIX ir specialiu šablonu.

Iki šiol duomenis apie 100 galutinių lėšų gavėjų, gaunančių didžiausią finansavimą priemonėms pagal valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įgyvendinti, pateikė 15 valstybių narių ir šie duomenys taip pat paskelbti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje⁴⁰. 2023 m. vasario mėn. paskelbtose gairėse dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų, kiek jie susiję su planu „REPowerEU“, Komisija pasiūlė informaciją pirmą kartą pateikti teikiant du kartus per metus teikiamas ataskaitas, t. y. 2023 m. balandžio mėn. Daugelis valstybių narių vadovavosi šiomis gairėmis ir savo nacionaliniuose portaluose jau paskelbė duomenis apie 100 didžiausių galutinių lėšų gavėjų. Iš 16 duomenis pateikusių valstybių narių dauguma valstybių narių (12 valstybių narių, t. y. Austrija, Čekija, Italija, Kipras, Kroatija, Latvija, Lietuva, Portugalija, Slovakija, Slovėnija, Švedija, Vengrija ir Vokietija) paskelbė duomenis savo nacionaliniuose portaluose ir pateikė Komisijai struktūrinius duomenis, o trys valstybės narės (Estija, Lenkija ir Suomija) paskelbė duomenis nacionaliniuose portaluose. Kadangi visos valstybės narės privalo skelbti ir atnaujinti duomenis du kartus per metus, pradedant reglamento „REPowerEU“ įsigaliojimo diena (2023 m. kovo 1 d.), tikimasi, kad 2023 m. likusios valstybės narės taip pat paskelbs duomenis apie su jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais susijusius 100 didžiausių galutinių lėšų gavėjų.

³⁹ Reglamente taip pat nurodoma, kokią informaciją turėtų skelbti valstybės narės, t. y. juridinio asmens atveju visą gavėjo pavadinimą, PVM mokėtojo kodą arba mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį (arba kitą unikalų identifikatorių), gautą sumą ir susijusias priemones, kurioms finansuoti gavėjas gavo finansavimą.

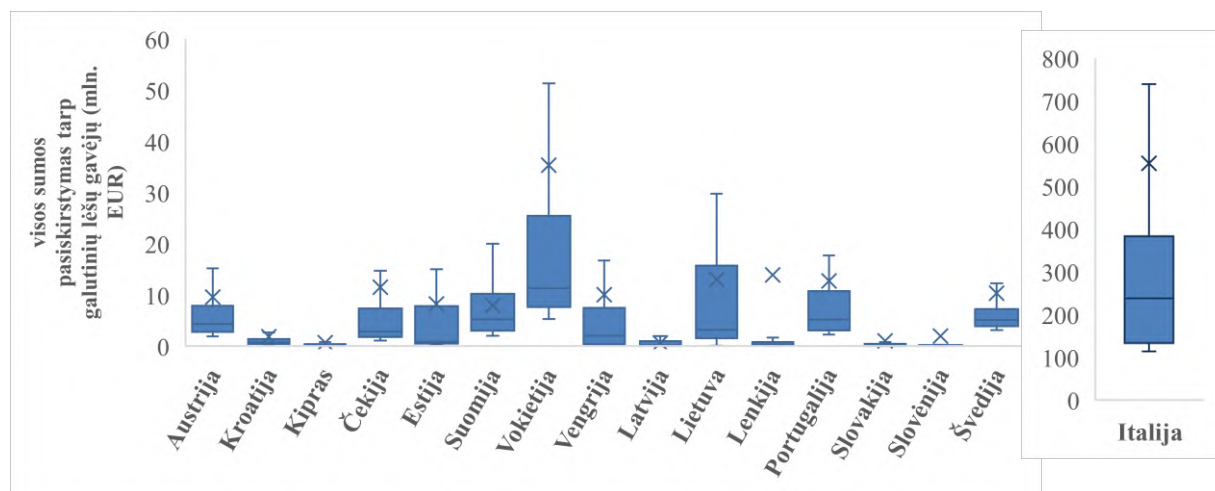
⁴⁰ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/disbursements.html?table=finalRecipientByCountry.

Komisija ragina valstybes nares, kurios dar nepateikė duomenų apie 100 didžiausių galutinių lėšų gavėjų, nedelsiant tai padaryti, kad būtų laikomasi reglamento teisinių reikalavimų ir būtų užtikrintas būtinas su EGADP lėšų gavėjais susijęs skaidrumas.

Duomenų apie didžiausius galutinius lėšų gavėjus kiekvienoje valstybėje narėje analizė gali suteikti vertingų išvalgų ir patirties įgyvendinant EGADP. Turint šiuos duomenis galima užtikrinti didesnę skaidrumą, susijusį su tuo, kam tenka EGADP finansavimas, ir su EGADP poveikiu priemonių įgyvendinimo vietoje, ir jais papildomi jau turimi duomenys apie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimą, pavyzdžiui, duomenys apie pasiektas tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes ir išmokas pagal ramsčius.

Mokėjimų 100 didžiausių galutinių lėšų gavėjų dydis tose valstybėse narėse, kurios pateikė duomenis, labai skiriasi. Tai galima paaiškinti skirtingais valstybių narių asignavimais ir nevienodu ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų pobūdžiu. Didžiausia į sąrašą įtraukto galutinio lėšų gavėjo gauta suma yra daugiau kaip 20 mlrd. EUR, o mažiausia – 2 450 EUR. Vidutinė visų gautų sumų vertė yra beveik 49 mln. EUR, o jų mediana yra gerokai mažesnė – maždaug 3 mln. EUR. Pastebėtina, kad EGADP finansavimo paskirstymas tarp 100 didžiausių galutinių lėšų gavėjų ir atitinkamų didžiausių ir mažiausių gautų sumų įvairovė valstybėse narėse yra panašūs (žr. 11 diagramą).

11 diagrama. Didžiausių galutinių lėšų gavėjų pasiskirstymas pagal valstybes nares⁴¹⁴²

Šaltinis: pačios Europos Komisijos skaičiavimai, pagrįsti valstybių narių pateiktais duomenimis apie galutinius lėšų gavėjus.

Dauguma iš dešimties didžiausių galutinių lėšų gavėjų yra viešieji subjektai, o priemonės, kurioms įgyvendinti jie gavo EGADP finansavimą, palyginti tolygiai pasiskirsto tarp visų EGADP politikos ramsčių. Remiantis Komisijos skaičiavimais,

⁴¹ Stačiakampėje diagramoje vaizduojama tolydžiojo kintamojo skirstinio mediana, dvi horizontalios stačiakampio kraštinės ir du ūsai. Apatinė ir viršutinė stačiakampio kraštinės atitinka pirmąjį ir trečiąjį kvartilius (25-ąjį ir 75-ąjį procentilius). Viršutiniai (apatiniai) ūsai nuo kraštinės iki didžiausios vertės tęsiasi ne daugiau kaip 1,5 tarpkvartilinio intervalo (IQR). Be to, pateikiami vidutiniai žymenys, rodantys skirstinio asimetrijos koeficientą.

⁴² Kadangi pagal EGADP Italijai skirti finansiniai asignavimai didesni, pagal Italijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą didžiausias sumas gaunantys 100 galutinių lėšų gavėjų gavo gerokai didesnes sumas nei kitose valstybėse narėse, kurios pateikė duomenis. Todėl, siekiant padidinti diagramos aiškumą, galutiniai gavėjai pagal Italijos planą parodyti atskirai.

vidutiniškai beveik du trečdaliai iš dešimties didžiausių galutinių lėšų gavėjų yra viešieji subjektai, o maždaug 27 proc. yra privatieji subjektai (likę galutiniai lėšų gavėjai yra mišraus pobūdžio)⁴³. Apskritai lėšų, kurias kiekvienoje valstybėje narėje (16 valstybių narių, kurios pateikė duomenų) gavo dešimt didžiausių galutinių gavėjų, dalis sudaro 12,7 proc. visų šių 16 valstybių narių gautų EGADP lėšų. Konkrečiai vertinant dešimčiai didžiausių lėšų gavėjų priklausančius privačiuosius subjektus, jų gautų lėšų dalis sudaro apie 1,9 proc. visų tų 16 valstybių narių gautų EGADP lėšų. Be šių gavėjų, yra ir MVI, kurioms visuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose konkrečiai skirta daug kitų investicijų ir schemų. Susijusių priemonių, kurioms įgyvendinti galutiniai lėšų gavėjai gavo finansavimą, analizė taip pat gali aiškiai parodyti, kuriems politikos tikslams ir platesnio pobūdžio sektoriams buvo skirtas finansavimas pagal EGADP. Iš turimų duomenų⁴⁴, susijusių su 100 didžiausių galutinių lėšų gavėjų, matyti, kad susijusios priemonės iš esmės subalansuotai pasiskirsto tarp šešių politikos ramsčių (žr. 12 diagramą), ir taip patvirtinama koncepcija, kad įgyvendinant EGADP valstybėms narėms teikiama parama yra visapusiškas ir subalansuotas atsakas į ekonominę ir socialinę padėtį. Iš iki šiol turimų duomenų taip pat matyti, kad didžiausi galutiniai lėšų gavėjai pagal EGADP daugiausia įgyvendino priemones, kuriomis prisidedama prie skaitmeninės pertvarkos, ir kiek mažesnis jų skaičius vykdė investicijas, susijusias su pažangiu, tvariu ir integraciniu augimu, socialine ir teritorine sanglauda, ir žaliąsias investicijas, o tai rodo, kad valstybės narės mano, jog svarbu skatinti ekonomikos ir socialinį atsigavimą po COVID-19 krizės, taip pat užtikrinti ES ekonomikos, visuomenės ir viešojo administravimo institucijų pasirengimą žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai, taip papildant sanglaudos politikos fondus⁴⁵.

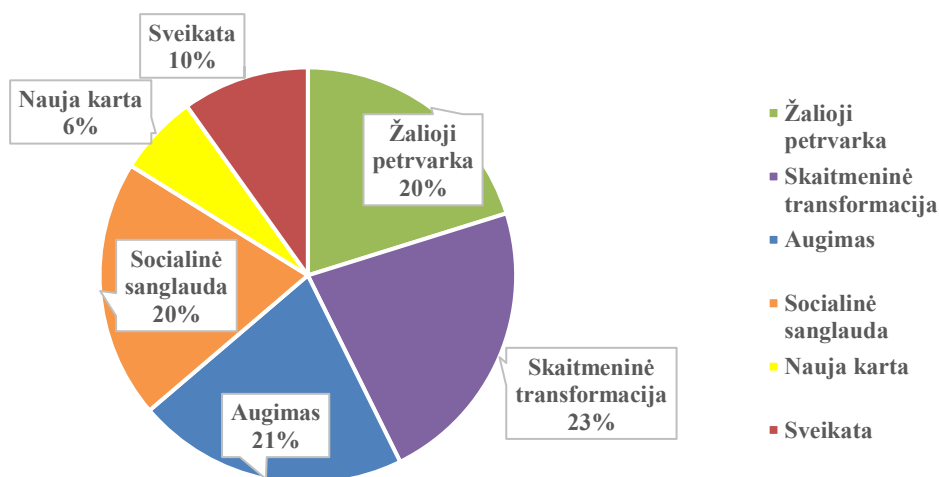
12 diagrama. Gautų sumų ir susijusių priemonių, kurioms įgyvendinti 100 didžiausių galutinių lėšų gavėjų gauna paramą, įnašas į šešis politikos ramsčius⁴⁶

⁴³ Pagal iš dalies pakeisto EGADP reglamento 25a straipsnį nereikalaujama, kad valstybės narės pateiktų duomenis atskirai nurodydamos viešuosius subjektus ir privačiuosius subjektus. Pateikti skaičiai pagrįsti pačios Komisijos skaičiavimais.

⁴⁴ Neįeina duomenys apie galutinius lėšų gavėjus Estijoje, Lenkijoje ir Suomijoje, nes Komisijai nebuvo pateikta struktūrinių duomenų, susietų su politikos ramsčiais ir susijusiomis politikos sritimis.

⁴⁵ Sanglaudos politika apima panašių rūšių investicijas ir jai būdinga sinergija su EGADP. Nuo pandemijos pradžios įgyvendinant sanglaudos politiką išmokėta 217,3 mlrd. EUR, be kita ko, žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai remti ir valstybių narių atsparumui didinti.

⁴⁶ Šie skaičiai grindžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinės ramsčių žymenų metodika, pagal kurią kiekviena ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų priemonė priskiriama pirminei ir antrinei politikos sričiai, siekiant atspindėti tai, kad priemonėmis gali būti prisidedama prie daugiau nei vieno politikos tikslo. Šie šeši politikos ramsčiai yra: žaliąji pertvarka; skaitmeninė transformacija; pažangus, tvarus ir integracinis augimas; socialinė ir teritorinė sanglauda; sveikata ir ekonominis, socialinis bei institucinis atsparumas; naujai kartai skirtos politikos priemonės.

Šaltinis: pačios Europos Komisijos skaičiavimai, pagrįsti valstybių narių pateiktais duomenimis apie galutinius lėšų gavėjus.

Didžiausi mokėjimai susiję su infrastruktūros projektais, skaitmenizacija ir judumu, o galutiniai lėšų gavėjai finansinę paramą dažniausiai gavo švietimo srities priemonėms įgyvendinti ir kitoms investicijoms į žmogiškąjį kapitalą vykdyti. Didžiausios finansavimo sumos, kurias galutiniai lėšų gavėjai gavo tose valstybėse narėse, kurios pateikė duomenis, yra susijusios su investicijomis į teritorinę infrastruktūrą ir paslaugas, e. valdžią bei skaitmenines viešąsias paslaugas ir darnų judumą, t. y. politikos sritis, kuriose investicijos paprastai yra didelės ir brangios. Vertinant pagal susijusių priemonių skaičių, o ne gautas sumas, paaiškėjo, kad 100 didžiausių galutinių lėšų gavėjų dažniausiai EGADP finansavimą gavo įgyvendinti priemonėms, susijusioms su bendruoju, profesiniu ir aukštuoju išsilavinimu, e. valdžia ir skaitmeninėmis viešosiomis paslaugomis, žmogiškuoju kapitalu įgyvendinant skaitmenizaciją ir energijos vartojimo efektyvumu. Tai rodo, kad daugelis valstybių narių savo planuose daug dėmesio skyrė švietimo ir mokymo priemonėms ir darbuotojų, bedarbių ir platesnės visuomenės kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui skaitmeninės pertvarkos tikslais, taip pat žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos skatinimui.

Ateityje Komisija toliau nagrinės turimus duomenis, kad galėtų pasimokyti iš Priemonės įgyvendinimo patirties. Duomenys apie 100 didžiausių gavėjų taip pat bus naudojami pirmiau minėtam interaktyviam EGADP projektų žemėlapiui papildyti.

EGADP metiniai renginiai

Metiniai renginiai yra vienas svarbiausių su komunikacija apie EGADP įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu susijusių momentų. Reikalavimas Komisijai ir valstybėms narėms vykdyti bendrą komunikacijos veiklą, susijusią su įgyvendinant EGADP teikiamu finansavimu, įtvirtintas EGADP reglamento 34 straipsnyje ir finansavimo susitarimų 10 straipsnyje. Šiuose renginiuose dalyvauja, be kita ko, svarbiausios institucijos, suinteresuotieji subjektai (įskaitant socialinius partnerius ir pilietinės visuomenės atstovus) ir EGADP paramos gavėjai, kad aptartų įvairių valstybių narių nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose pasiūlytų projektų įgyvendinimo pažangą. Šiuose renginiuose

taip pat kviečiami dalyvauti Europos Parlamento ryšių biurai valstybėse narėse, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nacionaliniai atstovai ir Regionų komitetas.

Iki 2023 m. rugsėjo 1 d. 22 valstybėse narėse suorganizuota po metinį renginį. Europos semestro pareigūnai Komisijos atstovybėse ir nacionalinės viešojo administravimo institucijos sėkmingai bendradarbiauja vykdydami su EGADP susijusią komunikaciją. Bendromis pastangomis organizuojant metinius renginius, kuriuose dalyvauja valstybių narių ir Komisijos aukšto lygio atstovai, didinamas EGADP matomumas. Šie renginiai suteikia puikių galimybių įtraukti spaudą, taip išplečiant įprastą suinteresuotųjų subjektų auditoriją ir informavimo veiklą vykdant platesniu mastu. Iš tiesų, dauguma renginių taip pat buvo transliuojami tiesiogiai, o su jų įrašais, taip pat kita komunikacijos medžiaga galima susipažinti EGADP tinklapiu atskiroms šalims skirtuose puslapiuose ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje. 2023 m. pabaigoje ir kitais metais numatoma organizuoti daugiau renginių toliau įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, apimančius naujus priimtus skyrius „REPowerEU“.

Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais

Rengdamos ir įgyvendindamos savo atitinkamus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus valstybės narės laikėsi skirtingų požiūrių į konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais. Pagal EGADP reglamentą reikalaujama, kad valstybės narės savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose pateiktų surengtų konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant socialinius partnerius, pilietinės visuomenės organizacijas ir vietas bei regionų valdžios institucijas, santrauką. Pagal persvarstytą EGADP reglamentą reikalaujama, kad valstybės narės pateiktų papildomą konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant vietas ir regionų valdžios institucijas, dėl į skyrių „REPowerEU“ įtrauktų priemonių proceso rezultatų santrauką. Santraukoje taip pat turėtų būti aprašyta, kaip rengiant „REPowerEU“ priemones atsižvelgta į gautus atsiliepimus, ir nurodyta, kaip į juos bus atsižvelgiama įgyvendinant priemones. Apskritai Komisija iš suinteresuotųjų subjektų apie nacionaliniu lygmeniu vykdomus konsultacijų procesus gavo įvairios informacijos – kai kuriais atvejais vykdytos reguliarios ir išsamios konsultacijos, o kitais atvejais labiau ribotos apimties konsultacijos. Vietos ir regionų valdžios institucijos dažnai manė, kad jų dalyvavimas įgyvendinant įvairias programose numatytas politikos priemones buvo netolygus. Taip iš dalies yra dėl skirtingo reformų ir investicijų įgyvendinimo tempo ir į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktų priemonių sudėtingumo ir įvairovės kai kuriose valstybėse narėse. Šiuo atžvilgiu skyriaus „REPowerEU“ įtraukimas iš tiesų yra galimybė sudaryti sąlygas aktyvesniam visų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant socialinius partnerius, pilietinės visuomenės organizacijas, taip pat vietas ir regionų valdžios institucijas, dalyvavimui.

Komisija ragino ir toliau ragina visas valstybes nares įgyvendinimo etape aktyviai ir veiksmingai bendradarbiauti su socialiniais partneriais, vietas ir regionų valdžios institucijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma pilietinės visuomenės organizacijų atstovais, reguliariai keičiantis informacija. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimas taip pat suteikia galimybę dalyvauti platesnėje

ekonominės, užimtumo, socialinės ir tvarumo politikos koordinavimo darbotvarkėje ir padės bendrai nustatyti uždavinius ir apibrėžti sprendimus^[66]. Veiksmingas dalyvavimas iš tiesų yra labai svarbus, nes suinteresuotųjų subjektų indėlis ir įsitraukimas padės užtikrinti planuojamų reformų ir investicijų patikimumą, sėkmę ir savalaikiškumą. Be to, atitinkami susiję subjektai veikia kaip horizontalioji platforma, kurioje keičiamasi nuomonėmis apie įgyvendinimą ir užtikrinamas glaudus bendradarbiavimas. 2023 m. sausio mėn. Komisija paskelbė komunikatą, kuriuo siekiama stiprinti socialinį dialogą ES⁴⁷, taip pat pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl socialinio dialogo vaidmens, kurią Taryba priėmė 2023 m. birželio 12 d. Rekomendacijoje valstybės narės raginamos sistemingai, prasmingai ir laiku įtraukti socialinius partnerius, kurie dalyvautų rengiant ir įgyvendinant užimtumo ir socialinę politiką, o prirėkus – ekonominę ir kitą viešąją politiką, be kita ko, atsižvelgiant į Europos semestrą.

Spaudos informavimas

Nuo tada, kai EGADP pradėta įgyvendinti, Komisija spaudai teikė daug informacijos apie jos įgyvendinimą. Komisija palaikė ryšius su nacionaliniais korespondentais ir specializuotais žurnalistais, kad užtikrintų, jog apie pagrindinius su EGADP susijusius klausimus ir jos įgyvendinimą valstybėse narėse būtų plačiai rašoma, o plačioji visuomenė apie juos turėtų bendrą suvokimą: ji paskelbė daugiau kaip 200 pranešimų spaudai ir kitos medžiagos spaudai ir organizavo daug spaudos konferencijų ir techninių informacinių susirinkimų tiek Briuselyje, tiek valstybėse narėse, padedama Komisijos atstovybių. Komisija taip pat laiku tiek raštu, tiek žodžiu atsakė į nacionaliniu ir tarptautiniu mastu dirbančių žurnalistų užklausas, atsižvelgdama į jų nuolatinį ir didelį domėjimąsi šia priemone.

Papildoma EGADP komunikacijos veikla, kurią vykdo Europos Komisijos atstovybės valstybėse narėse

Komunikacijos veikla, susijusi su nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų nauda, taip pat yra viena pagrindinių visų Europos Komisijos atstovybių valstybėse narėse komunikacijos užduočių. Glaudžiai bendradarbiaujant su Europos semestro pareigūnais ir kitomis atstovybių grupėmis, be metinių renginių, vykdoma daug kitų informavimo veiksmų. Daugeliu atvejų komunikacijos veikloje taip pat dalyvauja suinteresuotieji subjektai, nacionalinės ir regioninės valdžios institucijos bei kiti išorės partneriai. Nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų poveikis ekonomikai ir piliečių gyvenimo kokybei plačiai aptariamas per viešas diskusijas ir renginius žiniasklaidai.

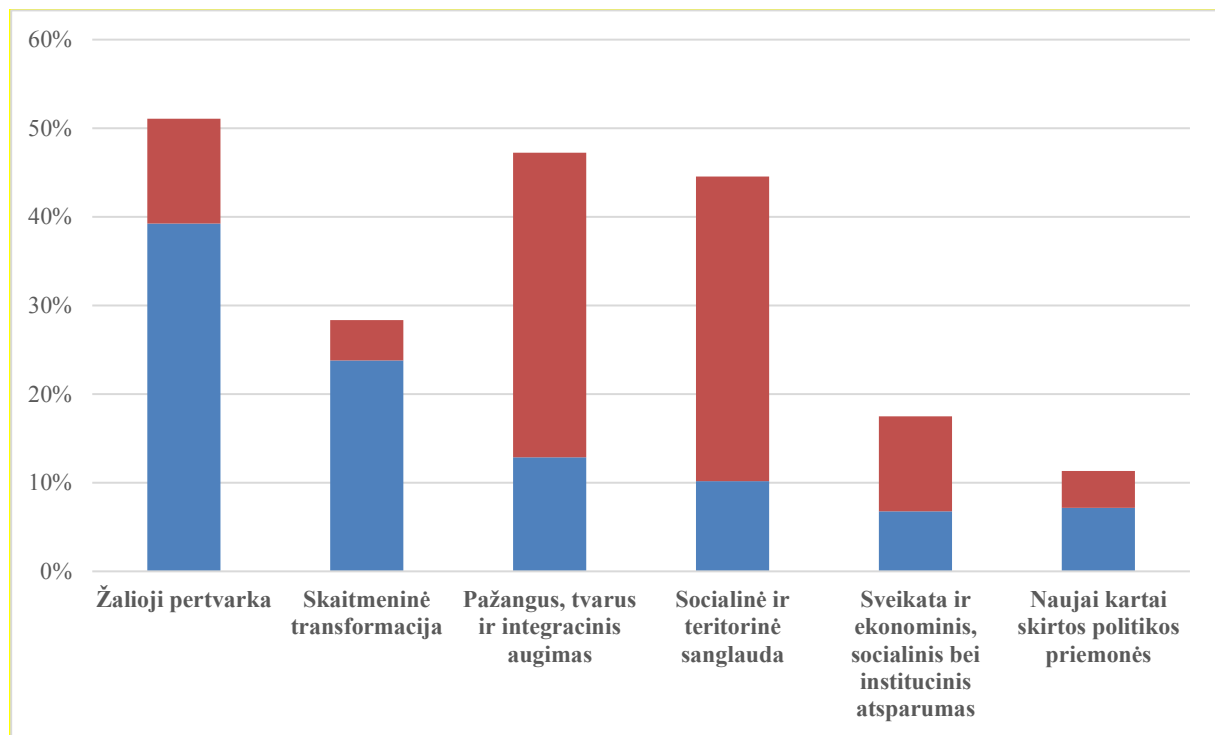
⁴⁷ 2023 m. sausio 25 d. Komisijos komunikatas „Socialinio dialogo stiprinimas Europos Sąjungoje, išnaudojant visą jo potencialą teisingai pertvarkai valdyti“, COM(2023) 40 *final*, ir 2023 m. sausio 25 d. Pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos dėl socialinio dialogo stiprinimo Europos Sąjungoje, COM(2023) 38 *final*.

3. Priemonės įnašas siekiant EGADP tikslų

Pagal EGADP reglamento 3 straipsnį į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktomis reformomis ir investicijomis turėtų būti prisidedama prie šešių politikos ramsčių⁴⁸, kuriais apibrėžiama Priemonės taikymo sritis, kartu atsižvelgiant į konkrečią atitinkamos valstybės narės padėtį ir uždavinius. EGADP reglamente taip pat reikalaujama, kad kiekviena valstybė narė bent 37 proc. visų savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų skirtų priemonėms, kuriomis prisidedama prie klimato srities tikslų, ir bent 20 proc. visų asignavimų – skaitmeniniams tikslams, remiantis tų priemonių *ex ante* apskaičiuotų išlaidų sąmata.

Komisija parengė ataskaitų dėl kiekvieno plano indėlio į šešis Priemonės ramsčius teikimo metodiką, pagal kurią kiekviena priemonė (paprastai) buvo pažymėta kaip priklausanti vienai pirminei ir vienai antrinei politikos sričiai (pagal Komisijos nustatytą politikos sričių sąrašą), kurios yra susijusios su vienu iš šešių ramsčių, atsižvelgiant į tai, kad reforma arba investicijos gali būti susijusios su keliais ramsčiais. Pagal ramsčius teikiamos ataskaitos, kiek įmanoma, turi atitikti kitus priklausymo politikos sritims (klimato, skaitmeninei, socialinių išlaidų) žymėjimo veiksmus. EGADP lėšų, kuriomis prisidedama prie kiekvieno politikos ramsčio, dalis parodyta 13 diagramoje.

13 diagrama. EGADP lėšų, kuriomis prisidedama prie kiekvieno politikos ramsčio, dalis

⁴⁸ Šie šeši ramsčiai yra: i) žalioji pertvarka, ii) skaitmeninė transformacija, iii) pažangus, tvarus ir integracinis augimas, įskaitant ekonominę sanglaudą, darbo vietų kūrimą, našumą, konkurencingumą, mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas, ir gerai veikianti vidaus rinka su stipriomis MVI, iv) socialinė ir teritorinė sanglauda, v) sveikata ir ekonominis, socialinis bei institucinis atsparumas, siekiant, be kita ko, gerinti pasirengimą krizėms ir didinti reagavimo į krizes pajėgumus, ir vi) naujai kartai, vaikams ir jaunimui skirtos politikos priemonės, kaip antai švietimas ir įgūdžiai.

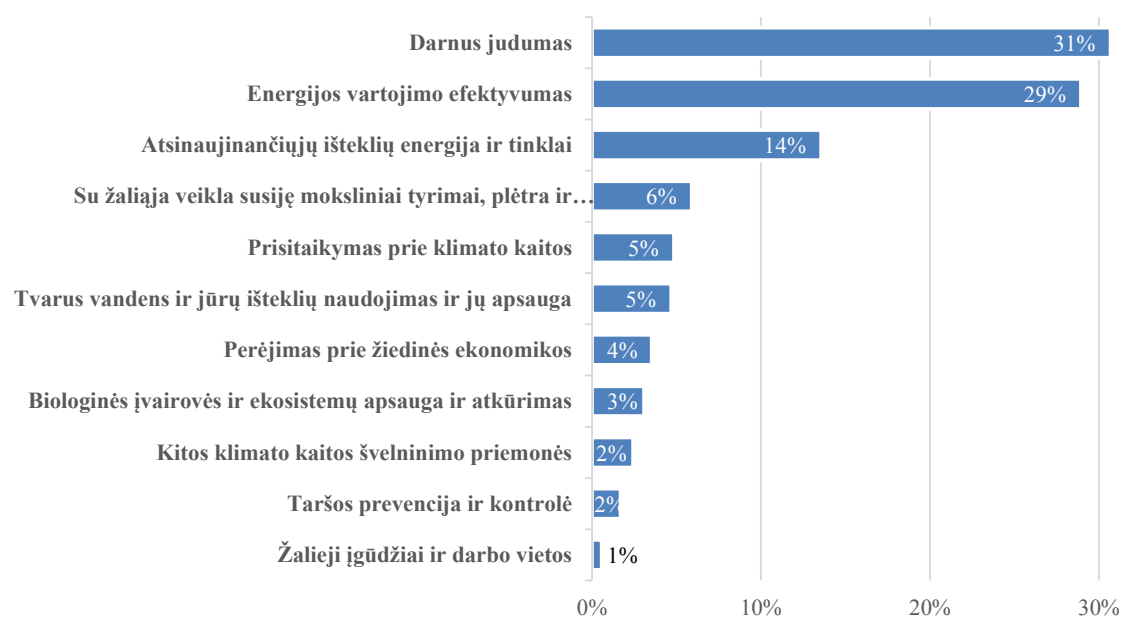
Pastaba. Kiekviena priemone prisidedama prie dviejų iš šešių politikos ramsčių, todėl šioje diagramoje nurodytas bendras indėlis į visus ramsčius sudaro 200 proc. valstybėms narėms skirtų EGADP lėšų. Apskaičiuotos išlaidų, susijusių su žaliosios pertvarkos ir skaitmeninės transformacijos ramsčiais, procentinės dalys skiriasi nuo apskaičiuotų išlaidų, susijusių su klimato srities ir skaitmeniniais tikslais, procentinių dalių, nes pastarosios skaičiuojamos pagal kitą metodiką (išsamiai išdėstytą EGADP reglamento VI ir VII prieduose). Mėlynos spalvos (apatinės) dalys rodo tas priemones, kurios buvo pažymėtos ir priskirtos ramsčiui kaip pirminės politikos srities priemonės, o raudonos spalvos (viršutinės) dalys – kaip antrinės politikos srities priemonės.

Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

3.1. Priemonės indėlis į žaliają pertvarką (t. v. 1 ramstį)

EGADP padės pasiekti ES tikslus iki 2030 m. bent 55 proc. sumažinti grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir iki 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą. EGADP remiamomis priemonėmis padedama įgyvendinti ES klimato srities užmojus, nes jomis skatinamas darnus judumas, didinamas energijos vartojimo efektyvumas ir skatinamas didesnis atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimas. Jomis taip pat bus užtikrinama pažanga siekiant prisitaikymo prie klimato kaitos ir kitų aplinkos tikslų, pavyzdžiui, mažinti oro taršą, skatinti žiedinę ekonomiką arba atkurti ir saugoti biologinę įvairovę. Priemonėms, kuriomis prisidedama prie žaliosios pertvarkos ramsčio, iš viso skirta 254 mlrd. EUR⁴⁹ (arba 50 proc. visų valstybėms narėms iki šiol skirtų asignavimų), kuriuos galima paskirstyti 11 politikos sričių (žr. 14 diagramą)⁵⁰.

14 diagrama. Išlaidų, kuriomis remiama žilioji pertvarka, pasiskirstymas pagal politikos sritis

Pastaba. Šioje diagramoje parodytas numatomo indėlio į politikos ramstį pasiskirstymas pagal Europos Komisijos sudarytą politikos sričių sąrašą. Procentinė dalis susijusi su bendra plano dalimi, pažymėta kaip priklausanti šiam politikos ramsčiui.

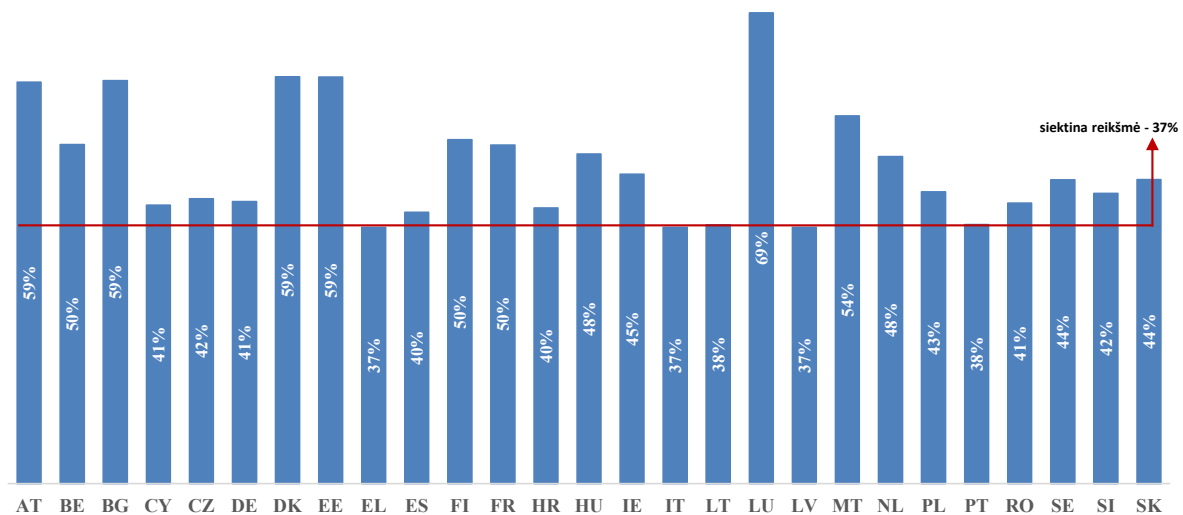
Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

⁴⁹ 3 skirsnyje nurodomos priemonės, kuriomis prisidedama prie EGADP ramsčių, skirtos EUR sumos yra grindžiamos *ex ante* apskaičiuotomis išlaidomis.

⁵⁰ Ši diagrama rodo apskaičiuotą išlaidas, grindžiamas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinės ramsčių žymenų metodika, ir atitinka priemones, priskiriamas ramsčiui „Žalioji pertvarka“ (kaip pirminiam arba antriniam ramsčiui).

Reformos ir investicijos, kuriomis remiami valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose nustatyti klimato srities tikslai, viršijo EGADP reglamente nustatytą 37 proc. visų asignavimų tikslą (15 diagrama). Bendros priimtuose planuose numatytos klimatui skirtos išlaidos siekia 204 mlrd. EUR ir sudaro apie 40 proc. visų pagal planus skirtų asignavimų, apskaičiuotų pagal klimato žymenų metodiką⁵¹.

15 diagrama. Indėlis siekiant klimato srities tikslų, kaip ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų dalis

Pastaba. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose turėjo būti nurodyta ir pagrįsta, koku mastu kiekviena priemonė padės siekti klimato srities tikslo (visapusiškai (100 proc.), iš dalies (40 proc.) arba visai nepadės (0 proc.)). Indėlis siekiant klimato srities tikslų apskaičiuotas atitinkamai pagal EGADP reglamento VI ir VII priedus. Derinant koeficientus su kiekvienos priemonės išlaidų įverčiais galima apskaičiuoti, koku mastu planai padeda siekti klimato srities tikslų.

Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

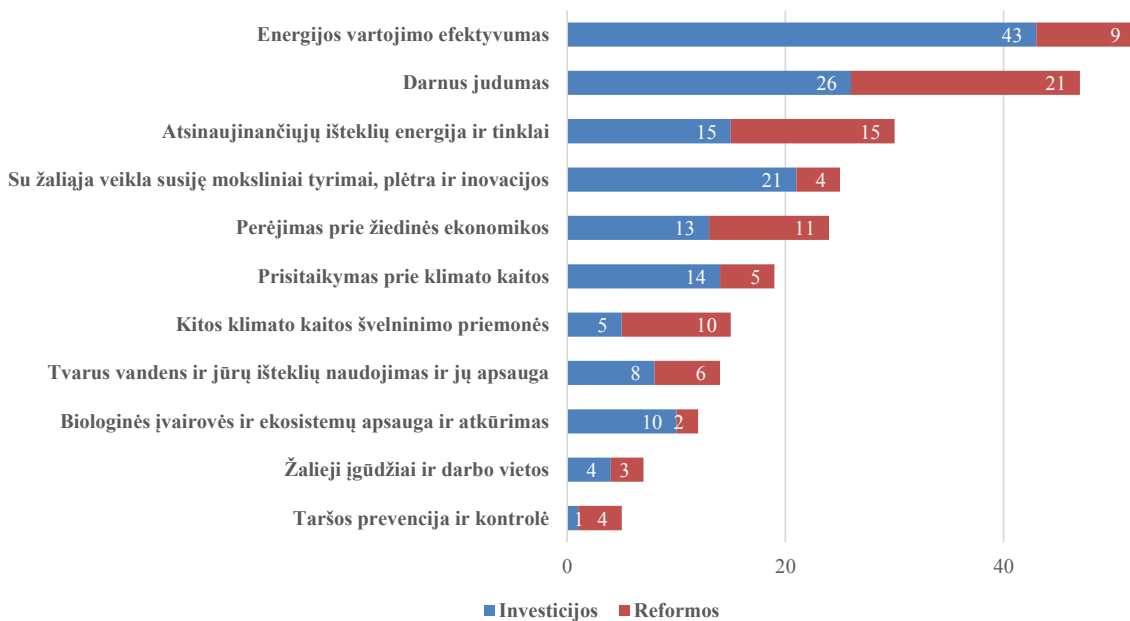
Iš 705 iki šiol patenkinamai pasiektų tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių⁵² prie 1 ramsčio prisideda 261, įskaitant 246 tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes, patenkinamai pasiektas nuo 2022 m. kovo 1 d., t. y. nuo paskutinės EGADP metinės ataskaitos. Nuo 2022 m. kovo 1 d. didžiausia pažanga padaryta šiose politikos srityse: energijos vartojimo efektyvumo srityje (nuo 2022 m. kovo 1 d. įgyvendinant 52 priemonės pasiektos 63 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės), darnaus judumo srityje (įgyvendinant 47 priemonės pasiektas 60 tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių) ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir tinklų srityje (įgyvendinant 30 priemonių pasiektas 40 tarpinių reikšmių ir siektinų

⁵¹ Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, naudojantis EGADP reglamento VI priedu, turėjo būti nurodyta ir pagrįsta, koku mastu kiekviena priemonė prisidedama prie klimato srities tikslų įgyvendinimo: visapusiškai (100 proc.), iš dalies (40 proc.) ar šių tikslų įgyvendinimui nedaromas joks poveikis (0 proc.). Derinant koeficientus su kiekvienos priemonės išlaidų įverčiais galima apskaičiuoti, koku mastu planai padeda siekti klimato srities tikslo. Atkreipkite dėmesį į tai, kad indėlis į žaliosios pertvarkos ramstį yra didesnis nei indėlis siekiant klimato srities tikslų, apibrėžtų EGADP reglamento VI priede, nes skiriasi metodikos. Skirtumų atsiranda daugiausia dėl to, kad laikoma, jog prie ramsčio prisidedama visų įtrauktų priemonių 100 proc. numatytų išlaidų, tačiau kai kuriomis priemonėmis prie klimato srities tikslų, apibrėžtų reglamento VI priede, prisidedama tik 40 proc. numatytų išlaidų. Be to, į žaliosios pertvarkos ramstį taip pat įtraukti koeficientai, taikomi aplinkos tikslams, kurie yra platesnio masto nei klimato srities tikslai pagal EGADP reglamento VI priedą.

⁵² Tam tikra tarpine reikšme ir siektina reikšme gali būti prisidedama prie daugiau kaip vieno ramsčio.

reikšmių), įtraukiant ir pirmines, ir antrines politikos sritis (16 diagrama). Dauguma tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių yra pirmasis žingsnis įgyvendinant priemones, kuriomis prisidedama prie žaliosios pertvarkos. Toliau įreimintame tekste pateikiama keletas nuo 2022 m. kovo 1 d. įgyvendintų žaliosios pertvarkos ramsčiui priskiriamų priemonių pavyzdžių.

16 diagrama. 1 ramsčio priemonių, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos nuo paskutinės EGADP metinės ataskaitos pateikimo, skaičius pagal politikos sritis

Šaltinis: Europos Komisija.

Atitinkamų priemonių, kurių žaliosios pertvarkos ramsčiui priskirtos tarpinės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformos

- **Slovakija** patvirtino teisės aktus, kuriais siekiama pagerinti atliekų tvarkymą statybos ir griovimo sektoriuje.
- **Graikija** pradėjo reformą, kuria siekiama racionalizuoti ir skaitmenizuoti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo licencijavimo sistemą, ir priėmė įstatymą, kuriuo įgyvendinama kilmės garantijų sistema, kuria remiamas atsinaujinančiųjų išteklių

energijos naudojimas namų ūkiuose.

- **Danija** pradėjo reformą, pagal kurią numatomas didesnis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų apmokestinimas, skatinant Danijos įmones mažinti išmetamų teršalų kiekį, taip pat mokesčių atskaita, kuria skatinamos žaliosios investicijos.

Investicijos

- **Bulgarija** pradėjo vykdyti investicijas, kuriomis remiamos žaliosios ir veiksmingos viešojo transporto paslaugos, taip pat reformą, kuria siekiama skatinti žaliąją energetikos pertvarką. Pagal EGADP 110,5 mln. EUR skiriama Sofijos metro 3 linijos ruožo, kurio bendras ilgis yra 3 km ir kuris apima tris stotis, statybai – taip bus teikiamos švarios, greitos ir veiksmingos viešojo transporto paslaugos įvairiarūšį transportą naudojantiems keleiviams. Tikimasi, kad dėl šių investicijų nuo 2026 m. keleivių skaičius per metus vidutiniškai bus 7,6 mln. ir bus sumažintas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir oro tarša.

3 metro linijai priklausanti Medicinos universiteto stotis

Autorių teisės: Bulgarijos valdžios institucijos.

- **Čekija** investavo į darnųjį transportą užbaigdamą kelių ir geležinkelių saugos projektus ir renovuodama geležinkelių tiltus ir tunelius.
- **Kroatija** pradėjo vykdyti investicijas į viešųjų vandentiekos tinklų statybą ir renovaciją.
- **Ispanija** įdiegė mechanizmus, kuriais remiamos investicijos į atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą pastatuose ir pramonės procesuose ir energetikos bendrijų iniciatyvos.

Darnus judumas

Priemonės, kuriomis remiamas darnus judumas, sudaro maždaug trečdalį pagal Priemonę finansuojamų klimato srities išlaidų, taigi tai labiausiai remiamas žaliosios pertvarkos ramstis (31 proc. asignavimų, arba 79,4 mlrd. EUR). Šias priemones, be kita ko, sudaro investicijos į visai netaršias arba mažataršes transporto priemones, investicijos į miesto viešojo transporto plėtrą ir investicijos į įkrovimo infrastruktūrą. Investicijos į geležinkelių infrastruktūros modernizavimą, įskaitant modernių geležinkelių riedmenų pirkimą, sudaro didžiąją dalį 42 mlrd. EUR finansavimo. Į kai kuriuos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus taip pat įtrauktos plataus užmojo reformos, kuriomis siekiama nustatyti apmokestinimo tvarką arba pakeisti reglamentavimo aplinką, kad būtų sudarytos sąlygos diegti visai netaršaus judumo sistemą. Reformomis sprendžiami bendros reglamentavimo sistemos klausimai ir į jas įeina strategijos, kuriomis remiamas darnus judumas mieste ir visuomeninis transportas. Į planus taip pat įtrauktos reformos, kuriomis sudaromos sąlygos konkurencijai uostų paslaugų sektoriuje skatinti ir reformuojamas jūrų sektorius bei vidaus vandenų keliai.

Energijos vartojimo efektyvumas

Energijos vartojimo efektyvumas sudaro 29 proc. visų išlaidų pagal žaliosios pertvarkos ramstį (visos išlaidos – 72,8 mlrd. EUR). Valstybės narės į savo planus įtraukė dideles investicijas į privačių ir viešųjų pastatų energinę renovaciją ir investicijas į naujų itin efektyviai energiją vartojančių pastatų statybą. Dauguma investicijų susijusios su gyvenamųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumu (31 mlrd. EUR) ir paprastai jomis siekiama 30 proc. ar daugiau sumažinti pirminės energijos vartojimą. Be investicijų, susijusių su pastatais, investicijomis kituose sektoriuose bus padedama mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro MVI, didesniųjų įmonių ir centralizuoto šilumos tiekimo sistemų gamybos procesuose, pvz., skatinant švaresnių ir efektyvesnių technologijų integravimą į gamybos procesus ir centralizuotą šilumos gamybą (7 mlrd. EUR). Šiuo tikslu kai kuriuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose taip pat numatytos reformos, kuriomis siekiama šalinti energijos vartojimo efektyvumo kliūtis, pavyzdžiui, iš dalies pakeisti reglamentavimo sistemą arba suderinti paramos mechanizmus taikant vieno langelio principą.

Atsinaujinančiųjų išteklių energija ir tinklai

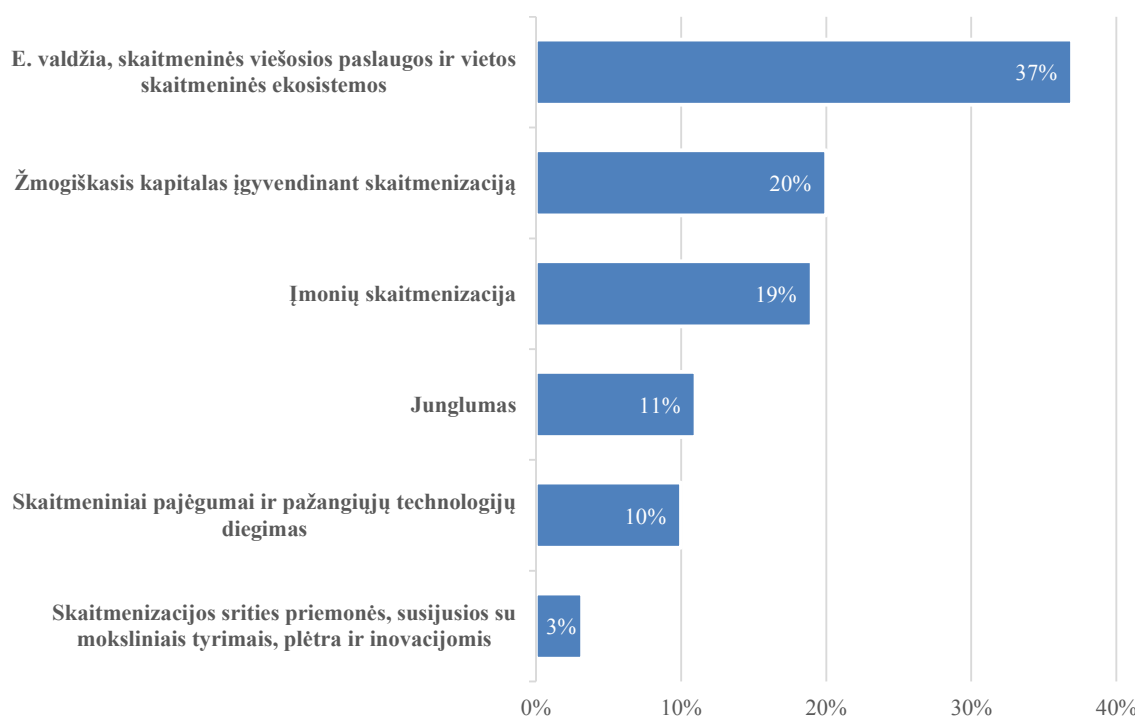
Iš viso bendros apskaičiuotos išlaidos švariai energijai – atsinaujinančiųjų išteklių energijai ir tinklams – sudaro 14 proc. visų išlaidų pagal žaliosios pertvarkos ramstį (visos išlaidos – 35,3 mlrd. EUR). Į daugelį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įtrauktos su švaria energija susijusios priemonės, pavyzdžiui, investicijos į atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą, tiek į jau brandžias atsinaujinančiųjų išteklių technologijas, tiek į novatoriškus sprendimus. Maždaug du trečdaliai visų investicijų šioje srityje bus skirta atsinaujinančiųjų išteklių technologijoms (24 mlrd. EUR), o likusi suma – investicijoms į energetikos tinklus ir infrastruktūrą (11 mlrd. EUR). Norint padidinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį taip pat reikia plataus užmojo reformų darbotvarkės. Šiuo tikslu į planus įtrauktomis reformomis siekiama sukurti stabilią reglamentavimo aplinką

ir tinkamą viešųjų ir privačiųjų investicijų sinergiją, supaprastinti administracines procedūras ir priimti naujas arba pratęsti esamas paramos sistemas.

3.2. Priemonės indėlis į skaitmeninę transformaciją (t. v. į 2 ramstį)

EGADP stipriai prisideda prie skaitmeninės transformacijos Sąjungoje. Į planus įtraukta daug įvairių priemonių, be kita ko, susijusių su naujos kartos skaitmeninės infrastruktūros ir pažangių technologijų diegimu, gyventojų ir darbo jėgos skaitmeninių įgūdžių ugdymu ir parama įmonių bei viešųjų paslaugų skaitmenizacijai. Skaitmeninės transformacijos ramsčiui iš viso bus skirta 144 mlrd. EUR. Šios lėšos paskirstytos skaitmeninės politikos sritims, kaip parodyta 17 diagramoje.⁵³

17 diagrama. Išlaidų, kuriomis remiama skaitmeninė transformacija, pasiskirstymas pagal politikos sritis

Pastaba. Šioje diagramoje parodytas numatomo indėlio į politikos ramstį pasiskirstymas pagal Europos Komisijos sudarytą politikos sričių sąrašą. Procentinė dalis susijusi su bendra plano dalimi, pažymėta kaip priklausanti šiam politikos ramsčiui.

Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

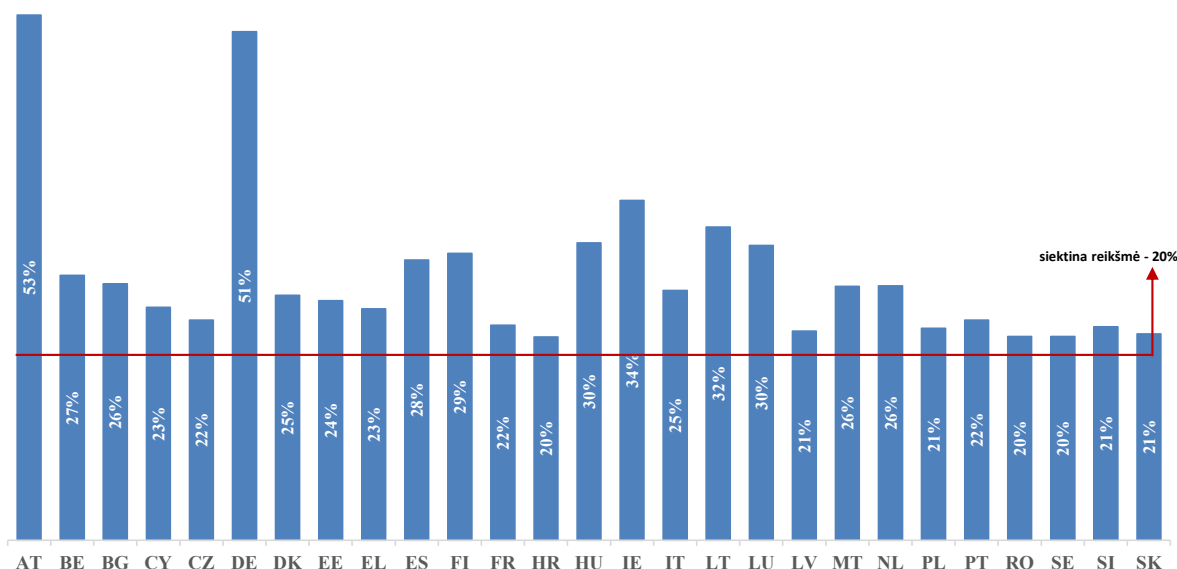
Reformomis ir investicijomis, kuriomis remiami valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose nustatyti skaitmeniniai tikslai, viršytas EGADP

⁵³ Ši diagrama rodo apskaičiuotas išlaidas, grindžiamas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinės ramsčių žymenų metodika, ir atitinka priemones, priskiriamas ramsčiui „Skaitmeninė transformacija“ (kaip pirminiam arba antriam ramsčiui).

nustatytas 20 proc. visų asignavimų tikslas (18 diagrama). Šiuo metu bendros planuose skaitmeniniams tikslams numatytos išlaidos siekia 130 mlrd. EUR ir sudaro maždaug 26 proc. visų planams skirtų asignavimų, apskaičiuotų pagal skaitmeninių žymenų metodiką⁵⁴.

Iš iki šiol patenkinamai pasiektų 705 tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių įgyvendinti antrąjį ramstį padeda 184 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, įskaitant 178 tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes, patenkinamai pasiektas nuo 2022 m. kovo 1 d. Didžiausia pažanga padaryta šiose politikos srityse: e. valdžios, skaitmeninių viešųjų paslaugų ir vietos skaitmeninių ekosistemų (nuo 2022 m. kovo 1 d. įgyvendinant 72 priemones pasiektos 85 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės), žmogiškojo kapitalo įgyvendinant skaitmenizaciją (įgyvendinant 30 priemonių pasiekta 40 tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių) ir įmonių skaitmenizacijos (įgyvendinant 20 priemonių pasiektos 29 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės) politikos srityse (19 diagrama). Toliau įreimintame tekste pateikiama keletas teigiamai įvertintuose mokėjimo prašymuose nurodytų pasiektų tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių pavyzdžių. Juose daugiausia dėmesio skiriama pagrindinėms su skaitmenine politika susijusioms sritims, tačiau čia taip pat svarbios ir kitos sritys, pavyzdžiui, junglumas.

18 diagrama. Indėlis siekiant skaitmeninių tikslų, kaip ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų dalis

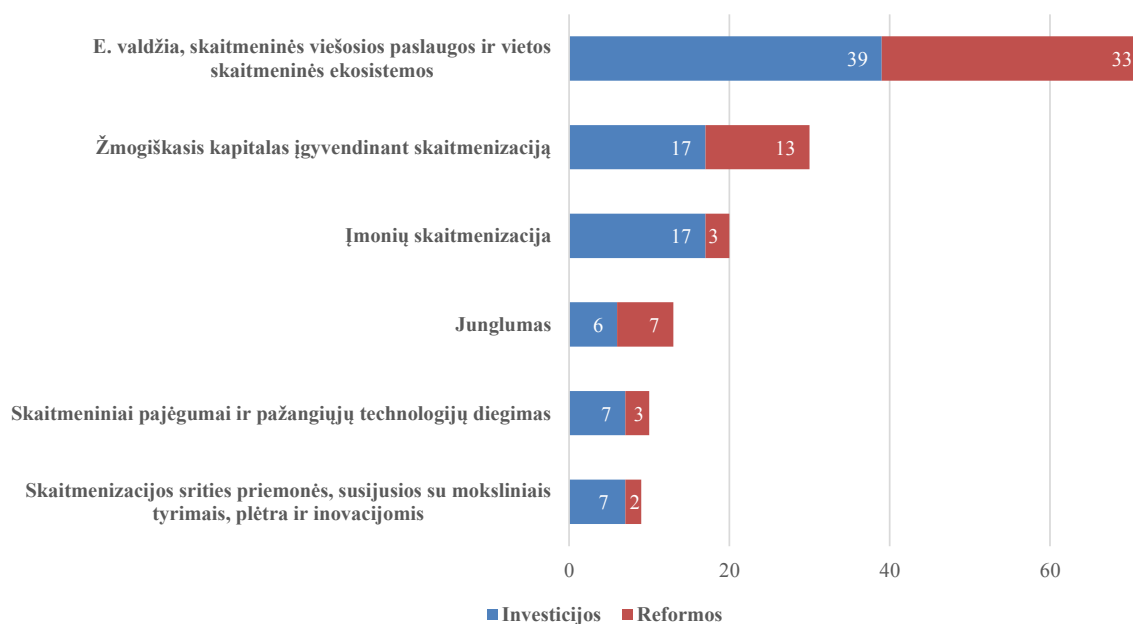

Pastaba. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose turėjo būti nurodyta ir pagrįsta, koku mastu kiekviena priemonė padės siekti skaitmeninių tikslų (visapusiškai (100 proc.), iš dalies (40 proc.) arba visai nepadės (0 proc.)). Indėlis siekiant skaitmeninių tikslų apskaičiuotas atitinkamai pagal EGADP reglamento VI ir VII priedus. Derinant koeficientus su kiekvienos priemonės išlaidų įverčiais galima apskaičiuoti, koku mastu planai padeda siekti skaitmeninių tikslų.

⁵⁴ Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, naudojantis EGADP reglamento VII priedu, turėjo būti nurodyta ir pagrįsta, koku mastu kiekviena priemonė prisidedama prie skaitmeninių tikslų įgyvendinimo: visapusiškai (100 proc.), iš dalies (40 proc.) ar šių tikslų įgyvendinimui nedaromas joks poveikis (0 proc.). Derinant koeficientus su kiekvienos priemonės išlaidų įverčiais galima apskaičiuoti, koku mastu planai padeda siekti skaitmeninio tikslo.

Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

19 diagrama. 2 ramsčio priemonių, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos nuo paskutinės EGADP metinės ataskaitos pateikimo, skaičius pagal politikos sritis

Šaltinis: Europos Komisija.

Atitinkamų priemonių, kurių skaitmeninės transformacijos ramsčiui priskirtos tarpinės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformos

- **Rumunija** patvirtino reformą, kuria siekiama paspartinti 5G tinklų diegimą nacionaliniu lygmeniu, laikantis saugumo taisyklių, ir užtikrinti plačiajuosčio ryšio aprėptį baltosiose zonose (mažose kaimo savivaldybėse, atskirtose vietovėse, nepalankioje padėtyje esančiose apgyvendintose vietovėse), sprendžiant kaimo ir miesto skaitmeninės atskirties problemą, mažinant administracinę našą ir supaprastinant procedūras bei mokesčius, taip sukuriant būtinas sąlygas vienodai prieigai prie skaitmeninių paslaugų ir interneto.
- **Slovakija** patvirtino Nacionalinę viešojo administravimo informatizacijos koncepciją, kuria nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą atitinkančių skaitmeninių reformų sistema. Visų pirma, atsižvelgiant į kibernetinio saugumo reformą, nacionalinėje koncepcijoje bus nustatyta kibernetinio saugumo reikalavimų standartizavimo sistema, kartu paaiškinant, kad reikės imtis konkrečių papildomų veiksmų techniniams ir procedūriniais kibernetinio saugumo standartams nustatyti.
- **Slovėnija** įsteigė Informatikos plėtros tarybą, kuri veikia kaip centrinis viešojo administravimo forumas, skirtas koordinuoti veiklai, susijusiai su investicijomis į

informacines technologijas, standartais ir kitais technologiniais pokyčiais, visų pirma tais atvejais, kai sistemų suderinamumas yra būtinas jų veiksmingam veikimui ir priežiūrai užtikrinti.

Investicijos

- **Austrija** nustatė priemones, kuriomis remiama mokyklų ir švietimo skaitmenizacija, kad būtų užtikrintos sąžiningos ir lygios galimybės įgyti pagrindinius skaitmeninius įgūdžius. Pagal EGADP finansuojama 171,7 mln. EUR investicija, kurią vykdant siekiama žemesniajam viduriniam švietimo lygmeniui priklausantiems mokiniams suteikti knyginius ir planšetinius kompiuterius. Kartu su šia investicija vykdoma reforma, kuria siekiama pagerinti infrastruktūrą įvairiuose mokyklų pastatuose, siekiant užtikrinti optimalų mokiniams teikiamų skaitmeninių įtaisų naudojimą.

Gavus EGADP paramą mokykloje Insbruke (Tirolis, Austrija) įsigyti kompiuteriai

Autorių teisės: Europos Komisijos atstovybė Austrijoje / „APA-Fotoservice“ / Hetfleisch.

- **Danija** sukūrė ir pateikė naujų skaitmeninių sprendimų, kad po COVID-19 pandemijos sveikatos priežiūros sistema taptų junglesnė. Sprendimai apima skaitmeninių technologijų naudojimą ir nuotolines vaizdo konsultacijas.

- **Ispanija** investavo į pagrindinių kultūros įstaigų, pvz., Nacionalinio Prado muziejaus, Nacionalinio meno muziejaus „Centro de Arte Reina Sofía“, Ispanijos nacionalinės bibliotekos skaitmenizaciją, taip pat kitų valstybės administracijų ar privačių subjektų bibliotekos turto, archyvų sistemų, istorinio paveldo, įskaitant audiovizualinį paveldą, inventoriaus ir įrašų skaitmenizaciją.
- **Italija** sudarė viešojo pirkimo sutartis dėl visų penkių investicijai „Greitas interneto ryšys“ priklausančių junglumo projektų. Šiomis viešojo pirkimo sutartimis siekiama visoje Italijos teritorijoje baigti kurti nacionalinį itin spartaus ir 5G ryšio tinklą.
- **Malta** pradėjo įgyvendinti saugius skaitmeninius sprendimus ir priemones, kad padėtų teisingumo sektoriaus naudotojams supaprastindama procesus, gerindama prieigą prie teisingumo sistemos (prieigos prie dokumentų srityje, bet taip pat dėl nuotolinio parodymų teikimo) ir didindama teisingumo sistemos veiksmingumą pagal Skaitmeninio teisingumo strategiją.
- **Portugalija** sukūrė interneto platformą „Academy Portugal Digital“, kurioje naudotojai gali įvertinti savo skaitmeninius įgūdžius ir dalyvauti individualizuotuose skaitmeninio mokymo kursuose.

E. valdžia ir skaitmeninės viešosios paslaugos

Priemonės, kuriomis remiama viešųjų paslaugų skaitmenizacija ir e. valdžia, sudaro daugiau kaip trečdalį pagal Priemonę finansuojamų skaitmeninių išlaidų, todėl tai yra labiausiai remiama skaitmeninės politikos sritis (sudaro 37 proc. skaitmeninės transformacijos ramsčio išlaidų, arba 53 mlrd. EUR). Šiomis priemonėmis siekiama modernizuoti ir tobulinti viešojo administravimo procesus, kad jie būtų patogesni, labiau orientuoti į piliečius ir sąveikesni, ir pagerinti asmenų ir įmonių prieigą prie skaitmeninių viešųjų paslaugų bei naudojimąsi jomis. Į daugelį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įtrauktos reformos, kuriomis siekiama diegti arba tobulinti e. valdžios sprendimus, pavyzdžiui, įdiegiant skaitmeninę atpažintį (e. ID), užtikrinti skaitmeninių viešųjų platformų sąveikumą, taip pat gerinti duomenų rinkimą ir tvarkymą. Kai kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai taip pat apima investicijas, kuriomis siekiama integruoti pažangias technologijas (pvz., valdžios sektoriaus debesiją) į valdymo procesus, taip pat stiprinti viešojo sektoriaus kibernetinio saugumo pajėgumus. Į daugelį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų taip pat įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama skaitmenizuoti nacionalines sveikatos priežiūros ir teisingumo sistemas.

Viešųjų paslaugų skaitmenizacija yra susijusi su keliomis politikos sritimis ir užtikrina sinergiją su kitais penkiais pagal Priemonę remiamais ramsčiais. Pavyzdžiui, remiant žaliąjį ramstį, kai kurios investicijos atspindi svarbų skaitmenizacijos vaidmenį siekiant, kad ES transporto sistemos taptų tvaresnės ir atsparesnės, pavyzdžiui, naudojant intelektinių transporto sistemų technologijas, judumo mieste valdymo priemones, daugiarūšio vežimo bilietų pardavimo ir daugiarūšio transporto keleivių informavimo sistemas bei išplečiant Europos geležinkelių transporto valdymo sistemos aprėptį.

Įmonių skaitmenizacija

Į visus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukta priemonių, kuriomis remiama įmonių skaitmenizacija (jų bendra vertė yra 27 mlrd. EUR, arba 19 proc. skaitmeninės transformacijos ramsčio lėšų). Šios srities priemonės apima esmines reformas, iš kurių svarbiausios yra tos, kuriomis siekiama supaprastinti įmonėms taikomas administracines procedūras ir sukurti skaitmeninės verslo aplinkos pagrindą, imantis veiksmų skaitmeninio verslo kūrimo ir registravimo, pasitikėjimo ir kibernetinio saugumo srityse. Tikimasi, kad šios priemonės padidins pasitikėjimą skaitmeninių technologijų diegimu, o tai turės teigiamą poveikį tiek jų įsisavinimui, tiek jų naudojimo intensyvumui. Tikimasi, kad su sąskaitų faktūrų išrašymo skaitmenizacija susijusios reformos taip pat turės teigiamą poveikį įmonių skaitmenizacijai ir padidins skaidrumą. Kai kuriuose planuose taip pat numatytos investicijos pažangiųjų skaitmeninių technologijų (pvz., automatizavimo, dirbtinio intelekto) integravimui į įmonių gamybos procesus remti.

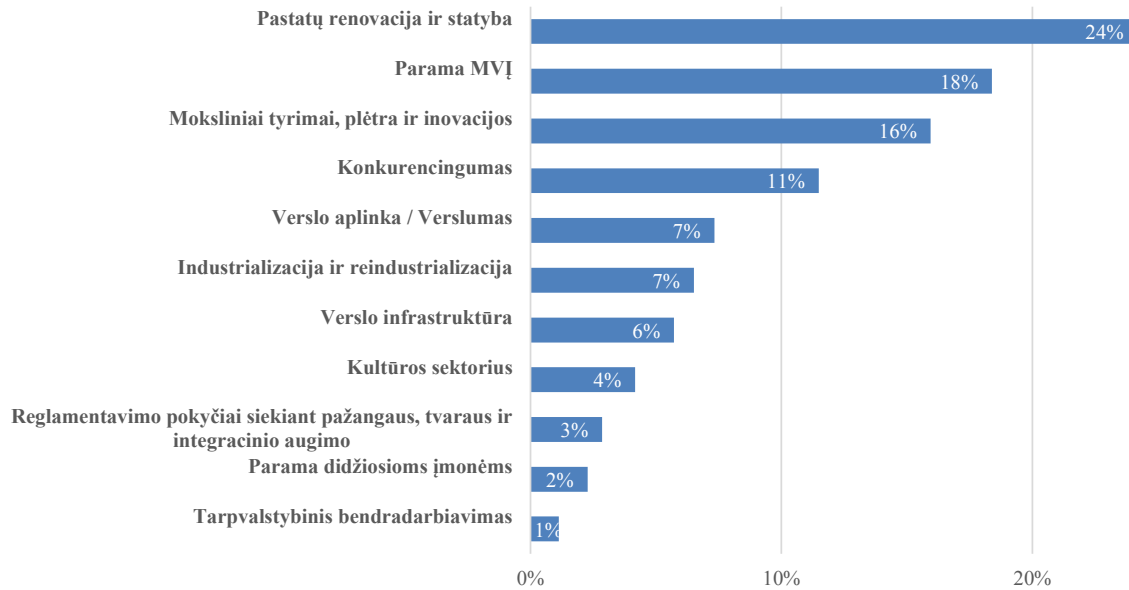
Žmogiškasis kapitalas

Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktos įvairios priemonės skaitmeninių įgūdžių ugdymui remti, kurių bendros apskaičiuotos išlaidos siekia 29 mlrd. EUR, o tai sudaro 20 proc. skaitmeninės transformacijos ramsčio lėšų. Į daugumą planų įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama didinti plačiosios visuomenės ir darbo jėgos skaitmeninių įgūdžių lygį. Kai kurie planai taip pat apima priemones, skirtas aukšto lygio skaitmeniniams įgūdžiams ugdyti ir IRT specialistams mokyti, pažangių skaitmeninių technologijų srityje parengiant mokymo modulius skirtus aukštajam mokslui ir profesiniam mokymui. COVID-19 pandemija išryškino švietimo skaitmenizacijos poreikį ir į kai kuriuos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus yra įtraukta atitinkamų priemonių.

3.3. Priemonės indėlis į pažangų, tvarų ir integracinį augimą (t. v. į 3 ramstį)

27 ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais padedama užtikrinti pažangų, integracinį ir tvarų augimą (t. y. įgyvendinti 3-įjį ramstį) įgyvendinant daugiau kaip 1 500 priemonių, kurioms skirta apie 214,6 mlrd. EUR. Šios priemonės susijusios su įvairiomis sritimis: nuo reformų, kuriomis remiama verslo aplinka ar konkurencingumas, iki paramos MVĮ, moksliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms arba kultūros sektoriui (20 diagrama).

20 diagrama. Išlaidų, kuriomis remiamas pažangus, tvarus ir integracinis augimas, pasiskirstymas pagal politikos sritis

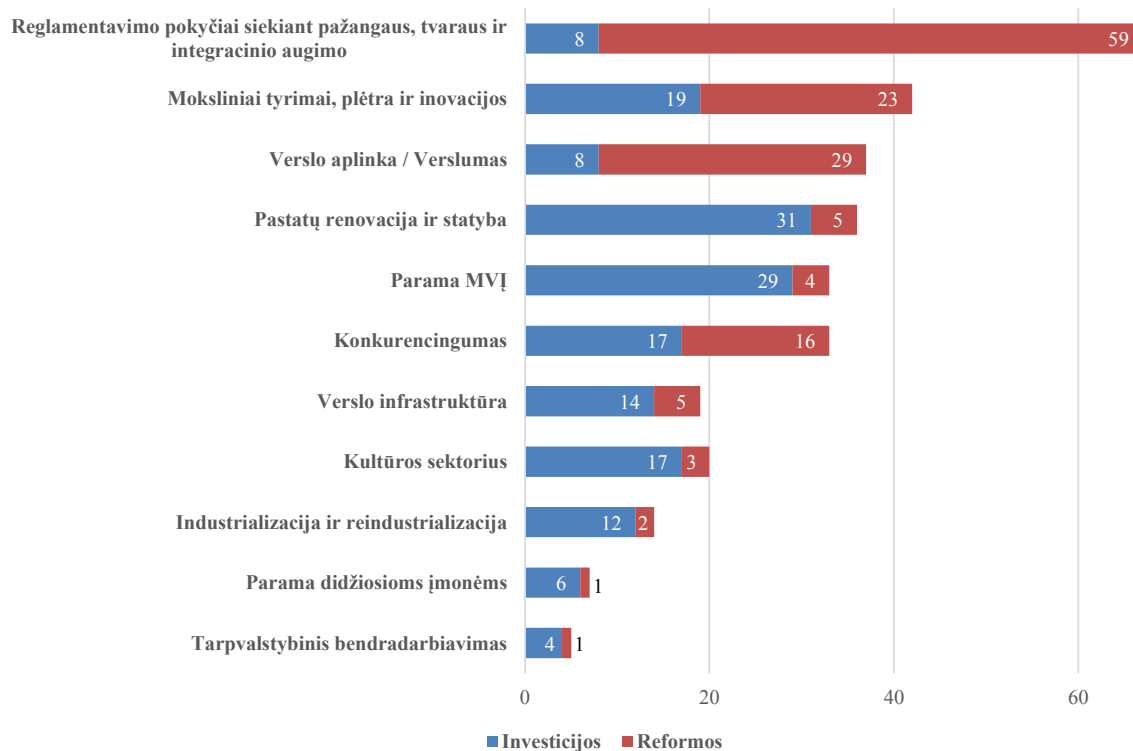

Pastaba. Šioje diagramoje parodytas numatomo indėlio į politikos ramsčių pasiskirstymas pagal Europos Komisijos sudarytą politikos sričių sąrašą. Procentinė dalis susijusi su bendra plano dalimi, pažymėta kaip priklausanti šiam politikos ramsčiui.

Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

Iki šiol pasiekta 350 tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių, kuriomis prisidedama prie 3-iojo ramsčio, iš kurių 321 tarpinė reikšmė ir siektina reikšmė pasiekta nuo 2022 m. kovo 1 d. Pažanga padaryta visų pirma šiose politikos srityse: reglamentavimo pokyčių siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo srityje (įgyvendinant 67 priemones nuo 2022 m. kovo 1 d. pasiektos 85 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės), mokslinių tyrimų, plėtos ir inovacijų srityje (įgyvendinant 42 priemones pasiektos 49 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės) ir verslo aplinkos ir (arba) verslumo srityje (įgyvendinant 37 priemones pasiektos 52 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės) (21 diagrama).

21 diagrama. 3 ramsčio priemonių, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos nuo paskutinės EGADP metinės ataskaitos pateikimo, skaičius pagal politikos sritis

Šaltinis: Europos Komisija.

Pagal 3-iąją ramstį vykdoma mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų veikla

Į 25 ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukta priemonių, kurios susijusios su 3-iojo ramsčio mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų politikos sritimi ir kurių bendra vertė – 38,1 mlrd. EUR. Pagal 3-iąją ramstį vykdomų investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas suma paprastai sudaro 4–18 proc. valstybei narei pagal EGADP suteiktos negražintinos finansinės paramos, su kai kuriomis išskirtimis, kurios yra mažesnės arba didesnės už šį intervalą, o vidurkis yra apie 8 proc.

Mokslinių tyrimų ir inovacijų priemonėmis pagal 3-iąją ramstį siekiama įvairių tikslų. Mokslinių tyrimų ir inovacijų reformomis pagal 3-iąją ramstį siekiama sumažinti mokslinių tyrimų sistemų susiskaidymą, mažinti administracinę naštą siekiant gauti viešąjį finansavimą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai, remti žinių ir technologijų perdavimą, pašalinti akademinės bendruomenės ir įmonių bendradarbiavimo kliūtis ir gerinti įvairių mokslinių tyrimų bei inovacijų ir švietimo valdymo lygmenų koordinavimą. Daug ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų apima pagal 3-iąją ramstį vykdomas temines investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas, sudarysiančias sąlygas sutelkti mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumus, kad būtų paspartinta žilioji ir skaitmeninė pertvarka ir didinamas atsparumas, laikantis ES lygmens darbotvarkių (apie 27 proc. ir 23 proc. numatomų su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susijusių priemonių išlaidų buvo pažymėtos kaip priemonės, kuriomis prisidedama prie atitinkamai žaliųjų ir skaitmeninių tikslų).

Iki šiol pasiektos 53 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, susijusios su mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų politikos sritimi (iš viso pasiektos 705 tarpinės reikšmės ir

siektinos reikšmės), įskaitant nuo 2022 m. kovo 1 d. patenkinamai pasiektas 49 tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes.

Svarbu pabrėžti, kad prie mokslinių tyrimų ir plėtros taip pat prisidedama kai kuriomis 1-ojo ir 2-ojo ramsčių priemonėmis⁵⁵. Visos investicijos į mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas (t. y. įskaitant atitinkamas priemones, pažymėtas kaip priklausančias 1-ajam, 2-ajam ir 3-iajam ramsčiams) iš viso sudaro 48 mlrd. EUR, t. y. vidutiniškai apie 10 proc. valstybei narei pagal EGADP suteiktos negražintinos finansinės paramos.

Atitinkamų priemonių, kurių pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo ramsčiui (mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų politikos sričiai) priskirtinos tarpinės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformas

- **Slovakija** iš dalies pakeitė du teisės aktus dėl Slovakijos mokslų akademijos pertvarkymo į viešąją mokslinių tyrimų organizaciją, kad būtų galima gauti finansavimą iš įvairių šaltinių ir glaudžiau bendradarbiauti su privačiuoju sektoriumi siekiant vykdyti bendrus projektus ir skatinti mokslinius tyrimus ir technologijų perdavimą.

Investicijos

- **Italija** sudarė sutartis, kuriomis remiama bent 30 strateginės svarbos mokslinių tyrimų infrastruktūrų ir (arba) institucijų, nurodytų 2021–2027 m. nacionaliniame mokslinių tyrimų infrastruktūros plane, ir susijusių inovacijų infrastruktūrų kūrimas arba stiprinimas.

Priemonės tikslas – plėtoti mokslinių tyrimų infrastruktūrą, remti inovacijas ir technologijų perdavimo procesus, taip pat skatinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę.

⁵⁵ 1-asis ramstis „Žalioji pertvarka“ apima konkrečias žaliąsias su moksliniais tyrimais, plėtra ir inovacijomis susijusias priemones, priskiriamas politikos sričiai „Su žaliąja veikla susiję moksliniai tyrimai, technologinė plėtra ir inovacijos“, o 2-asis ramstis „Skaitmeninė transformacija“ apima konkrečias skaitmenines su moksliniais tyrimais, plėtra ir inovacijomis susijusias priemones, priskiriamas politikos sričiai „Skaitmenizacijos srities priemonės, susijusios su moksliniais tyrimais, plėtra ir inovacijomis“.

- **Ispanija** parėmė 68 įmones (39 didžiąsias įmones ir 29 MVI), vykdančias mokslinių tyrimų ir inovacijų projektus tvarių automobilių srityje, kad padidintų įmonių technologinius pajėgumus įvairiose srityse, įskaitant: labai mažai teršalų išmetančių ir lengvai perdirbamų energijos kaupimo sistemų kūrimo, didelio efektyvumo vandenilio judumo sistemų, autonominio vairavimo ir susieto judumo arba gamybos aplinkos pritaikymo saugiai ir patikimai žmogaus ir mašinos sąveikai pažangiojoje gamybos aplinkoje srityje.

Parama įmonėms (įskaitant paramą MVI, galimybes gauti finansavimą ir finansines priemones)

Į daugumą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įtraukta priemonių, kuriomis teikiama tiesioginė parama MVI ir kurių vertė iš viso siekia 45 mlrd. EUR, o tai sudaro apie 22 proc. visų numatytų išlaidų pagal 3-įjį ramstį. Iš viso parama MVI teikiama 159 priemonėmis, susijusiomis su 332 tarpinėmis reikšmėmis ir siektinomis reikšmėmis

Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktų MVI priemonių taikymo sritys apima daug sričių, pradedant verslo aplinkos gerinimu ir galimybėmis dalyvauti viešuosiuose pirkimuose ir baigiant MVI skaitmenizacija ir jų aplinkosauginio tvarumo gerinimu. Keliomis priemonėmis taip pat siekiama didinti MVI augimą ir atsparumą gerinant jų galimybes gauti finansavimą, perkvalifikuojant jų darbuotojus ir keliant jų kvalifikaciją arba stiprinant jų mokslinių tyrimų ir plėtros pajėgumus.

Iki šiol pasiekta 51 tarpinė reikšmė ir siektina reikšmė, susijusi su priemonėmis, kuriomis remiamos MVI (iš viso pasiektos 705 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės), įskaitant nuo 2022 m. kovo 1 d. patenkinamai pasiektas 49 tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes.

Atitinkamų priemonių, kurių pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo ramsčiui (paramos MVI politikos sričiai) priskirtos tarpinės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos,

pavyzdžiai

Investicijos

- **Kroatija** nustatė finansinę priemonę, kuria remiamos labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių investicijos, skatinant investuoti į naujas technologijas, modernių mašinų, įrangos pirkimą ir gamybos bei paslaugų pajėgumų didinimą, taip pat žaliosios pertvarkos priemones.
- **Graikija** paskelbė kvietimus teikti pasiūlymus dėl čekių sistemos, skirtos investicijoms į technologijas ir paslaugas, kuriomis siekiama skatinti mažųjų ir vidutinių įmonių skaitmenizaciją (pavyzdžiui, e. mokėjimo, e. pardavimo ir e. sąskaitų faktūrų išrašymo taikomųjų programų naudojimą, skaitmeninės reklamos priemonių naudojimą, skaitmeninių įgūdžių tobulinimą, kibernetinio saugumo sistemų naudojimą, debesijos infrastruktūros ir paslaugų naudojimą ir kt.), finansavimo.
- **Italija** sukūrė finansinę priemonę startuoliams finansuoti (pasirašytas susitarimas tarp vyriausybės ir įgyvendinančiojo partnerio „Cassa Depositi e Prestiti“ (CDP)).

3.4. Priemonės indėlis į socialinę ir teritorinę sanglaudą (t. v. į 4-ąjį ramstį)

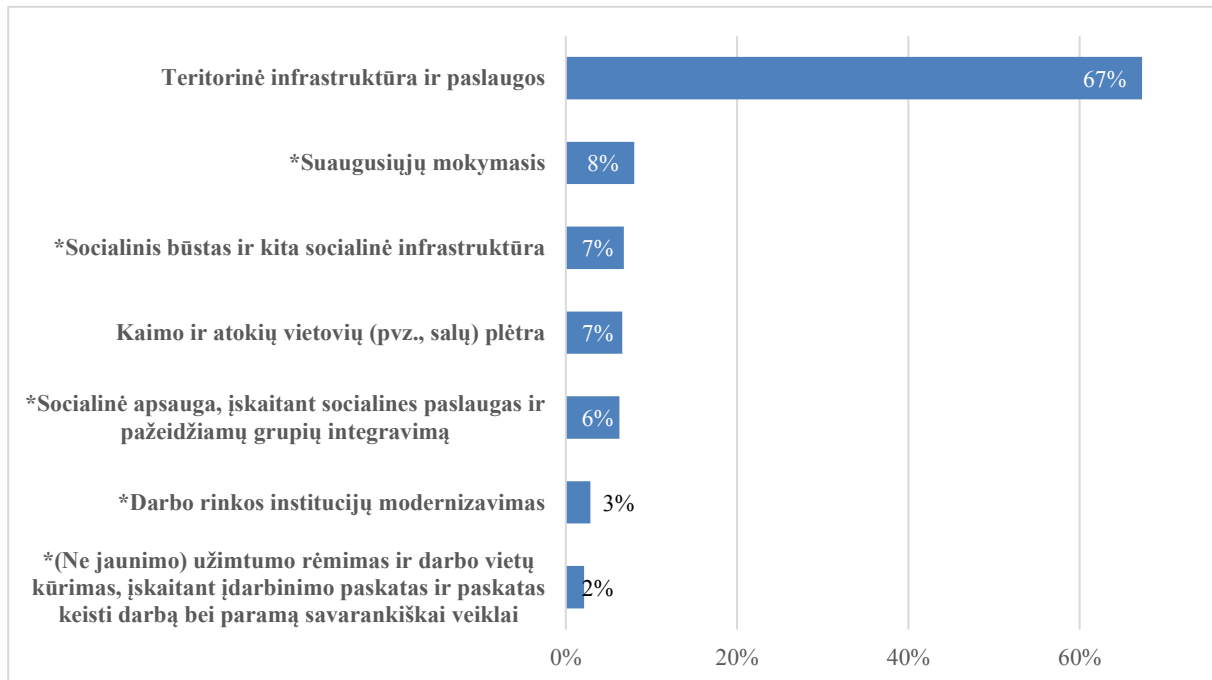
Valstybės narės įtraukė daug priemonių socialinei ir teritorinei sanglaudai remti, visų pirma tokių priemonių, kuriomis prisidedama prie Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo, ir įtraukė specialius skyrius dėl lygių galimybių ir galimybių patekti į darbo rinką, tinkamų darbo sąlygų ir socialinės apsaugos bei įtraukties. Kalbant konkrečiau, pagal 27 Tarybos patvirtintus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus 4-ojo ramsčio tikslams įgyvendinti bus skirta apie 220,6 mlrd. EUR. Išlaidų pasiskirstymas pagal šio ramsčio politikos sritis pavaizduotas 22 diagramoje.

Iš iki šiol pasiektų 705 tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių prie 4-ojo ramsčio prisideda 253 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, įskaitant nuo paskutinės metinės ataskaitos pateikimo 2022 m. kovo mėn. pasiektas 237 tarpinės reikšmės ir siektinas reikšmės. Didžiausia pažanga padaryta teritorinės infrastruktūros ir paslaugų politikos srityje (įgyvendinant 84 priemones nuo 2022 m. kovo 1 d. pasiektos 106 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės), socialinės apsaugos politikos srityje (įgyvendinant 52 priemones pasiektos 58 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės) ir suaugusiųjų mokymosi politikos srityje (įgyvendinant 27 priemones pasiekta 41 tarpinė reikšmė ir siektina reikšmė) (23 diagrama). Verta pabrėžti, kad 4-ajam ramsčiui priskirtomis 149 tarpinėmis reikšmėmis ir siektinomis reikšmėmis, pasiektomis nuo EGADP įgyvendinimo pradžios, remiami socialiniai tikslai plačiaja prasme⁵⁶, o tai rodo tvirtą valstybių narių įsipareigojimą įgyvendinti socialinį aspektą nuo pradinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo

⁵⁶ Šios tarpinės reikšmės susijusios su priemonėmis, kuriomis prisidedama prie Deleguotajame reglamente (ES) 2021/2105 nustatytų socialinių kategorijų.

etapų. Tokiomis priemonėmis taip pat bus padedama siekti pagrindinių ES tikslų iki 2030 m. užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse.

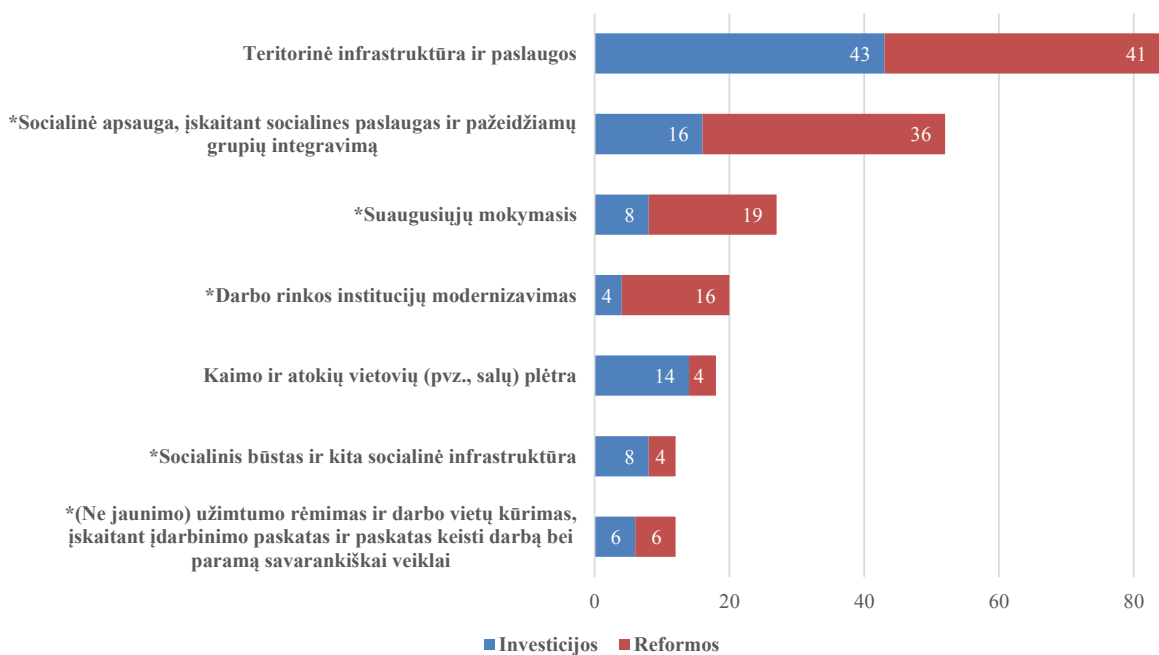
22 diagrama. Išlaidų, kuriomis remiama socialinė ir teritorinė sanglauda, pasiskirstymas pagal politikos sritis

Pastaba. Šioje diagramoje parodytas numatomo indėlio į politikos ramstį pasiskirstymas pagal Europos Komisijos sudarytą politikos sričių sąrašą. Procentinė dalis susijusi su bendra plano dalimi, pažymėta kaip priklausanti šiam politikos ramsčiui. Socialinių išlaidų ataskaitų teikimo metodika, nustatyta Deleguotajame reglamente (ES) 2021/2105, yra visapusiškai suderinta su išlaidų pagal šešis ramsčius ataskaitų teikimo metodika ir į ją integruota. Pagal šį ramstį žvaigždute (*) pažymėtos politikos sritys naudojamos taikant socialinių išlaidų metodiką.

Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

23 diagrama. 4 ramsčio priemonių, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos nuo paskutinės EGADP metinės ataskaitos pateikimo, skaičius pagal politikos sritis

Pastaba. Socialinių išlaidų ataskaitų teikimo metodika, nustatyta Deleguotajame reglamente (ES) 2021/2105, yra visapusiškai suderinta su išlaidų pagal šešis ramsčius ataskaitų teikimo metodika ir į ją integruota. Pagal šį ramstį žvaigždute (*) pažymėtos politikos sritys naudojamos taikant socialinių išlaidų metodiką.

Šaltinis: Europos Komisija.

Socialinė apsauga, įtrauktis, socialinis būstas ir socialinė infrastruktūra

Į visus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktos reformos arba investicijos, kuriomis prisidedama prie valstybių narių socialinės apsaugos sistemų stiprinimo. Daugiau kaip 300 priemonių sprendžiami įvairūs uždaviniai, visų pirma nurodyti atitinkamose konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose. Priemonėms, kuriomis remiama socialinė apsauga ir socialinis būstas, numatytos išlaidos sudaro apie 28,8 mlrd. EUR. Visų pirma šiomis priemonėmis daugiausia dėmesio skiriama socialinės apsaugos sistemų veiksmingumui, kokybei ir atsparumui užtikrinti. Dauguma socialinės apsaugos investicijų pagal EGADP yra susijusios su socialinių paslaugų tinklo ir priemonių, kurias teikia viešosios ir privačiosios socialinės institucijos, modernizavimu, plėtra arba gerinimu. Jos taip pat apima konkrečias priemones, skirtas, pavyzdžiui, neįgaliųjų įtraukčiai užtikrinti, socialinių išmokų adekvatumui ir tvarumui didinti ir vyresnio amžiaus žmonių, kuriems reikia priežiūros, gyvenimo sąlygoms gerinti. Kai kuriose valstybėse narėse taip pat numatytos didelės investicijos siekiant padidinti socialinio būsto ir socialinės infrastruktūros pasiūlą nepalankioje padėtyje esančioms grupėms, daugiausia naudojant paskolas. Kai kurios valstybės narės į savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus taip pat įtraukė minimaliųjų pajamų ir pensijų sistemų reformos veiksmus, kad būtų padidintas jų adekvatumas ir tvarumas.

Iki šiol pasiektos 72 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, susijusios su socialinės apsaugos ir socialinio būsto politikos sritimis (iš viso pasiektos 705 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės), įskaitant nuo 2022 m. kovo 1 d. pasiektas 67 tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes.

Atitinkamų priemonių, kurių socialinės ir teritorinės sanglaudos ramsčiui (socialinės apsaugos ir socialinio būsto politikos sritims) priskirtos tarpinės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformas

- **Slovakija** konsolidavo socialinės rūpybos priežiūros įgaliojimus, siekdama sumažinti socialinės rūpybos susiskaidymą ir didinti jos veiksmingumą bei gerinti rūpybos, teikiamos socialinių tarnybų ir namuose, kokybę.
- **Ispanija** patvirtino savarankiškai dirbančių asmenų socialinio draudimo įmokų sistemos reformą, siekdama laipsniškai pakeisti įmokų sistemą, kad ji būtų grindžiama realiosiomis pajamomis, ir užtikrinti, kad savarankiškai dirbantys asmenys ateityje galėtų gauti adekvatesnes pensijų pajamas.

Investicijos

- Siekdama sukurti naują socialinės mentorystės tarnybą, kuria siekiama užtikrinti pakankamus žmogiškuosius pajėgumus socialinėms paslaugoms teikti, **Kroatija** suteikė mokymus 220 socialinės mentorystės specialistų, kurie galės teikti labiau individualiems poreikiams pritaikytą ir įgalinančią paramą.
- **Prancūzija** rėmė su energijos vartojimo efektyvumu susijusią renovaciją socialiniuose būstuose skirdama dotacijas daugiau kaip 20 000 socialinių būstų.

Užimtumo rėmimas, darbo rinkos institucijų modernizavimas, suaugusiųjų švietimas ir tikslinių grupių, išskyrus jaunimą, mokymas

Dauguma valstybių narių į savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukė įvairių reformų ir investicijų, kuriomis skatinamas darbo vietų kūrimas ir jų darbo rinkų modernizavimas. Iš viso priemonėms, kuriomis remiamos užimtumo (išskyrus jaunimo užimtumą) ir darbo rinkos institucijų modernizavimo politikos sritys, skirta apie 11,2 mlrd. EUR. Šiomis priemonėmis tiesiogiai atsižvelgiama į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, susijusias su užimtumo rėmimu ir darbo rinkos stiprinimu. Beveik visuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose daug dėmesio skiriama užimtumo ir aktyviai darbo rinkos politikai. Planai apima investicijas ir reformas, kuriomis siekiama didinti moterų, jaunimo ir nepalankioje padėtyje esančių grupių atstovų dalyvavimą darbo rinkoje, remti darbo vietų kūrimą ir perėjimą prie besiformuojančių sektorių ir profesijų. Šiomis priemonėmis taip pat siekiama skatinti užimtumą ir gerinti darbo rinkų rezultatus, veikimą ir atsparumą.

Į visus nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktos įgūdžiams ir suaugusiųjų mokymuisi skirtos priemonės, dažnai susijusios su aktyvia darbo rinkos politika. Tai, pavyzdžiui, nacionalinės įgūdžių strategijos, reformos, kuriomis siekiama gerinti su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimą ir įgūdžių valdymą, įskaitant įgūdžių pripažinimą ir patvirtinimą, taip pat tikslines investicijas į darbuotojų, bedarbių ir plačiosios visuomenės kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą. Į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktos reformos ir investicijos, susijusios su suaugusiųjų mokymusi, įskaitant tęstinį profesinį rengimą ir mokymą, ir įgūdžių pripažinimu bei patvirtinimu, sudaro apie 17,7 mlrd. EUR.

Iki šiol pasiektos 83 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, susijusios su užimtumo (išskyrus jaunimo užimtumą), darbo rinkos institucijų modernizavimo ir suaugusiųjų mokymosi politikos sritimis, įskaitant nuo paskutinės metinės EGADP ataskaitos pateikimo 2022 m. kovo mėn. pasiektas 73 tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes. Pasiektos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės yra susijusios, pavyzdžiui, su kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo programų kuponų sistemos įdiegimu, tikslinėmis bedarbių įgūdžių ugdymo programomis, mokymo programų atnaujinimu, taip pat nacionalinių įgūdžių strategijų ir veiksmų planų priėmimu.

Atitinkamų priemonių, kurių socialinės ir teritorinės sanglaudos ramsčiui (užimtumas (išskyrus jaunimo užimtumą), darbo rinkos institucijų modernizavimo ir suaugusiųjų mokymosi politikos sritis) priskirtos tarpinės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformos

- **Kroatija** įdiegė kuponų sistemą, naudojamą dalyvavimui švietimo programose, kuriomis ugdomi žalieji ir skaitmeniniai įgūdžiai, finansuoti. Įtrauktos bent 25 švietimo programos. Sistemoje yra įgūdžių katalogas, kuriame pateikiami darbo rinkoje esantys ir reikalingi įgūdžiai, taip pat IT taikomoji programa kuponams valdyti ir skirti.

Kroatijos kuponų sistemoje gali dalyvauti ir dirbantys asmenys, ir bedarbiai, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamų grupių atstovams (ilgalaikiams bedarbiams, ekonomiškai neaktyviems asmenims ar nesimokantiems, nedirbantiems ir mokymuose nedalyvaujantiems jaunuoliams (NEET)).

- **Austrija** įgyvendino priemonę, kuria siekiama teikti tikslią paramą, kad į darbo rinką galėtų grįžti ilgalaikiai bedarbiai, susiduriantys su įvairiomis kliūtimis. Tikimasi, kad koordinuotai teikiant paramą bus padedama pašalinti šias įvairias kliūtis ir bus sudaromos palankesnės sąlygos įgyti kvalifikaciją ir mokytis.
- **Ispanija** įgyvendino darbo rinkos reformą, kad išspręstų ilgalaikes struktūrines problemas, tokias kaip jos dvilypumas ir aukštas laikinojo įdarbinimo lygis. Taip pat siekiant, kad įmonės galėtų lanksčiau prisitaikyti prie sukrėtimų, pritaikyta teisinė sistema. Viena iš pagrindinių reformos ypatybių susijusi su darbo sutarčių įvairove, sumažinant egzistuojančias jų formas iki vos trijų sutarčių tipų ir padarant neterminuoto darbo sutartis numatytoju pasirinkimu.

Teritorinė infrastruktūra ir paslaugos, kaimo ir atokių vietovių (įskaitant salas) plėtra

Daugeliu reformų ir investicijų siekiama gerinti teritorinę infrastruktūrą ir paslaugas vietos lygmeniu ir sumažinti atotrūkį tarp miesto, kaimo ir atokių vietovių. Jomis skatinamas vietos ekonomikos augimas, didinamas regioninis ir nacionalinis konkurencingumas ir daromas tiesioginis teigiamas poveikis kasdienio gyvenimo kokybei. Daugelis reformų ir investicijų yra susijusios su darnaus judumo ir darniojo transporto skatinimu ir gerinimu, daugiausia geležinkelių ir uostų modernizavimu, ir kitais darnaus judumo projektais, pavyzdžiui, viešojo transporto paslaugų plėtojimu ir dviračių takų tiesimu. Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus taip pat įtraukta priemonių, kuriomis siekiama pagerinti gamtos išteklių naudojimą ir išsaugoti aplinką vietos lygmeniu. Tai apima reformas ir investicijas, kuriomis siekiama gerinti atliekų ir nuotekų tvarkymą, be kita ko, salose, plėsti vandens valymo sistemas ir drėkinimo tinklus, didinti žemės ūkio sektoriaus tvarumą ir remti konsorciūmų kūrimą funkcinėse kaimo vietovėse. Priemonės taip pat susijusios su kitų rūšių teritorine infrastruktūra ir paslaugomis, pavyzdžiui, plačiajuosčio ryšio infrastruktūros, socialinių paslaugų bei infrastruktūros diegimu atokiose vietovėse. Be to, reformomis ir investicijomis padedama gerinti viešojo administravimo veikimą vietos lygmeniu, nes stiprinami savivaldybių gebėjimai teikti kokybiškas paslaugas.

Priemonėms, kuriomis remiama teritorinė infrastruktūra ir paslaugos, skirta apie 151,2 mlrd. EUR, o konkrečioms priemonėms, kuriomis remiama kaimo ir atokių vietovių plėtra, – apie 16,0 mlrd. EUR. Iki šiol pasiektos 124 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, susijusios su šiomis dviem politikos sritimis, įskaitant nuo paskutinės metinės EGADP ataskaitos pateikimo 2022 m. kovo mėn. pasiektą 121 tarpinę reikšmę ir siektiną reikšmę.

Atitinkamų priemonių, kurių socialinės ir teritorinės sanglaudos ramsčiui (teritorinės infrastruktūros ir paslaugų ir kaimo bei atokių vietovių plėtros politikos sritims) priskirtos tarpinės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformas

- **Bulgarija** sustiprino regioninio ir vietos lygmenų tiesioginį dalyvavimą valdant ES lėšas, sustiprindama šių institucijų vaidmenį rengiant ir įgyvendinant integruotas teritorines strategijas ir projektus.
- **Kroatija** pagerino žemės ūkio paskirties žemės restruktūrizavimo ir konsolidavimo sistemas, supaprastindama konsolidavimo procedūras ir užtikrindama nuolatinę žemės ūkio paskirties žemės stebėseną. Taip prisidedama prie veiksmingesnio žemės ūkio paskirties žemės naudojimo, padedama išsaugoti aplinką ir gerinti gyvenimą kaimo vietovėse.
- **Italija** pagerino vietinio viešojo transporto sistemų sektoriaus ir greitojo masinio transporto sektoriaus projektų vertinimo procedūras, aiškiai apibrėždama atsakomybę už vietinio viešojo transporto projektų tvirtinimą ir supaprastindama mokėjimo procedūrą.
- **Ispanija** įsteigė Teisingos pertvarkos fondo institutą, kuris yra atsakingas už priemonių, kuriomis užtikrinamas teisingas požiūris į darbuotojus ir teritorijas, kuriuos veikia perėjimas prie mažo anglies dioksido pėdsako ekonomikos, kuo labiau sumažinamas neigiamas poveikis šioms teritorijoms ir optimizuojamos pertvarkos proceso galimybės, nustatymą ir priėmimą.

3.5. Priemonės indėlis į sveikatą ir ekonominį, socialinį bei institucinį atsparumą, siekiant, be kita ko, gerinti pasirengimą krizėms ir didinti reagavimo į krizes pajėgumus (t. y. 5-ąjį ramstį)

Valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais labai prisidedama prie sveikatos ir ekonominio, socialinio bei institucinio atsparumo, siekiant, be kita ko, gerinti pasirengimą krizėms ir didinti reagavimo į krizes pajėgumus. Prie sveikatos ir ekonominio, socialinio bei institucinio atsparumo politikos ramsčio prisidedama daugiau kaip 1 100 į 27 ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktų priemonių ir papriemonių, kurių vertė siekia apie 84,1 mlrd. EUR. Šios priemonės apima įvairias politikos sritis: nuo sveikatos ir ilgalaikės priežiūros iki teismų sistemų veiksmingumo ir kovos su

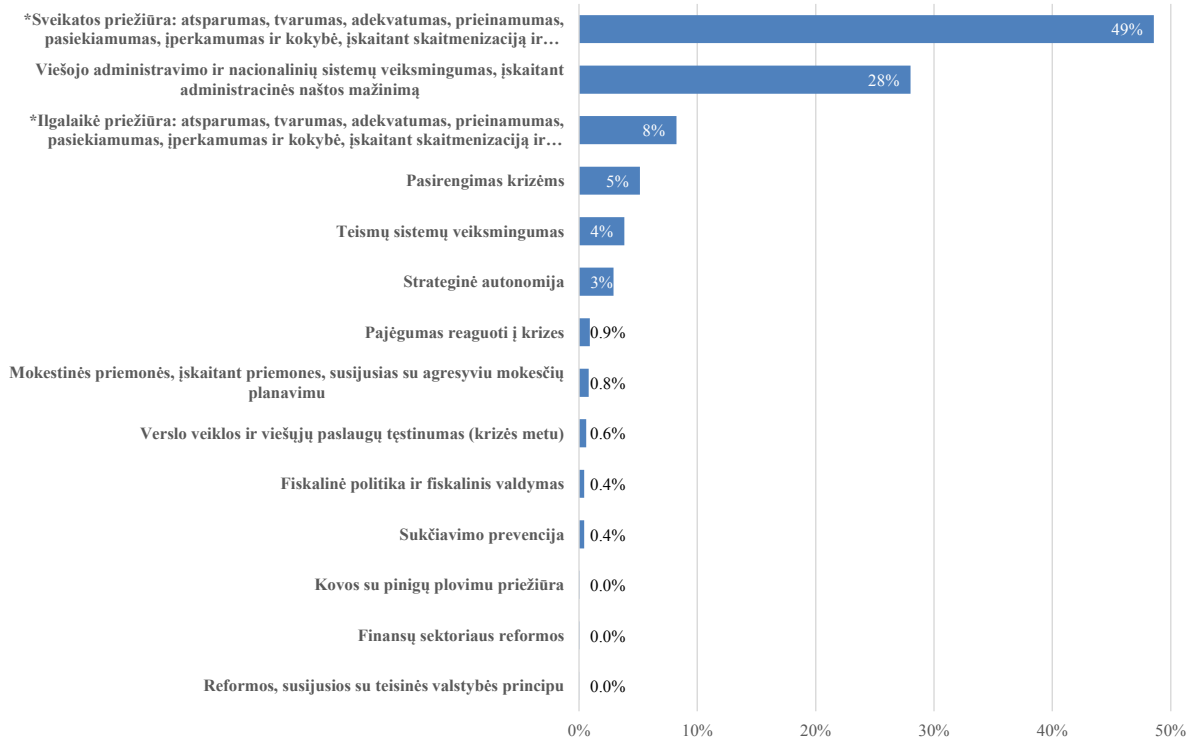
pinigų plovimu priežiūros. Išlaidų pasiskirstymas pagal įvairias ramsčiui priskiriamas politikos sritis parodytas 24 diagramoje⁵⁷.

Iš 705 iki šiol patenkinamai pasiektų tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių prie 5-ojo ramsčio prisideda 296, įskaitant nuo 2022 m. kovo 1 d. patenkinamai pasiektas 274 tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes. Didžiausia pažanga padaryta šiose politikos srityse: viešojo administravimo ir nacionalinių sistemų veiksmingumo srityje (įgyvendinant 95 priemonės nuo 2022 m. kovo 1 d. pasiekta 141 tarpinė reikšmė ir siektina reikšmė), sveikatos priežiūros srityje (įgyvendinant 35 priemonės pasiekta 40 tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių) ir sukčiavimo prevencijos srityje (įgyvendinant 22 priemonės pasiektos 36 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės) (25 diagrama).

24 diagrama. Išlaidų, kuriomis remiama sveikatos priežiūra ir atsparumas, pasiskirstymas pagal politikos sritis

---

⁵⁷ Atkreipkite dėmesį į tai, kad kai kuriose politikos srityse (pvz., fiskalinės politikos ir fiskalinio valdymo arba teisinės valstybės reformų srityse) atitinkamos priemonės daugiausia yra reformos, kurias vykdant išlaidų nepatiriama.

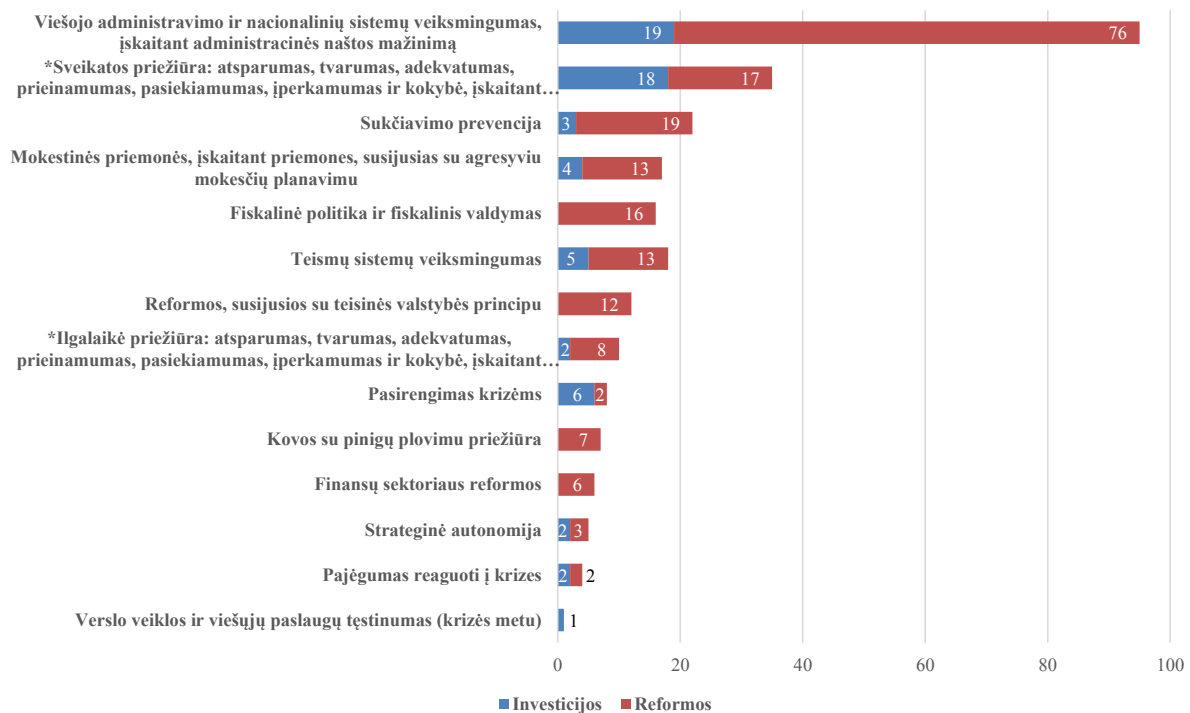
Pastaba. Šioje diagramoje parodytas numatomo indėlio į politikos ramstį pasiskirstymas pagal Europos Komisijos sudarytą politikos sričių sąrašą. Procentinė dalis susijusi su bendra plano dalimi, pažymėta kaip priklausanti šiam politikos ramsčiui. Socialinių išlaidų ataskaitų teikimo metodika, nustatyta Deleguotajame reglamente (ES) 2021/2105, yra visapusiškai suderinta su išlaidų pagal šešis ramsčius ataskaitų teikimo metodika ir į ją integruota. Pagal šį ramstį žvaigždute (*) pažymėtos politikos sritys naudojamos taikant socialinių išlaidų metodiką.

Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

Sveikata ir ilgalaikė priežiūra

Pagal EGADP įgyvendinami įvairūs sveikatos srities investicijų ir reformų projektai, be kita ko, pirminės sveikatos priežiūros, ambulatorinės priežiūros, skaitmeninės sveikatos srityse, derinant su į efektyvumą orientuotomis priemonėmis, kuriomis siekiama gerinti sveikatos paslaugų valdymą, ekonominį efektyvumą, prieinamumą ir kokybę. Naujausiomis sveikatos sektoriaus reformomis sprendžiami pandemijos sukelti iššūkiai, pavyzdžiui, gerinami visuomenės sveikatos pajėgumai. Pandemija taip pat paskatino daugiau dėmesio skirti prevencijos politikai. Kai kurios valstybės narės vykdo reformas ir investicijas, skirtas konkrečiai psichikos sveikatos priežiūrai ir išsamiai nacionalinių sveikatos strategijų peržiūrai. Pavyzdžiui, Italija, Lietuva ir Portugalija reorganizuoja savo sveikatos sistemas, kad pagerintų galimybes gauti sveikatos priežiūros paslaugas vietos lygmeniu, o Latvija, Liuksemburgas, Lenkija, Malta ir Nyderlandai siekia stiprinti su sveikatos priežiūros darbuotojais susijusius pajėgumus. Apskritai su sveikatos priežiūra susijusioms priemonėms 27 nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose skirta daugiau kaip 43,0 mlrd. EUR (arba 8,7 proc. visos pagal EGADP teikiamos negrąžintinos finansinės paramos ir paskolų). Maždaug trečdalis šios sumos skirta investicijoms ir reformoms, kuriomis siekiama skatinti sveikatos sistemų skaitmenizaciją ir kurios padeda stiprinti sveikatos sistemų atsparumą.

25 diagrama. 5 ramsčio priemonių, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos nuo paskutinės EGADP metinės ataskaitos pateikimo, skaičius pagal politikos sritis

Pastaba. Socialinių išlaidų ataskaitų teikimo metodika, nustatyta Deleguotajame reglamente (ES) 2021/2105, yra visapusiškai suderinta su išlaidų pagal šešis ramsčius ataskaitų teikimo metodika ir į ją integruota. Pagal šį ramstį žvaigždute (*) pažymėtos politikos sritys naudojamos taikant socialinių išlaidų metodiką.

Šaltinis: Europos Komisija.

Kelios valstybės narės pagal EGADP finansuoja ilgalaikės priežiūros reformas ir investicijas. Galimybė gauti įperkamas aukštos kokybės ilgalaikės priežiūros paslaugas yra svarbi siekiant patenkinti senėjančios visuomenės ir neįgaliųjų priežiūros poreikius. Įgyvendinant EGADP atsižvelgiama į šioje srityje vykstančius ilgalaikės priežiūros politikos pokyčius, visų pirma Europos priežiūros strategiją, Europos socialinių teisių ramstį ir Tarybos rekomendaciją dėl ilgalaikės priežiūros⁵⁸. Reformomis siekiama gerinti priežiūros namuose ir bendruomeninės globos paskatas, be kita ko, deinstitutionalizuojant priežiūros paslaugų teikimą. 18 valstybių narių skirta iš viso 7,3 mlrd. EUR 52 priemonėms (papiemonėms) (22 reformoms ir 30 investicijų) įgyvendinti.

Nuo 2022 m. kovo 1 d. iki šiol pasiekta 50 tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių, susijusių su sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros politikos sritimis.

Atitinkamų priemonių, kurių sveikatos ir ekonominio, socialinio bei institucinio atsparumo ramsčiui (sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros politikos sritimis)

⁵⁸ 2022 m. gruodžio 8 d. Tarybos rekomendacija dėl galimybės gauti įperkamas, kokybiškas ilgalaikės priežiūros paslaugas (2022/C 476/01).

priskirtos tarpinės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformas

- **Bulgarija** priėmė Bulgarijos Respublikos nacionalinę piliečių psichikos sveikatos strategiją 2021–2030 m. ir šios strategijos įgyvendinimo veiksmų planą. Šis žingsnis yra reformos, kuria siekiama suteikti strateginį pagrindą būsimoms sveikatos priežiūros srities investicijoms ir reformoms, dalis nustatant atitinkamas rekomendacijas ir veiksmus. Todėl reforma apima kelių strategijų ir planų, apimančių atitinkamas sveikatos priežiūros sritis, priėmimą.
- **Čekija**, konsultuodamasi su pagrindiniais ir suinteresuotaisiais subjektais, patvirtino 2022–2030 m. nacionalinę onkologinę programą ir įsteigė Nacionalinę programos įgyvendinimo tarybą. Tarpinė reikšmė susijusi su reforma, kuria siekiama padidinti Čekijos vėžio prevencijos ir priežiūros sistemos atsparumą, atsižvelgiant į Europos kovos su vėžiu plane nustatytus prioritetus.
- **Danija** paskelbė Danijos vaistų agentūros atlikto ypatingos svarbos vaistų atsargų vertinimo ataskaitą. Ši tarpinė reikšmė susijusi su priemone, kuria siekiama išlaikyti ir užtikrinti ypatingos svarbos vaistų atsargas Danijos antrinės sveikatos priežiūros sektoriuje, užkertant kelią tokioms kritinėms situacijoms, kai trūksta svarbių vaistų. Danija taip pat pasiekė dar vieną tarpinę reikšmę – parengė su COVID-19 pandemija susijusiam nerimui dėl sveikatos taikomų telemedicinos sprendimų vertinimą, kad būtų toliau plėtojamas ir didinamas telemedicinos naudojimas ir pacientų dalyvavimas. Tarpinė reikšmė yra priemonės, kuria siekiama kurti naujus skaitmeninius sprendimus ir skatinti platų skaitmeninių technologijų naudojimą, pacientų dalyvavimą ir telemediciną, dalis.
- **Italijoje** įsigaliojo teisės aktai, kuriuose numatyta apibrėžti naują teritorinės sveikatos priežiūros pagalbos tinklo organizacinį modelį. Ši tarpinė reikšmė susijusi su reforma, kuria nustatomas naujas teritorinės sveikatos priežiūros pagalbos modelis ir sukuriama nauja institucinė su sveikatos, aplinkos ir klimato sritimis susijusi prevencijos struktūra.
- **Portugalija** užtikrino, kad įsigaliojūt naujas įstatymas dėl psichikos sveikatos, kuriame nustatyti pagrindiniai psichikos sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo, valdymo ir vertinimo principai. Ši tarpinė reikšmė yra vienas iš pagrindinių psichikos sveikatos reformos, kuria siekiama pagerinti psichikos sveikatos valdymą Portugalijoje sukuriant palankesnes pagrindines sąlygas deinstitucionalizuoti psichikos ligomis sergančius pacientus, plėsti vietas ir integruotas nuolatinės priežiūros paslaugas psichikos sveikatos srityje, organizuoti teismo ekspertizės psichiatrijos srityje paslaugas ir įgyvendinti regioninius demencijos sveikatos planus, ramsčių.

Investicijos

- **Austrija** priėmė ir paskelbė naujų pirminės sveikatos priežiūros padalinių steigimo ir projektų, kuriais tobulinami jau esami pirminės sveikatos priežiūros padaliniai, finansavimo gaires. Šis žingsnis yra investicijų, kuriomis siekiama didinti sveikatos priežiūros tvarumą ir atsparumą stiprinant visuomenės sveikatą ir pirminę sveikatos priežiūrą, dalis.

Institucinis atsparumas

Taip pat įgyvendinamos institucinį atsparumą didinančios priemonės. Kelios valstybės narės ėmėsi svarbių su teisinės valstybės principu susijusių reformų, pavyzdžiui, pagerino teisėkūros proceso kokybę arba sustiprino teisminių institucijų nepriklausomumą. Taip pat padaryta didelė pažanga didinant teismų sistemų veiksmingumą taikant specialias priemones: nuo organizacinių proceso pakeitimų iki teismų struktūros reformavimo. Valstybių narių pastangos taip pat sudarė sąlygas sustiprinti kovą su korupcija ir pagerinti kovos su pinigų plovimu priežiūrą, visų pirma priimant nacionalinės politikos dokumentus, pavyzdžiui, veiksmų planus ir strategijas.

Jau įgyvendinta daug priemonių, kuriomis siekiama sukurti modernias ir lanksčias viešojo administravimo institucijas, tarnaujančias ES piliečiams ir įmonėms. Jos apima investicijas, skirtas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo stebėsenai, auditui ir kontrolei vykdyti, taip pat reformas, kuriomis siekiama supaprastinti viešąjį administravimą ir pašalinti administracines kliūtis. Įgyvendinamos kelios viešojo administravimo skaitmenizacijos priemonės, pavyzdžiui, Liuksemburge ir Kroatijoje. Kai kurios valstybės narės daug dėmesio skyrė valstybės tarnybos pajėgumams, tiksliau, skaidresnėms įdarbinimo sistemoms ir laikino įdarbinimo viešojo administravimo srityje mažinimui.

Dauguma pagal EGADP jau įgyvendintų pasirengimo krizėms ir reagavimo į jas priemonių skirtos prisitaikymui prie klimato kaitos, sveikatos priežiūrai ir skaitmeninėms technologijoms. Šiuo metu įgyvendinamos priemonės, kuriomis siekiama sukurti efektyvius, saugius ir bendrus skaitmeninius ypatingos svarbos infrastruktūros objektus, įskaitant saugią judriojo ryšio sistemą valdžios sektoriaus darbuotojams. Daug pastangų dedama tvarkant miškus, užkertant kelią miškų gaisrams ir mažinant jų poveikį. Sveikatos priežiūros srityje įgyvendinamos susijusios priemonės, išaugo telemedicinos naudojimas, o tai padėjo sušvelninti COVID-19 krizės sukeltus sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sutrikimus.

Atitinkamų priemonių, kurių sveikatos ir ekonominio, socialinio bei institucinio atsparumo ramsčiui (viešojo administravimo veiksmingumo politikos sričiai) priskirtos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformas

- **Austrijoje** įsigaliojo Skaitmenizacijos fondo įstatymas. Šiuo įstatymu bus paspartinta federalinės administracijos skaitmenizacija, todėl bus pagerintos piliečiams ir įmonėms

teikiamos paslaugos.

- **Bulgarija** priėmė Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų įgyvendinimo gaires.
- **Kroatija** priėmė naują 2021–2030 m. kovos su korupcija strategiją. Ja siekiama stiprinti kovos su korupcija institucinę struktūrą ir normų sistemą, didinti valdžios institucijų darbo skaidrumą ir atvirumą, stiprinti sąžiningumo užtikrinimo ir interesų konfliktų valdymo sistemas, didinti kovos su korupcija potencialą viešųjų pirkimų sistemoje ir didinti visuomenės informuotumą apie korupcijos daromą žalą, poreikį pranešti apie pažeidimus ir didinti skaidrumą.
- **Kipre** įsigaliojo įstatymas dėl informatorių, pranešančių apie sukčiavimą ir korupciją, apsaugos nuo vidaus sankcijų. Taip pat įsigaliojus įstatymui, kuriuo įsteigiama Nepriklausoma kovos su korupcija institucija, ir įstatymui dėl sprendimų priėmimo ir susijusių aspektų skaidrumo, juo užtikrinama didesnė kovos su korupcija daroma.
- **Graikija** pradėjo taikyti rezultatais grindžiamo darbo užmokesčio sistemą viešojo administravimo sektoriuje bandomajam etapui priimdama pirminės teisės aktus.
- **Malta** sustiprino teisminių institucijų nepriklausomumą reformuodama teisėjų skyrimo ir atleidimo iš pareigų metodą. Be to, siekiant sumažinti politinio kišimosi riziką, Teisėjų skyrimo komitetą nuo šiol turi sudaryti daugiausia teisminių institucijų nariai. Nuo šiol apie laisvas darbo vietas teisminėse institucijose turi būti skelbiami vieši kvietimai teikti pasiūlymus, o tai padidins skyrimo proceso skaidrumą.

Pakeista Maltos teisėjų skyrimo komiteto sudėtis

Autorių teisės: Maltos vyriausybė.

- **Malta** taip pat įgyvendino išsamų kovos su korupcija priemonių rinkinį, be kita ko, paskelbdama Nacionalinę kovos su sukčiavimu ir korupcija strategiją ir teisės aktais sustiprindama Nuolatinės kovos su korupcija komisijos padėtį, siekdama užtikrinti, kad

jos ataskaitos būtų perduodamos tiesiogiai generaliniam prokurorui.

- **Slovakija** pertvarkė savo teisminį žemėlapij, apibrėždama naują teismų sistemą. Reformos tikslas – geriau organizuoti ir struktūrizuoti įvairias teismų darbotvarkes ir jų fizinę vietą, taip pat teisėjų skyrimą teismų darbotvarkėms vykdyti ir į apylinkes arba jų persikirstymą šiais atžvilgiais, taip sudarant sąlygas veiksmingiau ir greičiau priimti teismo sprendimus.

Fiskalinis atsparumas ir apmokestinimas

Kelios valstybės narės jau įgyvendino svarbias priemones pagal EGADP, kad pagerintų viešųjų finansų valdymą tiek pajamų, tiek išlaidų srityje. Įvairiomis priemonėmis siekiama gerinti mokesčių surinkimą ir atgrasyti nuo mokesčių slėpimo, be kita ko, skatinant sandorių, mokesčių surinkimo ir atrankos auditui skaitmenizaciją. Tikimasi, kad įgyvendinant šias priemones bus remiamos nacionalinės pajamos, kovojama su šešėline ekonomika ir mažinamos mokesčių mokėtojų patiriamos reikalavimų laikymosi išlaidos. Kai kurios valstybės narės taip pat pradėjo visapusiškas mokesčių sistemų reformas, kuriomis siekiama remti ekonomikos augimą ir didinti teisingumą. Kalbant apie viešąsias išlaidas, kai kurios valstybės narės jau ėmėsi veiksmų siekdamas pradėti išlaidų peržiūras, įtraukti jas į nacionalinio biudžeto sudarymo procesą arba, jei tai jau padaryta, pagerinti jų struktūrą ir sustiprinti jų valdymą. Kai kurios valstybės narės taip pat ėmėsi priemonių, kuriomis siekiama pagerinti valstybės valdomų įmonių valdymą, biudžeto prognozavimo priemones ir apskaitos sistemą.

Atitinkamų priemonių, kurių sveikatos ir ekonominio, socialinio bei institucinio atsparumo ramsčiui (fiskalinės politikos ir fiskalinio valdymo ir mokesčių priemonių politikos sritims) priskirtos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformas

- **Italija** įgyvendino išsamų kovos su mokesčių slėpimu priemonių rinkinį, kuriuo siekiama skatinti laikytis reikalavimų ir gerinti kontrolę. Užtikrintas didesnis mokesčių auditų vykdymo tikslingumas naudojant mašininio mokymosi metodus ir tarpusavyje susietus duomenų rinkinius, kurie dabar apima ir įmonių duomenis apie elektroninius sandorius. Italija taip pat išplėtė privalomo elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimo taikymo sritį įtraukdama sektorius, kuriems anksčiau buvo taikoma išimtis, toliau skatino vykdyti elektroninius mokėjimus ir pagerino kvitų loteriją, kad atgrasytų nuo sąskaitų neišrašymo.
- **Ispanija** Nepriklausomoje fiskalinės atsakomybės institucijoje (AIReF) įsteigė nuolatinį skyrių, kuris atlieka išlaidų peržiūras, ir pakeitė Finansų ministerijos organizacinę struktūrą, kad būtų sistemingai atsižvelgiama į atlikus išlaidų peržiūras pateiktas rekomendacijas. Šiomis reformomis siekiama pagerinti viešųjų išlaidų kokybę. Ispanija taip pat peržiūrėjo Kovos su mokesčių slėpimu ir sukčiavimu įstatymą

ir atnaujino Ispanijos turimą mokesčių klausimais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų sąrašą. Šiomis priemonėmis siekiama užtikrinti geresnį mokesčių prievolių vykdymą ir teisingesnę mokesčių sistemą.

Investicijos

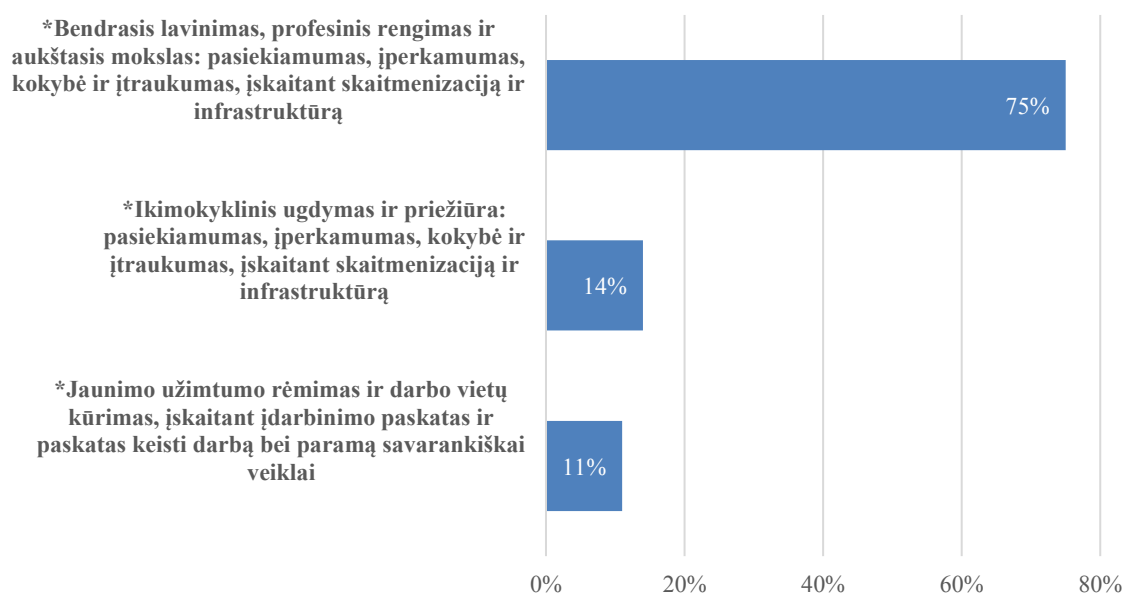
- **Rumunija** įgyvendino investiciją, kuria siekiama pagerinti mokesčių administravimą įgyvendinant integruotą rizikos valdymą. Tikimasi, kad investicija turės įtakos mokesčių prievolių vykdymo užtikrinimui ir biudžeto pajamų surinkimui, užtikrinant konkurencingą rinkos aplinką ir didinant mokesčių surinkimo veiksmingumą. Pagal šią konkrečią priemonę numatyta, kad prie Nacionalinės fiskalinio administravimo agentūros elektroninės sistemos bus prijungta ne mažiau kaip 150 000 kasos aparatų. Visapusišku kasos aparatų prijungimu visų pirma sprendžiama sukčiavimo prekybos srityje problema ir prisidedama prie PVM surinkimo atotrūkio mažinimo.

3.6. Priemonės indėlis į naujai kartai, vaikams ir jaunimui skirtas politikos priemones, kaip antai švietimas ir įgūdžiai (t. v. į 6-ąjį ramsį)

Įgyvendinant naujai kartai, vaikams ir jaunimui skirtas politikos priemones daugiausia dėmesio skiriama švietimui, mokymui, ikimokykliniam ugdymui ir priežiūrai, taip pat jaunimo užimtumo rėmimo priemonėms. Įgyvendinant 27 Tarybos patvirtintus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus 6-ojo ramsčio tikslams įgyvendinti skiriama apie 54,9 mlrd. EUR. Maždaug trys ketvirtadaliai visų su 6-uoju ramsčiu susijusių išlaidų skirta bendrajam lavinimui, profesiniam rengimui ir aukštajam mokslui. Likę 25 proc. lėšų beveik po lygiai padalyta ikimokykliniam ugdymui ir priežiūrai ir jaunimo užimtumo rėmimui. Išlaidų pasiskirstymas pagal šio ramsčio politikos sritis pavaizduotas 26 diagramoje.

Iš 705 iki šiol patenkinamai pasiektų tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių prie 6-ojo ramsčio prisideda 64 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, įskaitant nuo 2022 m. kovo 1 d. patenkinamai pasiektą 61 tarpinę reikšmę ir siektiną reikšmę. Nuo 2022 m. kovo 1 d. įgyvendinant 45 bendrojo lavinimo, profesinio rengimo ir aukštojo mokslo politikos srities priemones pasiektos 56 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės (27 diagrama). 6-ojo ramsčio tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės yra susijusios su priemonėmis, kuriomis gerinama švietimo sistemų kokybė, prieiga prie jų ir jų įtraukumas, stiprinama aktyvi darbo rinkos politika, remiama skaitmeninė transformacija švietimo srityje, teikiamas mokymas ir parama mokytojams, skatinamas profesinio mokymo modernizavimas, taip pat teikiama parama aukštajam mokslui ir bendradarbiavimui su viešojo administravimo institucijomis ir įmonėmis.

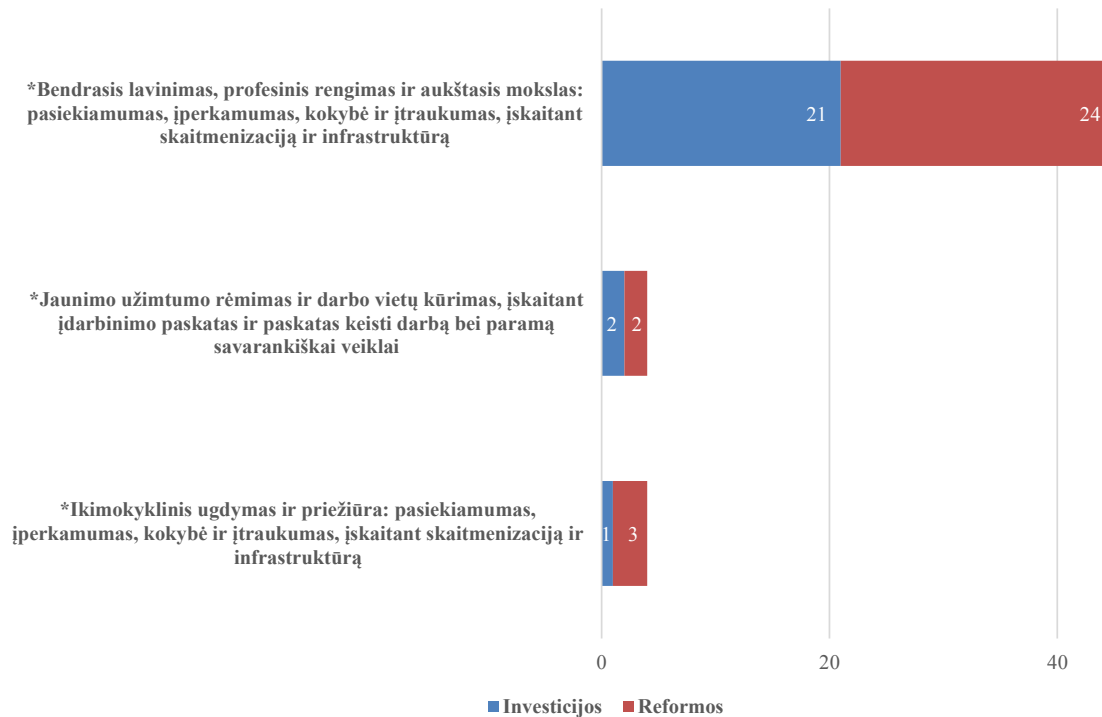
26 diagrama. Išlaidų, kuriomis remiamos naujai kartai skirtos politikos priemonės, pasiskirstymas pagal politikos sritis

Pastaba. Šioje diagramoje parodytas numatomo indėlio į politikos ramstį pasiskirstymas pagal Europos Komisijos sudarytą politikos sričių sąrašą. Procentinė dalis susijusi su bendra plano dalimi, pažymėta kaip priklausanti šiam politikos ramsčiui. Socialinių išlaidų ataskaitų teikimo metodika, nustatyta Deleguotajame reglamente (ES) 2021/2105, yra visapusiškai suderinta su išlaidų pagal šešis ramsčius ataskaitų teikimo metodika ir į ją integruota. Pagal šį ramstį žvaigždute (*) pažymėtos politikos sritys naudojamos taikant socialinių išlaidų metodiką.

Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

27 diagrama. 6 ramsčio priemonių, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos nuo paskutinės EGADP metinės ataskaitos pateikimo, skaičius pagal politikos sritis

Pastaba. Socialinių išlaidų ataskaitų teikimo metodika, nustatyta Deleguotajame reglamente (ES) 2021/2105, yra visapusiškai suderinta su išlaidų pagal šešis ramsčius ataskaitų teikimo metodika ir į ją integruota. Pagal šį ramstį žvaigždute (*) pažymėtos politikos sritys naudojamos taikant socialinių išlaidų metodiką.

Šaltinis: Europos Komisija.

Bendrasis lavinimas, profesinis rengimas ir aukštasis mokslas: pasiekiamumas, įperkamumas, kokybė ir įtraukumas, įskaitant skaitmenizaciją ir infrastruktūrą

Bendrojo mokyklinio ugdymo srities investicijomis ir reformomis, kurių bendra vertė – daugiau kaip 43,2 mlrd. EUR, bus padedama gerinti kokybę ir įtraukumą. Kai kurios valstybės narės teiks individualiems poreikiams pritaikytą paramą palankių sąlygų neturinčioms mokykloms ir mokiniams, įskaitant mentorystę, be kita ko, siekiant panaikinti mokymosi spragas ir užkirsti kelią mokyklos nebaigimui. Kitos priemonės apima investicijas, kuriomis siekiama padidinti mokymo valandų skaičių ir sudaryti sąlygas mokytis visą dieną. Kelios priemonės skirtos tokiems klausimams kaip mokymo programų reformų įgyvendinimas, mokytojų įdarbinimo mechanizmų reforma, specialiųjų poreikių turinčių vaikų lavinimo gerinimas, parama mokiniams, kurių rezultatai prastesni, mokyklų išorės vertinimo gerinimas arba segregacijos panaikinimo rėmimas.

Dauguma šalių planuoja investuoti į mokyklų skaitmeninę infrastruktūrą ir junglumą, dažnai daugiausia dėmesio skirdamos nepalankioje padėtyje ir kaimo vietovėse esančioms mokykloms. Šiomis investicijomis siekiama pertvarkyti klases į lanksčią ir susietą mokymosi aplinką ir suteikti skaitmeninius įtaisus besimokantiems asmenims ir mokytojams, siekiant sumažinti skaitmeninę atskirtį. Mokinių skaitmeniniai gebėjimai bus gerinami pritaikant mokyklų programas ir plėtojant skaitmeninius išteklius bei skaitmeninį turinį. Daugelis valstybių narių į savo planus įtraukia mokytojų mokymą skaitmeninio švietimo srityje.

Kai kurios valstybės narės pasinaudos EGADP, kad įvairiomis priemonėmis paremtų aukštojo mokslo pertvarką. Priemonės apima studijų programų modernizavimą, studijų

vietai skaičiaus didinimą, naujas studijų kryptis, aukštojo mokslo finansavimo modelių peržiūrą, kokybės užtikrinimo ir valdymo mechanizmų kūrimą, absolventų karjeros stebėjimo sistemų diegimą ir aukštojo mokslo internacionalizavimą. Be to, kai kuriose valstybėse narėse, pavyzdžiui, Belgijoje, Bulgarijoje, Kroatijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Airijoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Rumunijoje, Suomijoje ir Švedijoje bus finansuojamas geresnių galimybių siekti aukštojo mokslo sudarymas.

Ikimokyklinis ugdymas ir priežiūra: pasiekiamumas, įperkamus, kokybė ir įtraukumas, įskaitant skaitmenizaciją ir infrastruktūrą

Tikimasi, kad daugiau kaip 8 mlrd. EUR vertės investicijomis ir reformomis kokybiško ir įtraukaus ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros srityje bus padidintas dalyvavimo, visų pirma nepalankioje padėtyje esančių grupių atstovų dalyvavimo, lygis ir taip bus sumažinta nelygybė ir prisidedama prie Europos vaiko garantijų sistemos įgyvendinimo⁵⁹. Daugiau kaip pusė valstybių narių įtraukė priemones, kuriomis didinamos galimybės naudotis ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugomis gerinant jų pajėgumus, įtraukumą ir (arba) kokybę. Teikiant kokybiškas, įperkamas ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugas sudaromos palankesnės sąlygos užtikrinti lygias galimybes visiems vaikams, nepriklausomai nuo jų socialinės ir ekonominės padėties, ir prižiūrinčiųjų asmenų, dažniausiai moterų, integraciją į darbo rinką, taip mažinant skurdo ar socialinės atskirties riziką. Investicijos į infrastruktūros statybą ir renovaciją dažnai vykdomos kartu su reformomis. Pavyzdžiui, šalys planuoja sumažinti privalomojo priešmokyklinio ugdymo amžių, nustatyti juridinę teisę į vietą, peržiūrėti finansavimo modelį, sumažinti ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros mokesčius, gerinti ankstyvąją diagnostiką ir paramą neįgalių vaikų atveju, peržiūrėti ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros srityje dirbančių asmenų įdarbinimo sistemą ir priimti teisinę sistemą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos mokytis ir toliau didinti darbuotojų profesionalizaciją.

Jaunimo užimtumo rėmimas ir jaunimo darbo vietų kūrimas, įskaitant įdarbinimo paskatas ir paskatas keisti darbą bei paramą savarankiškai veiklai

Jaunimo užimtumo rėmimo priemonės, kurių išlaidos siekia apie 6,1 mlrd. EUR, apima subsidijas stažuotėms, investicijas į valstybinių užimtumo tarnybų pritaikymą jaunimui, jaunimo konsultuojamąjį ugdymą ir individualų orientavimą užimtumo ir savarankiškumo klausimais, taip pat programas, kuriomis skatinamas jaunimo įdarbinimas privačiame sektoriuje.

Atitinkamų priemonių, kurių naujos kartos ramsčio politikos sritims priskirtos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformos

- **Bulgarija** pasiekė tris tarpines reikšmes, kuriomis siekiama padidinti švietimo sistemos

⁵⁹ Tarybos rekomendacija (ES) 2021/1004.

veiksmingumą visais lygmenimis: priešmokyklinio ugdymo, mokyklinio ugdymo ir aukštojo mokslo. Tai, be kita ko, Priešmokyklinio ir mokyklinio ugdymo įstatymo ir susijusių antrinės teisės aktų pakeitimai, įskaitant tai, kad priešmokyklinis ugdymas tampa privalomas nuo ketverių metų, Aukštojo mokslo įstatymo pakeitimai, kuriais nustatoma peržiūrėta aukštojo mokslo įstaigų akreditavimo sistema, ir nacionalinio aukštojo mokslo žemėlapio patvirtinimas.

Bulgarija pagerino mokyklų sistemos veiksmingumą

- **Čekija** švietimo srityje pasiekė kelias tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes. Reforma peržiūrėtos pradinė, žemesniojo vidurinio ir aukštesniojo vidurinio mokslo mokyklų mokymo programos, siekiant skatinti skaitmeninį raštingumą ir aukšto lygio IT įgūdžius, pavyzdžiui, duomenų apdorojimo ir modeliavimo, kodavimo ir programavimo, robotikos ir su virtualia ir (arba) papildytąja realybe susijusius įgūdžius. Be to, buvo atrinkta bent 20 universitetų siekiant remti jų naujų studijų programų, kuriose daugiausia dėmesio skiriama kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui, rengimą.
- **Italijoje** įsigaliojo mokytojo profesijos reforma. Šią reformą sudaro keturi aspektai: i) viešųjų konkursų procedūrų tobulinimas ir supaprastinimas, ii) kvalifikacijos, reikalingos norint užsiimti mokytojo profesija, stiprinimas, iii) veiksmingesnės mokytojų judumo sistemos sukūrimas siekiant užtikrinti mokymo tęstinumą ir iv) karjeros raidos, susijusios su veiklos rezultatų vertinimu ir tęstiniu profesiniu tobulėjimu, nustatymas.

Investicijos

- **Čekija** 4 102 pradinėms ir vidurinėms mokykloms suteikė 74 000 nuotoliniam mokymuisi skirtų skaitmeninių įtaisų (planšetinių kompiuterių, knyginių kompiuterių, mobiliųjų telefonų ir kt.).

3.7. Priemonės indėlis į socialinę politiką, įskaitant lyčių lygybę, taip pat su vaikais ir jaunimu susijusią politiką

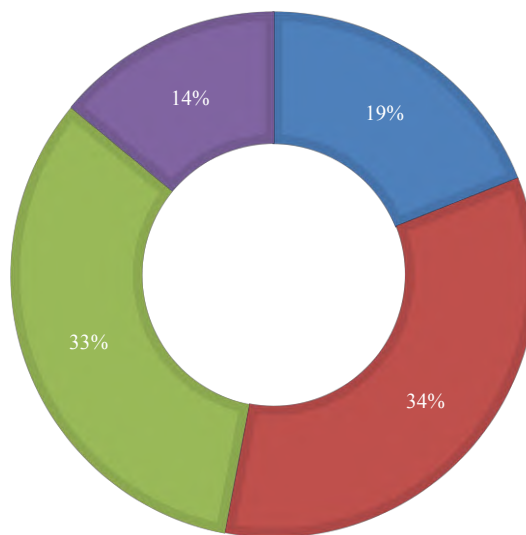
Socialinė politika

Valstybės narės į savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukė daug priemonių, kuriomis skatinama socialinė politika, be kita ko, susijusi su lyčių lygybe, vaikais ir jaunimu, taip remdamos Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą. Iš 2 042 tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių, kuriomis skatinama socialinė politika, pasiekta 213 tarpinių reikšmių arba siektinų reikšmių, įskaitant nuo 2022 m. kovo 1 d. pasiektas 199 tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes (žr. 3.4, 3.5 ir 3.6 skirsnius dėl priemonių, kuriomis prisidedama prie užimtumo ir įgūdžių, švietimo ir ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros, sveikatos ir ilgalaikės priežiūros, taip pat socialinės politikos, tikslinės analizės).

Prie socialinių išlaidų⁶⁰ prisidedama iš viso maždaug 139,8 mlrd. EUR, kuriuos skyrė valstybės narės, t. y. apie 28 proc. visų numatomų išlaidų. Maždaug trečdalis šios sumos skirta išlaidoms švietimui ir ikimokykliniam ugdymui ir priežiūrai, kitas trečdalis – sveikatai ir ilgalaikiai priežiūrai, o likusi dalis padalyta išlaidoms užimtumui bei įgūdžiams ir socialinės politikos priemonėms (28 diagrama).

28 diagrama. EGADP socialinių išlaidų dalis pagal pagrindines socialines kategorijas

■ Užimtumas ir įgūdžiai ■ Švietimas ir vaikų priežiūra ■ Sveikata ir ilgalaikė priežiūra ■ Socialinės politikos priemonės

⁶⁰ Atsižvelgiant į socialinių išlaidų svarbą po COVID-19 pandemijos, EGADP reglamentu Komisija buvo įgaliota priimti deleguotąjį aktą, kuriuo būtų nustatyta atsiskaitymo už pagal EGADP numatytas socialines išlaidas, įskaitant išlaidas vaikams ir jaunimui, metodika (29 straipsnio 4 dalies b punktas). Pagal Komisijos priimtą metodiką visos Priemonės lėšomis finansuojamos išlaidos, susijusios su reformomis ir investicijomis, suskirstytos į devynias plačias politikos sritis, kurios paskui sugrupuotos į keturias socialines kategorijas: 1) užimtumas ir įgūdžiai, 2) švietimas ir vaikų priežiūra, 3) sveikata ir ilgalaikė priežiūra ir 4) socialinės politikos priemonės. Žr. [Deleguotąjį reglamentą 2021/2105](#).

Pastaba. Ši diagrama rodo visuose patvirtintuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numatytų socialinių išlaidų pasiskirstymą. Socialinės kategorijos apibrėžiamos ir taikomos remiantis metodika, kurią Komisija, konsultuodamasi su Europos Parlamentu ir valstybėmis narėmis, priėmė Deleguotajame reglamente 2021/2105.

Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

Lyčių lygybė

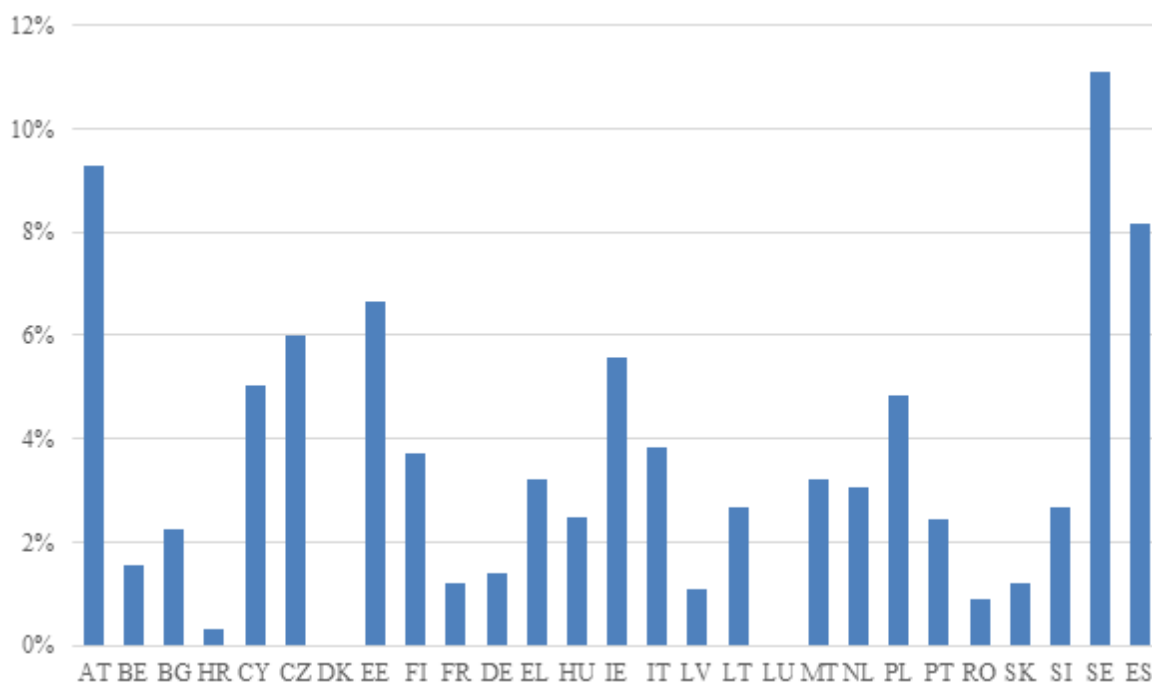
Valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais prie lyčių lygybės prisidedama keliais būdais. Į priimtus 27 planus įtrauktos 134 priemonės (papriemonės), kuriomis daugiausia dėmesio skiriama lyčių lygybei, ir daug reformų bei investicijų, kuriomis konkrečiai siekiama prisidėti prie lygių galimybių užtikrinimo plačiąja prasme. Su lyčių lygybe susijusių priemonių pasiskirstymas pagal valstybes nares pateiktas 29 diagramoje⁶¹⁶².

29 diagrama. Į priimtus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktų priemonių, kurias taikant skiriama dėmesio lyčių lygybei, dalis (proc.)

---

⁶¹ Duomenys yra iliustracinio pobūdžio ir skirti kokybinei analizei atlikti. Tai nėra lyginamasis valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimas. Į kiekvieną nacionalinį planą įtrauktų priemonių skaičius ir struktūra, taip pat požiūris, atspindintis įsipareigojimus užtikrinti lyčių lygybę, yra labai nevienodi. Išsamesnę analizę galima rasti Europos Komisijos tarnybų darbinuose dokumentuose dėl kiekvieno patvirtinto plano, taip pat [teminėje lygybės užtikrinimo analizėje](#), pateiktoje [Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės rezultatų suvestinėje](#).

⁶² Laikydamosi Deleguotajame reglamente (ES) 2021/2105 nustatytos socialinių išlaidų ataskaitų teikimo metodikos, Komisija pažymėjo priemones, kuriomis skiriama dėmesio lyčių lygybės užtikrinimui. Pažymėtina, kad Komisija šią metodiką taikė ne tik socialinio pobūdžio priemonėms, bet ir visoms kitoms į patvirtintus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktoms priemonėms, kurias taikant skiriama dėmesio lyčių lygybei, kad planuose būtų labiau atsižvelgiama į šį aspektą. Nebuvo būtina, kad lyčių lygybei atitinkamose priemonėse būtų skiriama daugiausia dėmesio. Nepažymėtomis priemonėmis taip pat gali būti daromas poveikis lyčių lygybei. Čia pateikti visų priemonių, kuriomis skiriamas toks dėmesys, *skaičius* ir *dalis*, o ne su jomis susijusios išlaidos.

Šaltinis: ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė.

Be priemonių, kuriomis konkrečiai prisidedama prie lygių galimybių užtikrinimo, valstybės narės į savo planus įtraukė kitas reformas ir investicijas, kuriomis integruojami lygybės aspektai. Kartais jos apima aiškius papildomus tarpinius tikslus arba kitas nuostatas, kuriomis užtikrinama, kad kitose politikos srityse būtų atsižvelgiama į konkrečių grupių poreikius. Be to, nors priemonės darbo rinkos, būsto, energetikos, transporto ir skaitmenizacijos srityse iš pirmo žvilgsnio negali būti laikomos politikos priemonėmis, kuriomis prisidedama prie lygybės užtikrinimo, veiksmingas jų įgyvendinimas gali labai padėti skatinti lygias galimybes. Pavyzdžiui, nors reformos ir investicijos į infrastruktūrą, viešąjį transportą ar skaitmeninį junglumą nėra skirtos lygioms galimybėms užtikrinti, jos gali turėti teigiamą poveikį, susijusį su galimybėmis gauti nuotolinį švietimą, pagrindines (sveikatos) paslaugas ir komunalines paslaugas, arba su sąlygų asmenims, kurių ribotos judumo galimybės, arba asmenims, gyvenantiems atokiose vietovėse, dalyvauti ekonominėje veikloje ir socialiniame gyvenime sudarymu.

Valstybės narės daro pažangą įgyvendindamos priemones, kuriomis daugiausia dėmesio skiriama lyčių lygybei. Iš 134 priemonių (papiemonių), kuriomis 27 ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose daugiausia dėmesio skiriama lyčių lygybei, 25 priemonės (papiemonės) apima pasiektas tarpines reikšmes arba siektinas reikšmes, įskaitant nuo 2023 m. kovo 1 d. pasiektas 20 tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių. Toliau įrėmintame tekste pateikiami priemonių, kuriomis daugiausia dėmesio skiriama lyčių lygybei ir kurių tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės pasiektos, pavyzdžiai.

Atitinkamų priemonių, kuriomis daugiausia dėmesio skiriama lyčių lygybei ir kurių tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformas

- **Kroatija** priėmė naują darbo įstatymą, į kurį įtrauktos nuostatos dėl lankstesnio darbo laiko ir su darbo vieta susijusio lankstumo, taip pat nuostatos, kuriomis mažinamas vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas. Papildomas lankstumas leidžia visų pirma tėvams ir priežiūros paslaugų teikėjams geriau išnaudoti darbo ne visą darbo laiką tvarką.
- **Ispanija** priėmė naujus teisės aktus, kuriais siekiama užtikrinti vienodą vyrų ir moterų darbo užmokestį, nustatant įpareigojimą mokėti vienodą užmokestį už vienodos vertės darbą, taip skatinamas darbo užmokesčio skaidrumas, kad būtų galima nustatyti diskriminaciją ir jos išvengti, ir kuriamos darbo užmokesčio skaidrumo principo laikymosi priemonės.

Investicijos

- **Italija** įgyvendino investicijas, kuriomis remiamas įmonių, kurioms vadovauja moterys, kūrimas ir augimas, nuo 2021 m. įsteigdama naują fondą ir stiprindama du esamus fondus. Susijusi tarpinė reikšmė buvo patenkinamai pasiekta pateikiant pirmąjį mokėjimo prašymą. Tikimasi, kad pirmosios 700 įmonių turės teisę gauti paramą nuo 2023 m. liepos mėn. ir, nacionaliniais duomenimis, iki 2023 m. birželio mėn. oficialiai atrinkta daugiau kaip 1 000 įmonių. Italija taip pat sukūrė lyčių lygybės užtikrinimo sertifikavimo sistemą, kuria skatinama lyčių lygybės užtikrinimui palanki įmonių praktika.

Vaikai ir jaunimas

425 priemonės (papriemonės), skirtos vaikams ir jaunimui, yra paskirstytos keliose politikos srityse, visų pirma švietimo ir mokymo srityje. Specialią politikos priemonių, skirtų naujai kartai, vaikams ir jaunimui, pavyzdžiui, švietimo ir mokymo srityje, analizę galima rasti 3.6 skirsnyje.

Iš 27-iuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numatytų priemonių 83 priemonės (papriemonės) apima tarpines reikšmes arba siektinas reikšmes, kurios yra pasiektos, įskaitant 79 priemones (papriemones), kurių tarpinės reikšmės arba siektinos reikšmės pasiektos nuo 2022 m. kovo 1 d. Daug valstybių narių pradėjo vykdyti reformas ir investicijas, kuriomis remiami vaikai ir jaunimas. Priemonių, kuriomis remiami vaikai ir jaunimas ir kurių tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos, pavyzdžiai pateikiami toliau įrėmintame tekste.

Atitinkamų priemonių, skirtų vaikams ir jaunimui, kurių tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformos

- **Austrija** pradėjo taikyti taisomąjį švietimo priemonių rinkinį ir susijusias paramos priemones, skirtas visų pirma palankių sąlygų neturintiems mokiniams, įskaitant priemones, kurias įgyvendinant teikiami ištekliai pagalbinėms pamokoms, dalijamos grupės ir (arba) klasės, teikiamos individualios paramos priemonės ir papildomos pamokos vasaros atostogų metu. Jau surengta daug pagalbinių pamokų, kuriomis siekiama kompensuoti per COVID-19 pandemiją sukauptus mokymosi trūkumus ir galimai prarastas švietimo galimybes.
- **Bulgarija** įgyvendino pirmąją priešmokyklinio ugdymo, mokyklinio ugdymo ir mokymosi visą gyvenimą reformos dalį, įskaitant naują reikalavimą, pagal kurį vaikai turi pradėti priešmokyklinį ugdymą nuo ketverių metų. Kiti įstatymo pakeitimai apėmė pagrindinių mokymo programų gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje atnaujinimą ir papildomas nuotolinio mokymosi galimybes.
- **Lietuva** pradėjo profesinio orientavimo sistemos reformą, daugiausia dėmesio skirdama profesiniam orientavimui ir mokymuisi visą gyvenimą, siekdama geriau susieti pasiūlą ir paklausą darbo rinkoje. Užbaigus pirmuosius etapus nustatytas sistemos pagrindas ir valdymas, karjeros specialistų kompetencijos reikalavimai, teikiamų paslaugų finansavimo sistema, institucijų ir socialinių partnerių dalyvavimo mastas.
- **Malta** pradėjo įgyvendinti reformą, kuria siekiama geriau užtikrinti kokybišką ir įtraukų švietimą, visų pirma vidurinėse mokyklose įsteigdama naujus autizmo padalinius, skirtus autizmo spektro sutrikimų turinčiam jaunimui, kuris nuo šiol turi prieigą prie įrangos, atitinkančios jų konkrečius švietimo poreikius.

Investicijos

- **Prancūzija** rėmė jaunimo užimtumą 2021 m. pirmąjį pusmetį jaunimui iki 26 metų skirdama daugiau kaip 337 000 subsidijų samdai. Subsidijos buvo mokamos darbdaviui už terminuotos darbo sutarties (ne trumpesnio kaip trijų mėnesių laikotarpio) arba neterminuotos darbo sutarties su jaunesniais nei 26 metų jaunuoliais sudarymą dėl vidutinės arba žemos kvalifikacijos reikalaujančio darbo.

Nepalankioje padėtyje esančios grupės

Į kai kurių valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus taip pat įtraukta priemonių, kuriomis siekiama spręsti neigiamų ekonominės ir socialinės integracijos, taip pat kitų nepalankioje padėtyje esančių grupių, pavyzdžiui, migrantų ar romų, apsaugos ir integracijos klausimus. Be keleto jaunimui skirtų priemonių, kuriomis daugiausia dėmesio skiriama pirmiau aprašytoms nepalankioje padėtyje esančioms grupėms priklausančiam jaunimui, valstybės narės, pavyzdžiui, skatina darbdavius samdyti

neįgaluosius ir remti jų integraciją į darbo rinką arba dėti tikslines pastangas siekiant pašalinti kliūtis viešuosiuose pastatuose ir sudaryti palankesnes sąlygas neįgaliesiems dalyvauti švietimo sistemoje ir įtraukti juos į visuomenę.

Nuo 2022 m. kovo 1 d. kai kurios valstybės narės (pvz., Austrija, Kroatija, Italija, Portugalija, Slovakija ir Ispanija) užbaigė arba pradėjo svarbias reformas ir (arba) investicijas, kuriomis skatinama nepalankioje padėtyje esančių grupių atstovų, pavyzdžiui, neįgaliųjų, migrantų ar etninių mažumų atstovų, įtrauktis. Šios priemonės kartais skirtos konkrečiai romams. Be to, kai kurios valstybės narės ėmėsi reformų ir investicijų, kad pagerintų ir (arba) skaitmenizuotų migrantų ir pabėgėlių priėmimo sistemą. Toliau įremintame tekste pateikiami priemonių, kuriomis remiamos nepalankioje padėtyje esančios grupės ir kurias įgyvendinant pasiektos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, pavyzdžiai.

Atitinkamų priemonių, kuriomis remiamos nepalankioje padėtyje esančios grupės ir kurias įgyvendinant pasiektos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, pavyzdžiai

Reformas

- **Slovakija** įdiegė naują spartesnio vizų išdavimo sistemą, skirtą darbo ieškantiems aukštos kvalifikacijos trečiųjų šalių piliečiams, sudarant gavusiesiems nacionalinę vizą sąlygas iškart pradėti dirbti.
- **Graikija** priėmė įstatymą, kuriuo sudaromos sąlygos pereiti prie bendruomeninės neįgaliųjų globos, ir pradėjo asmeninės pagalbos schemos bandomojo etapo pirmuosius veiksmus.
- **Kroatija** įgyvendino 256 socialinės mentorystės specialistų mokymą pagal 15 modulių devyniuose miestuose: Varaždine, Karlovice, Zagrebe, Slavonski Brode, Splito, Osijeke, Zadare, Rijekoje ir Puloje. Mokymo tikslas buvo stiprinti socialinės gerovės sistemos specialistų kompetenciją, kad būtų užtikrinamas kuo sėkmingesnis socialinės mentorystės paslaugų įgyvendinimas dirbant su visuomenėje marginalizuotais arba pavojuje esančiais asmenimis.
- **Italija** rėmė projektus, kuriais siekiama didinti neįgaliųjų savarankiškumą. Projektai apima namų erdvių neįgaliesiems renovaciją ir informacijos bei ryšių priemonių neįgaliesiems teikimą, taip pat skaitmeninių įgūdžių ugdymą. 2022 m. pabaigoje atsakingi socialiniai rajonai jau buvo įgyvendinę daugiau kaip 500 neįgaliesiems skirtų projektų. Bendras tikslas – iki 2026 m. kovo mėn. pabaigos visos šalies mastu padėti bent 5 000 neįgaliųjų.

2022 m. pabaigoje „Casa Vitinia“ (Roma) pradėtas projektas, kurį įgyvendinant 12 neįgaliųjų suteikti atnaujinti namai ir su skaitmeniniais įgūdžiais susijusios mokymo galimybės.

Autorių teisės: Italijos vyriausybė.

Investicijos

- **Latvija** socialiai pažeidžiamų grupių atstovams suteikė prieigą prie mokymosi turinio ir sudarė sąlygas dalyvauti nuotoliniame mokymesi. 2021 m. patvirtinta nuotolinio mokymosi švietimo įstaigose organizavimo ir įgyvendinimo sistema. Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos investicijos apima informacinių ir ryšių technologijų įrangos, skirtos bendrojo ugdymo įstaigoms, pirkimą, tikslinę paramą socialiai pažeidžiamoms grupėms priklausantiems moksleiviams, mokytojams ir kompiuterių bibliotekos sukūrimą švietimo įstaigose.

3.8. Indėlis į tarpvalstybinius ir daugiašalius projektus

Pagal EGADP remiamas valstybių narių dalyvavimas tarpvalstybiniuose projektuose, vienu metu koordinuotai planuojant reformas ir investicijas. Nors kiekvienas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas atspindi konkrečią kiekvienos valstybės narės padėtį,

kai kuriems bendriems uždaviniams spręsti reikalingos koordinuotos reformos ir investicijos. Daugiašalis bendradarbiavimas gali sudaryti sąlygas remti didelius projektus, kurių viena valstybė narė negalėtų plėtoti savarankiškai, ir sudaryti sąlygas sutelkti išteklius, taip didinti poveikį ir pasiekti masto ekonomiją bei sinergiją.

Rengiant planus Komisija skatino valstybes nares dalyvauti pagrindiniuose daugiašaliuose projektuose, kurie sustiprintų ypatingos svarbos investicijų į strateginius sektorius koordinavimą ir duotų apčiuopiamos naudos bendrajai rinkai. Daugiašalių projektų svarba dar labiau padidinta iš dalies pakeitus EGADP reglamentą, pagal kurį, taikant papildomą vertinimo kriterijų, daug dėmesio skiriama tam, kad visomis į skyrių „REPowerEU“ įtrauktomis priemonėmis būtų prisidedama prie tarpvalstybinių arba daugiašalių projektų.

Žalioji pertvarka

Daugiau kaip į pusę ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įtrauktos priemonės, kuriomis prisidedama prie žaliosios pertvarkos ramsčiui priskiriamų daugiašalių projektų arba tarpvalstybinių iniciatyvų (žr. 8 lentelę). Su žaliaisiais daugiašaliais arba tarpvalstybiniais projektais iš viso susijusios daugiau kaip 38 priemonės.

- **Daugiašaliai projektai**, kuriems ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose skirta daugiausia lėšų, – bendriems Europos interesams svarbūs projektai (BEISP) vandenilio srityje (įtrauktos į devynias šešių valstybių narių priemonės). Su žaliaja pertvarka susiję daugiašaliai projektai taip pat apima dvi elektros jungtis (0,3 mlrd. EUR) ir geležinkelio jungtį tarp Veronos ir Brenerio (0,9 mlrd. EUR).
- **Keliais tarpvalstybiniais projektais bus skatinamas ES geležinkelių sąveikumas, turintis svarbų tarpvalstybinį aspektą.** Kai kurie iš šių projektų susiję su Europos geležinkelių eismo valdymo sistemos (ERTMS) diegimu (penki ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai, aštuoni projektai, 3,4 mlrd. EUR). ERTMS yra susijusi su traukinių paslaugų sąveikumu, skaitmenizacija ir sauga ir yra labai svarbi pereinant nuo krovinių vežimo kelių transportu prie krovinių vežimo geležinkeliais tarpvalstybiniais maršrutais. Investicijų į geležinkelių signalizavimą poreikis visoje ES yra didelis, atsižvelgiant į tai, kad tik 11 proc. transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) koridorių yra tinkamai aprūpinti įranga. Be to, pagal EGADP bus finansuojamas TEN-T geležinkelių koridorių (pvz., „RailBaltica“, Viduržemio jūros (tarp Ispanijos ir Prancūzijos), Skandinavijos–Viduržemio jūros (Italijos ruožas), Šiaurės jūros–Viduržemio jūros (tarp Belgijos ir Liuksemburgo)) diegimas, kuriam reikalinga suma viršija 24,9 mlrd. EUR (įtrauktas į 11 ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų, 17 priemonių ir daugiau kaip 40 tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių).

Nuo paskutinės metinės EGADP ataskaitos pateikimo 2022 m. kovo mėn. iš visų 10 tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių, susijusių su žaliaisiais tarpvalstybiniais ir (arba) daugiašaliais projektais, pakankamai pasiektos buvo penkios tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės. Be to, dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų peržiūros viena su TEN-T koridoriais susijusi priemonė buvo panaikinta remiantis EGADP reglamento

18 straipsniu, o kita priemonė, susijusi su geležinkelių jungtimis, buvo įtraukta remiantis 21 straipsniu. Be to, Komisija patvirtino skyrius „REPowerEU“, į kuriuos įtrauktos šių valstybių narių tarpvalstybinio pobūdžio priemonės: Estijos, Prancūzijos, Slovakijos ir Maltos (daugiau informacijos pateikiama 4.2 skirsnyje, susijusiam su skyriais „REPowerEU“).

8 lentelė. Daugiašaliai projektai, susiję su priemonėmis pagal žaliosios pertvarkos ramstį

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	Iš viso
BEISP vandenilio srityje	•				•				•	•		•								•						•		7
Elektros jungtis		•											•															2
Geležinkelio jungtis						•						•																2
ERTMS		•							•			•							•				•					5
TEN-T koridoriai	•	•						•	•		•	•					•			•	•		•	•				11

Šaltinis: visų 27 valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai.

Skaitmeninė transformacija

Į daugumą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų taip pat įtrauktos priemonės, kuriomis prisidedama prie skaitmeninei transformacijai priskiriamų daugiašalių projektų arba tarpvalstybinių iniciatyvų (tokie projektai įtraukti į 21 iš 27 planų). Prie daugiašalių arba tarpvalstybinių projektų prisidedama iš viso daugiau kaip 50 priemonių (papiemonių).

Įgyvendinant skaitmeninius daugiašalius projektus, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais bus padedama įgyvendinti ES prioritetus. 12-oje ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų numatytas finansavimas daugiašaliams projektams mikroelektronikos srityje, kuriais siekiama stiprinti ES konkurencingumą puslaidininkių technologijų srityje. Aštuonios valstybės narės į savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukia paramą Europos skaitmeninių inovacijų centrų tinklui, kuris padės skatinti MVĮ skaitmenizaciją. Į įvairius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus taip pat įtraukta parama daugiašaliams projektams, kuriais remiamas, be kita ko, tarpvalstybinių 5G koridorių, debesijos infrastruktūros ir paslaugų, pajėgumų mikroelektronikos, kvantinės komunikacijos infrastruktūros ir našiosios kompiuterijos srityse plėtojimas ir diegimas. 9 lentelėje apibendrintas skaitmenizacijos srities daugiašalių projektų įtraukimas į 27 ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus.

Nuo EGADP įgyvendinimo pradžios patenkinamai pasiekta 13 tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių, susijusių su skaitmenizacijos srities tarpvalstybiniais ir (arba) daugiašaliais projektais (be to, dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų peržiūros tam tikros priemonės buvo panaikintos remiantis EGADP reglamento 18 arba 21 straipsniu).

9 lentelė. Daugiašaliai skaitmeniniai projektai

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	Iš viso
Mikroelektronika	•		•		•				•	•		•		•						•			•	•	•	•		12
Europos skaitmeninių inovacijų centrai			•				•		•		•	•		•								•			•			8
5G koridoriai			•					•	•			•		•	•											•		7
Debesija					•				•	•		•		•							•				•			7
Europos kvantinės komunikacijos infrastruktūra			•					•								•									•			4
Europos našioji kompiuterija								•				•													•			3
Susietasis viešasis administravimas								•			•											•						3
Europos genomas									•					•	•													3
Jūriniai kabeliai								•					•															2
Blokų grandinė (EBSI)			•																						•			2
Saugumo operacijų centrai								•				•																2
<i>Kita</i>			•			•		•	•			•		•									•		•	•		9

Šaltinis: visų 27 valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai.

Atitinkamų priemonių, kurių su tarpvalstybiniais ir daugiašaliais projektais susijusios tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformos

- **Čekija** įsteigė Vidurio Europos skaitmeninės žiniasklaidos stebėjimo centrą. Stebėjimo centras priklauso Europos skaitmeninės žiniasklaidos stebėjimo centrui ir prisideda prie kovos su dezinformacija internete nacionaliniu, tarptautiniu ir Europos lygmenimis.
- **Prancūzija** paskelbė nacionalines strategijas, kuriomis siekiama didinti investicijas į pagrindines skaitmenines technologijas, įskaitant kvantines technologijas, kibernetinį saugumą, 5G ir būsimus telekomunikacijų ir debesijos sprendimus, ir kurios apima indėlį į bendriems Europos interesams svarbius projektus (BEISP), kuriais siekiama stiprinti Europos pajėgumus svarbių pažangių technologijų srityje.
- **Italija** priėmė nacionalinį teisės aktą, kuriuo skiriamas BEISP dalyviams remti būtinas finansavimas ir kuriame nustatytos projektų pateikimo procedūros ir terminai bei potencialiems paramos gavėjams taikomi paramos gavimo reikalavimai.

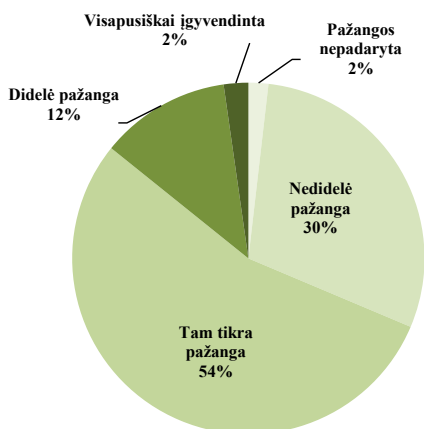
Investicijos

- **Austrija** atrinko projektus, kuriais remiamas novatoriškų mikroelektronikos ir junglumo technologijų plėtojimas, prisidedant prie BEISP mikroelektronikos ir ryšių technologijų srityje.
- **Portugalija** atrinko skaitmeninių inovacijų centrų konsorciumus, kurie turėtų veikti kaip inkubatoriai ir (arba) akceleratoriai, kad skaitmeninės pertvarkos srityje būtų skatinama verslumo ekosistema. Šie centrai priklausys Europos skaitmeninių inovacijų centrų tinklui.

3.9. Indėlis į konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimą

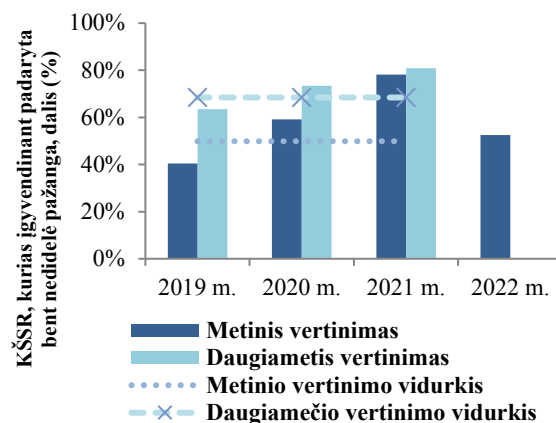
Įgyvendinant konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas padaryta pažanga: bent nedidelė pažanga padaryta įgyvendinant 68 proc. 2019–2020 m. konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų (30 diagrama). Iš konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų vertinimo, paskelbto kartu su 2023 m. Europos semestro pavasario dokumentų rinkiniu, matyti, kad įgyvendinama vis daugiau tiek 2019 m. struktūrinio pobūdžio konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, tiek labiau į krizę orientuotų 2020 m. konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų. Iš to aiškiai matyti nuo 2021 m. įgyvendinant EGADP teikiamos paskatos, o jos rezultatais grindžiamas metodas ir dėmesys reformoms artimiausiais metais turėtų toliau padėti įgyvendinti konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Nuo 2019 m. valstybės narės didžiausią pažangą padarė galimybės gauti finansavimą ir finansinių paslaugų srityse, po jų – darbo rinkos veikimo, kovos su pinigų plovimu ir verslo aplinkos srityse. Tuo pat metu mažesnė pažanga pasiekta bendrosios rinkos, konkurencijos ir valstybės pagalbos, būstų sektoriaus, ilgalaikės priežiūros ir pensijų sistemų srityse.

30 diagrama. Dabartinis 2019–2020 m. konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimo lygis

Šaltinis: 2023 m. Europos semestro pavasario dokumentų rinkinys.

31 diagrama. 2019–2022 m. konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimas. Kiekvienų metų metinis įvertinimas, palyginti su dabartine įgyvendinimo padėtimi

Šaltinis: 2023 m. Europos semestro pavasario dokumentų rinkinys.

Taip pat didelė pažanga padaryta įgyvendinant 2022 m. priimtas rekomendacijas: bent nedidelė pažanga padaryta įgyvendinant beveik 52 proc. 2022 m. liepos mėn. valstybėms narėms skirtų rekomendacijų (31 diagrama). Didžiausia pažanga apskritai padaryta biudžeto sistemų ir fiskalinio valdymo srityse, taip pat transporto, verslo aplinkos ir energijos vartojimo efektyvumo srityse. Tačiau mažesnė pažanga padaryta įgyvendinant rekomendacijas dėl mokesčių politikos.

4. „REPowerEU“

Nuo 2021 m. vasario mėn., kai buvo priimtas EGADP reglamentas, Europos ir pasaulio ekonomiką ir energijos rinkas sutrikdė precedento neturintys geopolitiniai įvykiai. Valstybės narės susidūrė su keliais naujais iššūkiais, susijusiais su didelėmis energijos kainomis, per didelę našta administraciniams gebėjimams, tiekimo grandinių sutrikdymu arba Rusijos agresijos prieš Ukrainą socialiniais ir ekonominiais padariniais. Reaguodama į šiuos pastarojo meto įvykius, Komisija parengė planą „REPowerEU“, kurio tikslas – užtikrinti, kad iki 2030 m. ES taptų nepriklausoma nuo Rusijos iškastinio kuro. Plane „REPowerEU“ daugiausia dėmesio skiriama dujų importo įvairinimui ir susijusiems energetikos infrastruktūros pakeitimams, kartu spartinant atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos skverbtį ir sudarant sąlygas taupyti energiją visoje ekonomikoje.

Plane „REPowerEU“, kuris 2022 m. gegužės mėn. pasiūlytas kaip ES atsakas į pasaulinę energetikos krizę, pripažįstamas EGADP ir kitų ES priemonių, įskaitant sanglaudos politikos fondus⁶³, vaidmuo siekiant saugios, įperkamos ir žaliosios energijos. Pagal planą „REPowerEU“ EGADP valstybėms narėms padės teikti papildomas reformas ir investicijas, kad būtų pasiekti plano „REPowerEU“ tikslai, įskaitant greitą laipsnišką ES priklausomybės nuo Rusijos iškastinio kuro panaikinimą, perėjimo prie švarios energijos spartinimą, energijos vartojimo mažinimą, darbo jėgos perkvalifikavimo rėmimą, energijos nepritekliaus problemos sprendimą ir svarbiausiųjų žaliavų ir technologijų, susijusių su žaliaja pertvarka, vertės grandinių rėmimą. Šios naujos arba padidintos priemonės, kurios turi būti įtrauktos į specialius skyrius „REPowerEU“, dar sustiprins jau plataus užmojo žaliąją darbotvarkę esamuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose. Jos gali būti remiamos naudojant Komisijos techninę pagalbą, teikiamą pagal techninės paramos priemonę (TPP). 17 valstybių narių gavo arba šiuo metu gauna su planu „REPowerEU“ susijusią paramą⁶⁴. Kai kurios iš šių priemonių taip pat turės skaitmeninį aspektą (pvz., energetikos skaitmenizacija).

Kaip nurodyta 2.3 skirsnyje, **Komisija gavo 25 iš dalies pakeistus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ir 20 skyrių „REPowerEU“**. Kitame skirsnyje išsamiau aptariamas skyrių „REPowerEU“, kuriuos ES Taryba buvo priėmusi rengiant šią ataskaitą, turinys.

4.1. I skyrius „REPowerEU“ įtrauktos priemonės

Priimtais skyriais „REPowerEU“ tiesiogiai siekiama iš dalies pakeisto EGADP reglamento tikslų. Į priimtus skyrius įtrauktomis priemonėmis tiesiogiai siekiama Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akto ir Svarbiausiųjų žaliavų akto, priklausančių Žaliojo kurso pramonės planui, tikslų. Tai, be kita ko, priemonės, kuriomis siekiama tobulinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos leidimų išdavimo procesus, gerinti darbo jėgos žaliuosius

⁶³ Sanglaudos politikos programomis padedama remti perėjimą prie saugesnės ir tvaresnės energetikos sistemos. Be to, pagal Įperkamos energijos rėmimo iniciatyvą (SAFE) valstybės narės nepanaudotas 2014–2020 m. sanglaudos lėšas gali panaudoti namų ūkiams ir MVĮ, patiriantiems didesnes energijos išlaidas, remti.

⁶⁴ https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/green-transition/supporting-repowerEU-affordable-secure-and-sustainable-energy-europe_en

įgūdžius ir remti svarbiausių žaliavų ir technologijų, susijusių su žaliaja pertvarka, vertės grandines. 10 lentelėje pateikiama Komisijos teigiamai įvertintų ir Tarybos patvirtintų skyrių „REPowerEU“ apžvalga.

10 lentelė: Priimtų skyrių „REPowerEU“ turinio apžvalga

	Naujų ir padidintų investicijų ir reformų skaičius	Indėlis siekiant su klimatu susijusių tikslų	Visos numatomos išlaidos (mln. EUR)	Plano „REPowerEU“ tikslai, kurių siekiama valstybių narių įtrauktais skyriais
Estija	2 naujos investicijos 1 padidinta reforma	100 proc.	Iš viso: 90 ATLPS: 83,3 PBR: 6,6	b) Spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, ypatingos svarbos energetikos infrastruktūros diegimą, organizuoti pramonę, naudoti tvarų biometaną. e) Spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimą.
Prancūzija	3 naujos investicijos 3 naujos reformos 1 padidinta investicija	91,6 proc.	Iš viso: 2 825 ATLPS: 2 321 PBR: 504	b) Didinti energijos vartojimo efektyvumą pastatuose, spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą ir pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą. d) Skatinti energijos poreikio mažinimą. e) Spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimą, remti elektros energijos kaupimą ir visai netaršų transportą.
Malta	1 nauja reforma 1 nauja investicija	100 proc.	Iš viso: 70 ATLPS: 30 PBR: 40	b) Spartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, didinti energijos vartojimo efektyvumą pastatuose. e) Spartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimą ir remti visai netaršų transportą ir jo infrastruktūrą.
Slovakija	6 naujos reformos 6 naujos investicijos 2 padidintos investicijos	85,26 proc.	Iš viso: 402,7 ATLPS: 366,4 PBR: 36,3	b) Spartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, didinti energijos vartojimo efektyvumą pastatuose. c) Spręsti energijos nepritekliaus problemą. e) Spartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimą ir remti visai netaršų transportą ir jo infrastruktūrą. f) Spartinti darbo jėgos perkvalifikavimą sudarant sąlygas įgyti žaliųjų įgūdžių ir su jais susijusių skaitmeninių įgūdžių.

Šaltinis: Europos Komisija.

Skyrius „REPowerEU“. Estija

Estijos skyrių „REPowerEU“ sudaro viena padidinta reforma ir dvi naujos investicijos atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir tvaraus biometano gamybos ir naudojimo srityje, kurių numatomos išlaidos sudarys 90 mln. EUR. Tiek investicijos, tiek reforma yra tarpvalstybinio pobūdžio ir 100 proc. numatomų išlaidų yra pažymėtos kaip priklausančios klimato srities politikai. Toliau pateiktame sąrašė apibendrinama skyriaus reforma ir investicijos:

- **atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo reforma.** Šia priemone papildoma esama Estijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta reforma ir prisidedama prie vėjo energijos projektų įgyvendinimo didinimo, nes mažinamos teisėkūros kliūtys, su kuriomis susiduria vėjo energetikos projektų plėtojai. Be to, reforma stiprinami vietos valdžios institucijų gebėjimai vykdyti vėjo energetikos plėtrai būtinas administracines procedūras;

- **investicija, kuria siekiama padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojų prieigą prie elektros energijos skirstymo tinklo.** Šia investicija bus dar 160 MW padidintas skirstomųjų tinklų pajėgumas ir taip atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojams bus suteikiama daugiau galimybių prisijungti prie tinklo;
- **investicija į tvarių biodujų ir biometano gamybos ir naudojimo didinimą.** Šios priemonės tikslas – skatinti tvarių biodujų ir tvaraus biometano naudojimą pagal Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą (AIED II)⁶⁵ ir paspartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimą. Dalis investicijos skirta būtinoms reguliavimo, organizacinėms ir finansinėms sąlygoms sudaryti, kad būtų padidintas tvarių biodujų ir tvaraus biometano naudojimas, o kita investicijos dalis skirta gamybos įrenginiams statyti.

Skyrius „REPowerEU“. Prancūzija

Prancūzijos skyrių „REPowerEU“ sudaro trys naujos reformos, trys naujos investicijos ir viena padidinta investicija, kurių numatomos išlaidos siekia 2,82 mlrd. EUR. 91,2 proc. pagal šį skyrių numatytų išlaidų skiriama tarpvalstybinėms investicijoms, o 91,6 proc. numatomų išlaidų pažymėtos kaip priklausančios klimato srities politikai. Toliau pateiktame sąrašė apibendrinamos į skyrių įtrauktos reformos ir investicijos:

- **pagal Prancūzijos skyrių „REPowerEU“ bus įgyvendinama reforma, susijusi su atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos spartinimu, siekiant supaprastinti leidimų išdavimo procedūras ir paspartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų planavimą.** Tai daroma šalinant kliūtis, kurios šiuo metu trukdo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją;
- **energetinio saikingumo reforma, kuria siekiama iki 2024 m. energijos suvartojimą visuose sektoriuose sumažinti 10 proc., palyginti su 2018–2019 m. žiemos laikotarpiu.** Reformą sudaro pasiūlymai dėl veiksmų, kuriais įvairiuose sektoriuose, įskaitant būsto, transporto ir pramonės sektorius, būtų skatinama mažinti suvartojamos energijos kiekį;
- **reforma, kuria įsteigiamas Ekologinio planavimo generalinis sekretoriatas.** Pagrindinis generalinio sekretoriato tikslas bus sudaryti palankesnes sąlygas koordinuoti su ekologine pertvarka susijusias nacionalines strategijas. Tai apims įvairių ministerijų ir suinteresuotųjų subjektų sutelkimą, taip pat šiose srityse įgyvendintų veiksmų veiksmingumo vertinimą;
- **investicija į pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą.** Šia priemone siekiama remti investicijas į pramoninės šilumos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, energijos vartojimo efektyvumą ir pramonės procesų keitimą, siekiant sumažinti iškastinio kuro energijos suvartojimą ir taip sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį;

---

⁶⁵ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją.

- **investicija į vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių (nenaudojant iškastinio kuro) gamybą ir naudojimą** finansuojant keturis su vandeniliu susijusius BEISP projektus. Šios priemonės tikslas – stiprinti pramonės sektorių, atsižvelgiant į ekologinius, technologinius ir ekonominius aspektus, kartu kuo labiau sumažinant išmetamųjų teršalų kiekį ir gerinant pramonės šakų energijos kaupimo pajėgumus;
- **investicija į energinę viešųjų pastatų renovaciją ir padidinta priemonė, skirta privačių būstų energinei renovacijai.** Pagrindinis tikslas – teikti finansinę paramą viešųjų ir privačių pastatų energinei renovacijai vykdyti, dėl kurios pastatų sektoriuje trumpuoju laikotarpiu sumažėtų energijos suvartojimas ir priklausomybė nuo iškastinio kuro.

Skyrius „REPowerEU“. Malta

Maltos skyrių „REPowerEU“ sudaro viena reforma ir viena investicija, kurių numatomos išlaidos siekia 70 mln. EUR. 100 proc. pagal šį skyrių numatytų išlaidų skiriama tarpvalstybinėms investicijoms, o 100 proc. numatomų išlaidų pažymėtos kaip priklausančios klimato srities politikai:

- **esamų leidimų išdavimo sistemų reforma.** Ja siekiama paspartinti leidimų atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams išdavimo procedūras ir nustatyti įpareigojimą naujuose pastatuose įrengti ant stogų montuojamas saulės baterijų plokštes. Naujaja reforma papildomi Maltos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano pirmasis ir antrasis komponentai, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama energijos vartojimo efektyvumo didinimui pastatų ir transporto sektoriuose ir iš dalies atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos didinimui;
- **investicija į elektros tinklą.** Pagrindinis tikslas – stiprinti ir plėsti elektros energijos skirstymo tinklą, investuojant į tinklą, skirstymo paslaugas ir baterinius kaupimo įrenginius.

Skyrius „REPowerEU“. Slovakija

Slovakijos skyrių „REPowerEU“ sudaro šešios naujos reformos, šešios naujos investicijos ir dvi padidintos investicijos, kurių numatomos išlaidos siekia 402,7 mln. EUR. 91,2 proc. pagal šį skyrių numatytų išlaidų skiriama tarpvalstybinėms investicijoms, o 64,1 proc. numatomų išlaidų pažymėtos kaip priklausančios klimato srities politikai. Toliau pateiktame sąraše apibendrinamos reformos ir investicijos pagal 4 skyriaus temines sritis, taip pat investicija, kuria užtikrinama įgyvendinimo tikslinė komunikacija ir koordinavimas:

- **atsinaujinantieji energijos ištekliai, tinklai ir leidimų išdavimo procesai.** Šios srities papriemonėmis daugiausia dėmesio skiriama aplinkosaugos leidimų išdavimo procedūrų optimizavimui, geoterminės energijos naudojimo gerinimui ir šilumos siurblių diegimo rėmimui. Be to, remiamas tvaraus biomasės naudojimo ir tiekimo bei biometano gamybos plėtros ir skatinimo tendencijų vertinimas. Kartu su nacionalinės vandenilio strategijos veiksmų planu ir priemonėmis, kuriomis skatinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimas į elektros tinklą, bus nustatytos vėjo

energetikai vystyti tinkamos vietos. Investicijos nukreiptos į elektros energijos skirstymo sistemų modernizavimą ir skaitmenizaciją, įskaitant energetikos duomenų centro įdiegimą;

- **pastatų energijos vartojimo efektyvumas.** Įgyvendinant šias priemones, be kita ko, bus sukurta bendra skaitmeninė duomenų platforma, skirta informacijai apie visų viešųjų ir privačių pastatų energinį naudingumą rinkti, ir vykdoma reforma, skirta vyriausybės pastatų energijos valdymui tobulinti. Investicijos padės sutaupyti energijos viešuosiuose pastatuose ir namų ūkiuose, kuriems gresia energijos nepriteklus, ir apims pagalbą pažeidžiamoms grupėms, siekiant nustatyti tinkamą priemonių rinkinį ir nagrinėti dotacijos paraišką;
- **darnusis transportas.** Šioje srityje padidinamos esamos Slovakijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos priemonės, kuriomis siekiama toliau plėtoti visai netaršaus transporto infrastruktūrą ir skatinti aplinką tausojantį keleivinį transportą;
- **žalieji įgūdžiai.** Pagrindinėmis reformomis ir investicijomis padedama rengti atnaujintą profesinio mokymo mokyklų mokymo programą ir naują mokytojų mokymo programą. Šiomis priemonėmis taip pat remiama akredituota suaugusiųjų švietimo programa, daugiausia dėmesio skiriant žaliesiems įgūdžiams ir fizinės bei techninės įrangos suteikimui.

4.2. Skyrių „REPowerEU“ finansavimas

Nors pirminiai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai buvo finansuojami tik skolinantis pagal NGEU, skyriai „REPowerEU“ gali būti finansuojami iš įvairių šaltinių. Įsigaliojus iš dalies pakeistam EGADP reglamentui (ES) 2021/241, bet kurio iš dalies pakeisto ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, kuriame yra skyrius „REPowerEU“, atveju gali būti prašoma papildomos finansinės paramos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ATLPS) išteklių, perkėlimų iš prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervo (PBR) ir struktūrinių fondų ir (arba) paskolų forma. Be to, perskaičiavus valstybių narių asignavimus pagal 18 straipsnį, kai kurių valstybių narių negražintina finansinė parama padidėjo ir šiuo padidėjimu taip pat gali būti prisidedama prie jų skyrių „REPowerEU“ finansavimo. Papildoma finansinė parama, susijusi su skyriumi „REPowerEU“, kartu su likusia EGADP finansinio įnašo dalimi ir, jei taikoma, paskolos parama bus išmokėta pagal bendrą dalimis mokamų išmokų grafiką.

Apskritai skyriai „REPowerEU“ bus finansuojami iš apyvartinių taršos leidimų pardavimo aukcione (20 mlrd. EUR) ir perkėlimų iš prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervo (2,1 mlrd. EUR). Be to, kaip minėta 2.3 skirsnyje, skyriuose „REPowerEU“ numatytos priemonės taip pat gali būti finansuojamos papildoma EGADP negražintina parama pagal EGADP reglamento 18 straipsnį ir papildomomis EGADP paskolomis pagal 14 straipsnį.

Pajamos iš apyvartinių taršos leidimų pardavimo aukcione

Pagal iš dalies pakeisto EGADP reglamento 21a straipsnį kaip papildoma negražintina finansinė parama pagal EGADP skiriama 20 mlrd. EUR. Šiomis išorės asignuotosiomis pajamomis prisidedama prie Sąjungos energetikos sistemos atsparumo didinimo mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro ir padedant įvairinti energijos tiekimą Sąjungos lygmeniu. Jos gali būti naudojamos tik priemonėms, įtrauktoms į skyrius „REPowerEU“, finansuoti, aiškiai taikant išimtį reformoms ir investicijoms, kuriomis siekiama gerinti energetikos infrastruktūrą ir įrenginius, kad būtų patenkinti neatidėliotini dujų ir naftos tiekimo saugumo poreikiai.

Papildomi 20 mlrd. EUR bus surinkti aukcione pardavus apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ATLPS) leidimus, taikant tokį paskirstymą:

- 60 proc. (t. y. 12 mlrd. EUR) sudarys iš Inovacijų fondo apyvartinių taršos leidimų pardavimo aukcione surinktos lėšos ir
- 40 proc. (t. y. 8 mlrd. EUR) sudarys iš valstybių narių apyvartinių taršos leidimų pardavimo laikotarpio pradžioje surinktos lėšos.

Apyvartinių taršos leidimų pardavimas aukcione pradėtas 2023 m. liepos 3 d., pirmadienį. Iki 2023 m. rugsėjo 1 d. aukcione pardavus 5,88 mln. apyvartinių taršos leidimų iš Inovacijų fondo ir 4,98 mln. valstybių narių apyvartinių taršos leidimų surinkta 931 mln. EUR. Šių emisijų pakartotinė sėkmė rodo, kad finansų rinkos remia plano „REPowerEU“ tikslus ir nori investuoti į pagal planą „REPowerEU“ įgyvendinamus projektus. Pardavimo aukcione tempas ir pajamos yra tinkami tam, kad būtų galima sklandžiai įgyvendinti ir finansuoti skyrius „REPowerEU“.

Papildoma negražintina finansinė parama valstybėms narėms paskirstoma remiantis atnaujinta paskirstymo schema (11 lentelė). Joje atsižvelgiama į valstybių narių priklausomybę nuo iškastinio kuro ir investicinių prekių kainų padidėjimą. Tai suteikia galimybę geriau atsižvelgti į Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą padarinius ir skirti daugiau lėšų labiausiai paveiktoms valstybėms narėms.

11 lentelė: Papildoma negražintina parama kiekvienai valstybei narei

	Galutinės grynosios skirtinos negražintinos paramos suma (EUR, galiojančiomis kainomis)
Belgija	281 716 188
Bulgarija	479 327 545
Čekija	680 543 170
Danija	130 714 933
Vokietija	2 086 423 922
Estija	83 297 553
Airija	89 428 389
Graikija	768 069 923
Ispanija	2 582 276 223
Prancūzija	2 317 477 900
Kroatija	269 037 883
Italija	2 755 867 236
Kipras	52 408 822
Latvija	123 797 035
Lietuva	193 729 642
Liuksemburgas	29 955 009

Vengrija	700 513 718
Malta	29 955 027
Nyderlandai	454 359 575
Austrija	210 304 520
Lenkija	2 755 862 361
Portugalija	703 364 724
Rumunija	1 397 228 597
Slovėnija	116 734 327
Slovakija	366 409 448
Suomija	112 766 671
Švedija	198 429 659
ES 27	19 970 000 000

Šaltinis: Europos Komisija.

Ištekliai, perkelti iš sanglaudos politikos fondų ir prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervo

Naudodamasi esamomis galimybėmis pagal EGADP reglamentą ir Bendrųjų nuostatų reglamentą, valstybės narės į EGADP gali perkelti iki 5 proc. joms skirtų pradinių sanglaudos politikos fondų asignavimų. Nuo rugsėjo 1 d. Komisija tokio prašymo perkelti lėšas negavo. Be to, pagal reglamentą „REPowerEU“ valstybės narės gali panaudoti iki 7,5 proc. joms iš Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“ ir Sanglaudos fondo skirtų pradinių nacionalinių asignavimų plano „REPowerEU“ tikslams remti, laikydamasi konkrečiam fondui taikomų taisyklių.

Valstybės narės taip pat gali visus arba dalį savo preliminarinių asignavimų savanoriškai perkelti iš prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervo į EGADP, kad galėtų finansuoti į skyrių „REPowerEU“ įtrauktas investicijas ir reformas. Iki 2023 m. kovo 1 d. apie ketinimą perkelti prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervo lėšas į EGADP Komisijai pranešė visos valstybės narės. Šios lėšos pervedamos į EGADP ir dėl jų įsipareigojama Tarybai priėmus įgyvendinimo sprendimą, kuriuo patvirtinamas peržiūrėtas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas, į kurį įeina skyrius „REPowerEU“. 12 lentelėje pateikiamos visos kiekvienos valstybės narės iš prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervo į EGADP pervestos sumos.

12 lentelė. Prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervo asignavimų perkėlimas

	Visa perkelta suma (EUR, galiojančiomis kainomis)
Belgija	228 850 088
Bulgarija	6 000 000
Čekija	54 918 029
Danija	66 026 588
Vokietija	219 739 187
Estija	6 615 616
Airija	150 000 000
Graikija	25 600 000
Ispanija	58 000 000
Prancūzija	504 000 000
Kroatija	7 190 532
Italija	0
Kipras	52 056 350
Latvija	10 946 343

Lietuva	4 700 000
Liuksemburgas	128 475 124
Vengrija	0
Malta	40 000 000
Nyderlandai	280 000 000
Austrija	0
Lenkija	0
Portugalija	81 358 359
Rumunija	43 162 623
Slovėnija	5 257 380
Slovakija	36 307 747
Suomija	14 242 037
Švedija	66 000 000
ES 27	2 089 446 003

Šaltinis: Europos Komisija.

5. Išvada

EGADP buvo sukurta per COVID-19 krizę, tačiau keitėsi kintant geopolitinėms aplinkybėms, darančioms poveikį Sąjungos visuomenei ir ekonomikai. Pasaulinis nestabilumas, tiekimo grandinės sutrikimai, energetikos krizė ir infliacija kelia sunkumų nacionalinėms valdžios institucijoms, todėl įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus per trumpą laiką tampa sunkiau. Tačiau dėl šių aplinkybių sėkmingas ir savalaikis tų planų įgyvendinimas ribotu Priemonės gyvavimo laikotarpiu taip pat tampa dar svarbesnis.

Planų peržiūra ir skyrių „REPowerEU“ įtraukimas suteikia galimybę atsivėlgti į per pirmuosius metus įgytą patirtį ir pagreitinti EGADP įgyvendinimą. 2022 m. gegužės mėn. pradėtame įgyvendinti plane „REPowerEU“ pripažinta, kad EGADP gali atlikti svarbų vaidmenį siekiant saugios, įperkamos ir švarios energijos. Teikdama papildomą ES finansavimą ir sudarydama sąlygas peržiūrėti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus bei įtraukti skyrių „REPowerEU“, EGADP padeda valstybėms narėms vykdyti esmines reformas ir investicijas, kurių reikia siekiant sparčiai sustiprinti jų energetinį atsparumą. Be to, taip valstybėms narėms suteikiama galimybė pašalinti įgyvendinimo kliūtis.

Praėjus dvejiems su puse metų nuo EGADP sukūrimo ir jos įgyvendinimui judant į priekį valstybės narės toliau vykdo savo reformų ir investicijų įsipareigojimus. Komisija ragina valstybes nares toliau sparčiai įgyvendinti savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ir teikti mokėjimo prašymus.

Prasidėjus antrajai Priemonės įgyvendinimo laikotarpiu pusei Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir visais pagrindiniais partneriais, ir toliau daugiausia dėmesio skirs ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimui. Komisija skatins valstybes nares dėti visas pastangas visapusiškai pasinaudoti EGADP teikiamomis galimybėmis ir padės joms tai daryti, kad būtų greitai įgyvendintos investicijos ir reformos, kuriomis sprendžiamos pagrindinės šių dienų problemos, siekiant didinti Europos Sąjungos atsparumą ir užtikrinti ateities iššūkiams pritaikytą ekonomikos atsigavimą po COVID-19 pandemijos.